

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj:

Egész évre 24 korona, félévre 12 korona, negyedévre 6 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelote alatt:

Főszerkesztő és kiadásért felelős: **Rubinek Gyula** az OMGE. igazgatója.

Felolós szerkesztő: **Buday Barna**.

Szerkesztőség:

Budapest, IX., Köztelek-utca 8.

Kiadóhivatal:

Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

IX. Országos Gazdakongresszus Budapesten.

(1911 május 6-8.)

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, ugys mint a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének központja elhatározta, hogy f. évi május hó 6., 7. és 8. napjain országos gazdakongresszust rendez a székesfővárosi Vigadóban.

A rendezési munkálatokra kiküldött végrehajtó-bizottság nevében azzal a kérelemmel fordulok valamennyi hazai gazdatársadalmi testületünkhöz, mezőgazdasági szöveteinkhez, gazdaköröinkhez és minden egyes magyar gazdához, hogy a budapesti IX. országos gazdakongresszus tagjai sorába belépni szíveskedjenek.

A kongresszus célja: a mezőgazdasági termelés fokozására, a gazdasági szaktudás fejlesztésére és mezőgazdasági terményeink értékesítésének szervezésére szükséges törvényhozási, kormányzati és társadalmi intézkedések széles keretkben való megvitatása s ez alapon a közeljövőben megvalósítandó magyar agrárprogram kidolgozása.

A kongresszus öt szakosztályban és tizenkét bizottságban fogja tanácskozásait folytatni. A kongresszus tagjai valamennyi teljes ülésen, ugyszintén a szakosztályi és bizottsági üléseken választásuk szerint és egyforma joggal vehetnek részt, szólalhatnak fel és szavazhatnak. A kongresszus tagjával 10 (tíz) korona tagsági díjnak postautalványon való beküldésével f. hó 30-ig bezárólag jelentkezhetni az országos gazdakongresszus titkári hivatalánál (Budapest, IX., Köztelek-utca 8.).

Egyes gazdákon és a mezőgazdasággal elméletileg vagy gyakorlatilag foglalkozó mindkét nembeli egyéneken kívül a kongresszus tagjai lehetnek gazdasági egyesületek, akadémiák, szervezetek és gazdakörök is. Községi szervezetek és gazdakörök több képviselő kiküldése esetén is csak egyszeres tagdíjat fizetnek. Torlódás elkerülése végett a jelentkezés és tagsági díj mielőbbi beküldése ajánlatos.

A kongresszus tartama alatt, május hó 7-én, vasárnap déli 1 órakor a székesfővárosi Vigadó termében társasbédet rendezünk, amelynek részvételi díját, terítékenként 6 (hat) koronát a tagsági díjjal együtt szíveskedjenek a közebéden résztvenni szándékozók beküldeni.

Kedvezményes vasúti utazásra igényt tartó kongresszusi tagoknak jelentkezésük alkalmával a postautalvány szelvényén megnevezendő MÁV. vasúti állomásra Budapestre és vissza személy- és gyorsvonaton egyaránt érvényes, a használt vonatnemnek megfelelő alacsonyabb kocsiosztályu jegy váltására jogosító, névre szóló igazolványt bocsátunk rendelkezésükre.

A kongresszus titkári hivatala a tagsági díj lefizetése ellenében tagsági jegyet s a közebéd árának beküldése után ebédjegyet állít ki, amelyeket a jelentkező tagoknak — pontosan feltüntetendő címükre — husvét után küld meg a kongresszuson tárgyalandó határozati javaslatokkal, az ügyrenddel, ülésrenddel, vasuti igazolvánnyal és a tagsági jelvényvel együtt.

Bizom benne, hogy a magyar gazdatársadalom összessége átérti idej kongresszusunk nagy jelentőségét és tömeges részvételével, tanácskozásainkon való közreműködésével azt ugy előző nagyarányu gazdatársadalmi összejöveteleinkhez, mint az előttünk álló feladatokhoz méltóvá teszi.

Budapesten, 1911 április hó 2-án.

Károlyi Mihály gróf s. k.
elnök.

Adakozások Cserhádi emlékére.

Cserhádi Sándor emlékének megörökítése céljából ujabban a következő adományok érkeztek az OMGE. pénztárához:

Hungária vegyipar r.-t	200— K.
Halász Gyula	10— "
Huber Jenő	3— "
Törley Gyula	20— "
Fáber Sándor gyűjtése	36-50 "
Leopold Lajos	10— "
Schlesinger Sándor	10— "
Fejérvármegyei Gazdasági Egyesület	50— "
Elek Henrik és a MÉSz. között felmerült különbözet megváltása címén	35— "

Tolnavármegyei Gazdasági Egyesület	50— K.
Tolnavármegyei Gazd. Egyesület gyűjtése	50— "
Lostorfer Károly	10— "
Nyiredy Jenő dr.	20— "
Nyiredy Jenő dr. gyűjtése	32— "
Bucsányi Kaszinó	50— "

Gyűjtésünk eredménye f. év márczius 31-ig 8154-60 K.

Ringek a tőzsdén.

Hatodik esztendeje annak, hogy a budapesti tőzsde a szabadságtéri díszes palotába költözött, hogy ott teljesítse fontos közgazdasági tevékenységét, mert hogy a tőzsde hivatásszerű működésének közgazdaságunk életében jelentékeny szerepe van, az kétségtelen. Ezt a működést vártuk, de sajnos, a tőzsde helyet engedett a legfektelenebb hazard játéknak, ugyanarra, hogy ezek mellett a reális üzlet már-már háttérbe szorul. Évek óta folyik nagyban a budapesti tőzsdén ez a féktelen játék, amely tetőpontját a tavaszi, nevezetesen az áprilisi és májusi határidők lejárta küszöbén éri el.

Április eleje óta oly merész és határtalan spekulációs határidőüzleti játéknak vagyunk szemlélői, aminőre példa évek óta nem volt és amelyre a hivatásos, szolid gabonakereskedő cégek is azt mondják, legfőbb ideje annak, hogy az ilyfajta tőzsdei játék lehetetlenné tétessék. Mert ami a budapesti tőzsdén az utolsó két hét alatt történt, annak mása csak Monte-Carlo-ban található. Realitás, az ismeretlen fogalomra vált, annál ismertebb azonban a vakra játszás és az állam segédkezése mellett való fosztogatás. A budapesti tőzsde annyira lejtőre jutott, hogy hirneve a külföld előtt egye-

CSÉPLÉSI SZÉNSZÜRSÉGLÉTÜNKET

ugy az összes hazai,
mint porosz szenek-
ben legelőnyösebben

A MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE

BUDAPEST, V., ALKOTMANY-UTCZA 31. SZÁM

utján szerezhetjük be.

Saját érdekünkben kérjünk már most árajánlatot!

nesen veszélyeztetve van. Tekintélyes, régi gabonakereskedő cégek hagyták már eddig is oda vagyonuk nagy részét és még ezután is, a határidő zártáig tetemes pénzáldozatot fognak hozni, hogy a ringelőknek adózzanak.

Mi történik a budapesti tőzsdén, az röviden néhány sorban elmondható. A búzában is, a zabban is alakult egy-egy csoport azzal a célzattal, hogy az áprilisi határidőre szóló kötésekben jelentékeny mennyiségű biankó árut váltsanak magukhoz, ugyanakkor pedig a készáru piacra is az eladásra kerülő készleteket, amennyire csak lehetséges, hatalmukba kerítik. Ezzel a manőverrel sikerült az áprilisi határidőre szóló jegyzéseket olyan fokra felszökötteni, hogy a terminus végén — nem lévén szállítható anyag — különbözet címén milliókat fognak zsebrevágni. Az árak felszökötése rohamlépésben történik. Az áprilisi buza április 5-én 23.25 korona volt, ma április 20-án, tehát két héttel később 26.10 korona, vagyis 2.85 koronával emelkedett két hét lefolyása alatt. A májusi buza ugyanezen idő alatt két koronával, az októberi buza 1.30 koronával, a készáru 1.50 koronával. A zabban ez az áremelkedés még erősebben nyilvánult meg, mert ott a ring még hatalmasabban működik. A napi ár-hullámzás 30—120 fillér volt eddig, kiáltó jelül annak, hogy az áralakulás a budapesti tőzsdén ma minden reális alapot nélkülöz. A kulissz, amely kezdetben nem látta a fejlődő eseményeket, beugrott és ma véres fejjel menekül.

Ime a lejtőre jutott tőzsde erkölce! Másfél évtizede, sőt ennél is több, hogy teljes erélylyei küzdünk a tőzsde reformálásáért és a legnyomatékosabb érveket maga a tőzsde szolgáltatja nekünk. Csattanó érv követelésünk mellett a szabadságtéri palotában most tobzódó féktelen játék is. Jó ez bevezetésül a május havában megtartandó IX. országos gazdaságkongresszus tárgysorozatának azon pontjához, amely a tőzsde reformjával foglalkozni. Hiába mondja a „Pesti Hirlap“ fölöslegesnek, hogy Zselénski Róbert gróf az országos gazdaságkongresszuson ismét foglalkozik a tőzsde megrendszabályozásával, mert szerinte Zselénski gróf nyitott ajtót ostromol, miután a tőzsdereform javaslata a minisztériumban már készen fekszik. Hiába mondja, mert ebben a kérdésben az a nyitott ajtó soha sincsen eléggé nyitva és mi nem is nyugodhatunk addig, míg ezen a teljesen nyitottá vált ajtón a legteljesebb reform be nem vonul.

Szeretik a tőzsde mai szervezetének védelmezői azt hangoztatni, hogy mi csak önzésből támadjuk a tőzsdét, mert az ott működő elemek részt kérnek maguknak a közvetítésből őket megillető nyereségből, mert a tőzsde sokszor nem kreálja azokat az árakat, melyeket a természetök gabonájukért kapni szeretnének. Hogy mennyire helyt nem álló ez a felfogás, igazolja, hogy mi a reális kereskedelmet sohasem mondtuk kiküszöbölendőnek, de annál inkább a spekulációs kinövését, továbbá hogy most is szóvá tesszük a tőzsdén uralkodó féktelen játékot, pedig ma hősra alakul a helyzet, úgy hogy a természetök, akiknek van még gabonájuk, azt ma tulajdonképpen előnyösebben értékesíthetik.

Hogy a tőzsde reformja nem különleges agrárérdek, hanem az ország egész közgazdaságának érdeke, kitűnik abból, hogy a józanul gondolkodó kereskedők táborra, amely mind nagyobb és nagyobb lesz, szintén követeli a tőzsde reformját. A vidéki málmok, a vidéki gabonakereskedők mind egy vonalban állanak velünk ebben a küzdelemben, melyet a tőzsde féktelen spekulációs játéka ellen folytatunk. Élénk emlékezetben lehet még, hogy a dunántúli gabonakereskedők három évvel ezelőtt gyüleseztek Kaposváron, amely alkalommal élesen keltek ki a tőzsde mai szervezete ellen. És tessék meghallgatni a budapesti tekintélyes gabonakereskedők kifakadását ma, valamennyi a tőzsdei spekulációk káros kinövéséi ellen irányul.

Elérkezett a legutolsó órája annak, hogy a budapesti tőzsde mai szervezete, szabályzata alapos revízió alá vétessék. De az autonóm intézkedés nem ér semmit. Tessék a kormánynak ezt a régi bajt erős kézzel kezelni. Nem hivatkozunk az Auszriával kötött kiegyezésben foglalt ígéretre, mely a tőzsde reformjának kötelezettségére vonatkozik, mert Magyarország érdeke parancsolja, hogy végre a szabadságtéri palotában a rablólovag korszaknak vége legyen.

NÖVÉNYTERMESZTÉS ÉS MŰTRÁGYÁZÁS.

Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

Lenmagtermesztési kísérletek kizárólag olajjütési célokra az Alföldön.

Az ugynevezett házi vagy kulturlennek (*Linum usitatissimum* L.) két főfajtaját ismerjük. Az egyik a *Linum usitatissimum* vulgare vagy záró len, melynek egyik válfajtája a hosszú kóróju len, mely minálunk 70—100 cm. magasra is megnő, sőt kedvező időjárás mellett és talajviszonyok között

ennél még nagyobb magasságot is elér. Egy-egy kórón rendszeren 3—6 gubót találunk, a kóró legfelső, kis mértékben elágazó részén. A gubók vagy lentokok, amelyek érett állapotban is zárva maradnak, tiz szem magot rejtenek magukban. Ezek aprók, laposak és ovális alakúak, megérve barnaszínűek, fényesek.

A másik fő kultur lenfajta a *Linum usitatissimum* crepitans vagy nyíló len, az előbbinél jóval rövidebb szárú, de rostja finomabb, több magot is terem és a tokok megérve, maguktól felnyílnak. Ennek termesztése nem oly elterjedt, mint a záró lenné nálunk nem is termesztik.*)

A zárt toku len egyik változata a nagyszemű len, amit csak olajmagnyerés végett termesztene. Ilyen a szicíliai származású len, mely a mi viszonyaink között 35—50 cm. magasságra nő csak fel, de sok oldalhajtást növeszt, amelyek végein összesen 12—15 lentokot találunk s az ezekben levő magvak közel még egyszer olyan nagyok, mint az aprószemű len magvai. A magvak olajtartalma 30—40 százalék.

A rostnyerés céljából termesztett lenmag oroszországi pernai, rigai, továbbá hollandi, zeelandi len elnevezés alatt jön forgalomba, amely elnevezések nem fajta, illetve nem botanikai eredetűek, hanem azt mutatják, hogy az illető magot a lenmagkereskedők hol árusítják. Ezeket rostjuk miatt fonalnyerés céljából termesztik és a termesztésüknél nyert és legtöbbszörre tökéletlenül beérett magot csak mellékterménynek tekinthetjük.

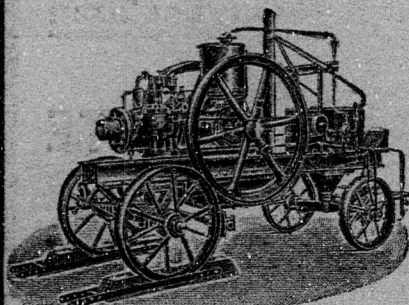
A hosszú kóróju, erős rostu rostnyerés miatt csakis elegendő csapadékkal rendelkező, leginkább dombos, hegyes vidéken, hűvösebb éghajlat alatt termesztethetjük kifogástalan minőségben, mert meleg, száraz klíma alatt kórója rendszeren rövidebb marad, jobban elágazik, kevesebb rostot és több fás részt terem, értékből sokat veszít. Ennek termesztése száraz éghajlatú vidékeken rostnyerésre nem alkalmas; olajjütésre szolgáló magnyerés céljából termeszteni kevés maghozama miatt szintén nem ajánlatos.**)

Mivel a len kitűnő előveteménye a búzának s a talajt is tápanyag tekintetében kedvező állapotban hagyja vissza maga után, melegebb vidékeken és főként ott, hol a vetésforgóban a repce szerepel, ennek kipusztulása esetén helyébe tavasszal nemcsak olajnyerésre szolgáló mag termesztése végett, de rostra is a len vehető. Magvetésre azonban nem az aprószemű, hosszúkóróju orosz fajta vagy annak utántermésű magját vessük, mert e fajtánál a melegebb vidékeken k. holdanként 2.5—4.5 q, átlag csak 3 q a magtermés.

A meleg, száraz vidékeken tisztán olajmagtermesztés végett a rövid kóróju, jól elágazó, sok tokot és magot termő nagyszemű lenfajtát vagy annak utántermésű magját ajánlatos csak vetési célból felhasználni, amely k. holdanként 3—7.5 q, átlag 4.5 q magtermést ad.

* A nyíló lent (*L. usitatissimum* crepitans) puhább és rövidebb, tehát kézi eszközökkel való könnyebb kimunkálhatása miatt termesztik hazánk hűvösebb vidékein mintegy 3000 kat. holdon összesen és mindenütt, ahol a nép saját testi fehérszínűjét sajátkezűleg szokta készíteni még most is.

** A záró len termesztése igaz, hogy csapadékosabb vidékeken van elterjedve a népnél, de a nagytermesztők gyárak számára persze okkal-móddal termesztik biz' azt a legmelegebb déli vidékeinken is (Szlavonia, Torontál m. stb.) és pedig sikerrel.

Uradalmaknak a „Rekord“ nyersolajcséplőkészlet a legmegfelelőbb!

Máv. gépgyári golyós csapágyas cséplőgépekkel!

Üzeme legolcsóbb! Gépezés tartás felesleges! Tűzveszély kizárva!

Régi cséplőkészleteket cserébe veszünk.

Motorárjegyzékünket ingyen és bérmentve küldjük.

FEHÉR MIKLÓS gépgyár részv.-társ. Budapest, V., Váczi-ut 20.

Európa északibb fekvésű államai, mint Irország, Belgium, Franciaország egy része, Hollandia, Németország, Ausztria, Magyarország és Oroszország ama része, melyeknek vidékein nedvesebb és hűvösebb az éghajlat, a hosszú kóróju lent csakis rostnyerés és kisebb mértékben vetőmagnyerés céljából termesztik, míg Oroszország délebbre fekvő vidékein, továbbá Olaszország (Szicília) és a tengerentúli államok közül angol és holland Keletindia, Északamerika és Argentína a lent nagyon kevés kivétellel főként olajütésre szolgáló lenmagnyerés miatt termesztik.

Ily lenmagot Argentína szállít évente igen nagy, több 100.000 q mennyiségben Európába s a hazai olajgyárak is, mivel szükségüket a belföld csak kisebb részben képes kielégíteni, legnagyobb részét Argentínából importált lenmagot dolgoznak fel.

A hazai olajnyersanyagtermésnek a legnagyobb részét, amely nálunk az olajgyárakba kerül, a lenrost termesztésénél mellékterméyként nyert idősebb évjáratu, a rosttermesztésnél vetési célokra már nem használható degenerált utántermésű orosz lenmag teszi s nagyon kevesen vannak gazdáink között olyanok, kik az Alföldön a lenmag termesztésével foglalkoznak, természetesen csak olajütésre szolgáló magnyerés végett. Ezek a gazdák rendszeren a rövid kóróju, nagyszemű és a valamivel magasabbra növény, de kevesebb magot hozó ugynevezett magyar lent vetik tisztán olajmag nyerése végett.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület lenmagtermesztésre irányuló felhívására a földmivelésügyi m. kir. miniszter rendeletére a m. kir. kender- és lentermesztési szakintézet az ország szárazabb vidékein lakó gazdák körében, ott, hol különben a lent jó minőségű rostnyerés miatt természetesen még nem kísérelték meg, lenmagtermesztési kísérleteket végeztetett az aprószemű orosz származású és a nagyszemű olasz len utántermésű magjaival oly célból, hogy megállapítható legyen, vajjon a tisztán olajnyerésre szolgáló len termesztésével érdemes-e az Alföldön foglalkozni, mert kielégítő eredmények elérése esetén a termesztés nagybővű felkarolása mellett a hazai olajgyárak szükséglete legnagyobb részét hazai nyerstermékkel lenne fedezhető.

Ily kísérletek kisebb számban már az 1909. févben is végeztettek, melyeknek több mint elét azonban az abnormis időjárás tette tönkre. Azok részben kifagytak, részben a tavaszi szárazság miatt visszamaradt fejletlen növényeket az elszaporodott földi bolha pusztította ki.

A múlt évben fél és egy holdas parcellákon végzett kísérletek közül, amelyekre sajnos csak 12 termesztő vállalkozott, kettő eredménytelen maradt Szabolcs megyében, míg a többi főként Jász-Nagykun-Szolnok megyében, továbbá Bács, Temes, Fehér és Veszprém megyékben az ideig eléggé csapadékos időjárás mellett az alább kikerekített magterméseredményeket adták kat. holdanként:

az aprószemű orosz termése	a nagyszemű olasz termése
100 kg. --- 1 helyen	150 kg. --- 1 helyen
240 " --- 3 " "	300 " --- 1 " "
250 " --- 2 " "	330 " --- 3 " "
320 " --- 1 " "	460 " --- 1 " "
370 " --- 1 " "	480 " --- 1 " "
450 " --- 1 " "	630 " --- 2 " "
470 " --- 1 " "	670 " --- 1 " "

Az aprószemű orosz kat. holdanként átlag 300 kg., a nagyszemű olaszból 450 kg. volt a lenmagtermés, amely átlag a nagyszeműből nem mondható éppen kevésnek, ha tekintetbe vesszük, hogy Északamerikában az elmúlt évben bevetett 2.281.000 kat. holdnyi lenterületen 6.151.000 q lenmag termelt, amely szerint ott a holdankénti átlag még a 3 q-t sem érte el.

A termesztőknek végzett kísérleteknél a vetőmag mennyisége kat. holdanként úgy az aprószemű orosz, mint a nagyszemű olasz lenből 40 kg. volt s ezt 12 cm.-es sortávolban vetőgéppel vetették el a legtöbb kísérletnél márczius második felében és április elején.

A kísérleti parcellák elvetés után egy hónapra többnyire csak egyszeri gyomlálásban részesültek, ami a nagyobb gyomok és vadrepce kézi kihuzásából állott. A talajok általában őszi, körülbelül 20 cm.-es mély szántást és kat. holdanként két-három évvel ezelőtt 200 q körül istállótrágyát kaptak. A kísérletek kevés kivétellel agyagos, vályogos talajokon végeztettek.

A len aratása július első felében történt. A két legjobb eredmény közül az egyik Szolnok megyében éretett el vályogtalajon, hol az aprószemű lenből 250 kg., a nagyszemű olaszból 636 kg. volt a magtermés; a másik kísérlet Fehér megyében szikes homokon az aprószemű lennél 470 kg., a nagyszeműnél 670 kg. magot adott kat. holdanként, míg utóbbi megyében ugyanazon gazdaságban, de vályogtalajon végzett parallel kísérletnél az aprószeműből 240 kg., a nagyszeműből 344 kg. volt a magtermés.

Az aprószemű, hosszukóróju len után a melegebb vidékeken 12—14 q kórótermésre számíthatunk, mely géppel is aralható és kévékbe köthető s a lengyárak részére esetleg q-ként 3 koronánál is jobban értékesíthető, ha nem kaszáljuk vagy géppel aratjuk, hanem kinyűjük és nem cséplőgéppel, hanem kézi lefésülő eszközökkel szabadítjuk meg a kórót a tokoktól.

A nagyszemű len rövid kórót növeszt, amit géppel aratni és kévékbe kötni nem lehet. Kat. holdankénti kórótermése 6—7 q, amit rendszeren csak tüzelésre használnak, mert a lengyárak legjobb esetben csak mint lenkuszálékot q-ként 3 K.-ért veszik meg, amely összegbe a bálókba préselés és elszállítás is majdnem belekerül. Ha a cséplés után gubó marad rajta, még legjobban értékesíthető a juhokkal, melyek nagyon szeretik, ellenkező esetben csak tüzelésre való.

A végzett kevés számú kísérletek eredményeiből végleges következtetéseket nem vonhatunk, mert teljesen megbízható eredményeket jóval nagyobb számú 3—4 éven át folytatott kísérletek adhatnának, annyi azonban már most is észlelhető, daczára az egyik-másik helyen elért jobb eredményeknek, hogy általában nem remélhetőek oly termések, melyek a lenmagolaj termesztésének nagyobb mérvű felkarolását az Alföldön előmozdíthatják. Ennek oka abban keresendő, hogy a magterméseredmény nagyon változó és bizonytalan.

A tavaszi késői fagyok és nagyobb szárazság esetén, főként ha május eső nélküli, könnyen kipusztul a vetés s ami megmarad, az is kevés, alig két-három q magot ad. A mi nagyobb értékű földjeinken, a mai magas termelési költségek mellett a jobb talajokon nem fizeti ki magát a tisztán magra való lentermesztés, mert 6—7 q-s termésekre csak a legritkább esetekben számíthatunk. 3—4 q-s termések mellett még 30 koronás áraknál is a számoló gazda az olajütésre szolgáló lenmag termesztésével nem szívesen foglalkozik, mivel rövid kóró ma még haszonnal alig értékesíthető. Termesztőink legtöbbje pedig főként a közvetlen hasznot tekinti s azokat az előnyöket, melyek az utóveteményre vannak kedvező hatással, alig veszi tekintetbe.

A végzett csekély számú kísérletek eredményeként már most is megállapítható, hogy az Alföldön, a melegebb szárazabb vidékeken csakis a nagyszemű, esetleg magyar lenmag termesztését látjuk a neki megfelelő szikes és iszapos talajokon, továbbá réttöréseken is helyénvalónak, hol jobb eredményeket várhatunk.

Meg kell még említenem, hogy kísérletező gazdáink közül egynéhányan keveselték a kat. holdankénti 40 kg. vetőmagot s ama véleményüknek adtak kifejezést, hogy több vetőmag mellett nagyobb terméseket érhetek volna el. Erre nézve az a válaszom, hogy az a néhány lenolajmagot termesztő gazda, kik már évek óta foglalkoznak az Alföldön ily irányú lentermesztéssel, daczára a 68—70 kg.-nyi vetőmaghasználatnak a szokásos 12 cm. sortávoli vetésnél, legfeljebb 7—7,5 q magtermést volt képes eddig elérni, amely eredmények ritkábban fordultak elő s inkább a 4—5 q-s termések voltak gyakoribbak.

Havas Géza.

Tárcsásboronával végzett vetőszántás összehasonlítása kettős ekékkel végzett vetőszántással.

1907-ben és 1908-ban kísérletképp két 50—50 kat. hold kiterjedésű táblán tárcsásboronával és kettős Sack-féle ekékkel vetőszántást végeztettem.

Mindkét tábla zabosbükönnyel volt bevetve; a bükönny friss trágyába került és az egész bükönny zölden lett bevermelve.

A két tábla a kaszálás és behordás sorrendjében nyomban meg lett tárcsázva, tárcsázás után hat héttel egyes Sack-ekékkel 6 hüvelyk mélyen megszántva és rögtön az ekék után elfogasoiva, úgy hogy az ekéket nyomon követte a borona. 21 nap elteltével ezen két tábla, a szántás keresztirányában, nehéz vasfogásokkal meg lett fogasolva és a talaj vetőszántásig, azaz augusztus 25-ig így maradt.

Mindkét táblának felét, azaz 25 kat. holdat vetőszántás helyett tárcsásboronával munkáltattam meg, azután elfogasolva nyomon követte a vetőgép. Másik felét (szintén minden táblából 25—25 kat. holdat) kettős Sack-ekékkel megszántva és elboronálva, sorvetőgéppel vetettem el.

Tudvalevő dolog, hogy mindkét év kellő mennyiségű csapadékban hiányt szenvedett és épp ez mutatta meg legjobban, hogy a tárcsásboronával végzett vetőszántás mily nagy előnnyel bír az ekével való szántás felett.

Már a kikelésnél is látható volt a kedvező eredmény, daczára annak, hogy egy-egy táblán úgy a tárcsásboronák, mint a kettős ekék egyszerre dolgoztak és így a vetés is egyszerre lett foganatosítva; mindennek daczára azon a területen, ahol a tárcsásboronák működtek, 5 nappal előbb kelt ki a buza, mint az ekékkel szántott területen, valamint a kikelés is egyenletesebb volt a tárcsázott területen.

De szembeötlő volt a különbség a fejlődésben és a terméshozamban is, mert a tárcsázott terület sokkalta jobban bírta a szárazságot, a buza kifogástalan fejeket hozott, a szemtermést pedig a tárcsázott területen kat. holdanként 183,5 kg.-ot tett ki, ami ötven kat. holdon 94 q szemterméstöbbletnek felel meg. Eladtam a buzának q-ját abban az időben 21 K. 50 fillérért, a készpénzbeni többletbevétel tehát a tárcsázott területnél 2021 K., az ekékkel való szántástöbblet költsége kat. holdanként a tárcsásboronával szemben 4 K. 70 fillér, összesen tehát 235 K., mely összeg a tárcsásborona javára irandó és így az ötven kat. hold tárcsázott területtöbblet jövedelme 2256 K.

Tehát nem megvetendő összeg.

És mégis mit látunk? Azt, hogy a tisztelt gazdaközönségnek számottevő része még ma is a régi uton halad, nem igyekszik azon, hogy célszerű és hasznos gazdasági eszközök igénybevételével igyekeznék magán segíteni, mindig csak a mostoha időjárást okolván, ha valami nem sikerül, pedig nem mindenkor az idő az oka, hanem legtöbb esetben önön magunk. Régi példabeszédként felülről jön az áldás, ha alulról is segítjük.

Turcsányi Gyula.

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Kovács Béla.

A lapálymarha tenyésztéséhez Magyarországon.

A napilapokból értesültem, hogy az utolsó félévben nagyobb számban hollandi és keletfriz marhát importáltak a magyar gazdák. A „Köztelek” folyó évi 19. számában pedig Ujhelyi Imre igazgató, szarvasmarhatenyésztésünk és tejtermelésünk jövedelmezővételének fáradhatatlan apostola, foglalkozott ez importokkal, kifejtve azok előnyeit és hátrányait. A magyar gazdák mindenestre nagy hálával tartoznak Ujhelyi Imre igazgatónak, hogy nagy tudását és a gyakorlatban fényesen kipróbált bő tapasztalatait egyrészt

minden alkalommal nyilvánosságra hozza, miáltal azok a magyar gazdák közkincsévé válnak, másrészt pedig ritka lelkesedéssel és kitartással neveli a magyaróvári gazdasági akadémián a modern szarvasmarhatenyésztés és tejtermelés iránt lelkesedő fiatal gazdák gárdáját. Ez alkalommal is köszönettel tartozunk Ujhelyinek, amikor minket óva int a tulságba vitt importálástól, mert bizony egy ily import sikere (gazdasági eredménye) sok mindentől függ.

Függ ez szerény véleményem szerint:

1. magától a marhától, amelyet importálunk. Én ettől a marhától megkövetelem, hogy:

a) rövidesen az importálás előtt hatósági állatorvos által végzett tuberkulinojtásra ne reagáljon,

b) hogy jó és oly küllemű (vastag bőr és durva szőr) legyen, hogy egyrészt a küllem igényeinek is megfeleljen, másrészt legalább némileg bizonyítékot nyújtson, hogy keményen fel van nevelve és nem valami tultenyésztett családnak ivadéka;

c) az ottani viszonyok között legalább a jó középminőséget megüsse. Amint Ujhelyi igazgató írja, a hollandiak a vevő vasuti állomásán mázsálva 128 K.-ba kerülnek mázsánként. Keletfriz összekötéseim révén értesültem, hogy onnét több vagon marha adatott el Magyarországra 130—120 K. árban, a vevő állomására szállítva. Nem láttam e marhát, de félek, az árak után ítélve, hogy azok a középminőséget nem ütik meg. E kérdésben pedig az az álláspontom, hogyha már importálunk és a legjavából már nem importálhatunk, úgy legalább jó középminőséget vegyünk, mert mint mindenütt, úgy Hollandiában és Keletfrizországban is van rosszabb állat,ilyent meg nem érdemes hozni, mert az van bizony ott is elég. Ily anyaggal pedig nem lesz örömmünk;

2. az illető gazdától, aki importál. A hollandi és keletfriz marha nem primitív marha, hanem olyan, mely jó tulajdonságait céltudatos tenyészkiválasztás és tenyésztésnek, valamint okszerű takarmányozásnak és tartásnak köszöni. Az a gazda, aki azt hiszi, hogy most már örökre bő tejelő marhája lesz, mert lapálymarhát importált, az bizony csalódni fog. Annyak, aki lapálymarháinak tejelését, ha nem is emelni, de legalább is megtartani akarja, meg kell barátkoznia az egyedenkénti etetéssel és a rendszeres tejelés és takarmányfogyasztás ellenőrzésével.

No de most már amint van, úgy van és a lapálymarha tenyésztőitől függ, hogy az importált állatokba fektetett tőke „a fond perdu“-t fogja-e gyarapítani, vagy jó és biztosan kamatozó befektetésnek fog bizonyulni. Szerény véleményem szerint az utóbbit legkönnyebben úgy érhetjük el, ha a külföld tapasztalatát hasznunkra fordítva megalapítjuk „a lapálymarha magyar tenyésztőinek egyesületét“. Ez egyesület tagjai lennének a lapálymarha magyarországi tenyésztői, akik a tehének száma szerint fizetnék a tagsági díjat. Az egyesület célja lenne:

1. a lapálymarha tenyésztőit egyesíteni, hogy így közösen megóvják érdekeiket,
2. nyilvántartani az egyes tenyészeteket és azokban a legjobbban tejelő családokat,
3. az egyes tenyésztőket pontos törzkönyv vezetésére kötelezni és azt ellenőrizni,
4. ellenőrző egyesületek létesítése az egye-

sület keretében és ezek egyesítése egy szövetségben,

5. a gümókor elleni rendszeres védekezés szervezése,

6. az eladó bikák nyilvántartása és bikaaukeziók rendezése,

7. az egyes tenyésztőknek az esetleg szükséges bikabeszerezéseknél tanácsot adni és arra ügyelni, hogy a legjobb tejelőcsaládokból származó bikák az egyesület körében maradjanak és ott működjenek,

8. egy tenyésztési terv kidolgozása, amely a beltenyésztés tanainak figyelembevételével a lapálymarha magyarországi tenyésztésének a legjobb egyedekre való konszolidációját célozná, hogy ezáltal a tenyésztést minél előbb önálló-síthatnánk és a külföldtől függetleníthetnénk.

Ez egyesület alapításánál és szervezésénél mintául szolgálhatna a keletporoszországi tejelőmarhát ellenőrző egyesületek szövetsége Insterburgban.

Rövid vonásokban megjelöltem azon elveket, melyek egy esetleges importnál figyelembe veendőek volnának és azt az utat, amelyen haladva megkímélhetjük magunkat egy esetleges fiaszkóval járó nagy károsodástól. Minden félreértés elkerülése végett szükségesnek tartom kijelenteni, hogy az esetleg alapítandó egyesületnél semmiféle állásra (sem fizetett, sem tiszteletbeli) nem reflektálok, az egyesület alapítását tehát nem azért ajánlom, hogy valami álláshoz jussak, hanem azon célból, hogy egyesült erővel minél előbb elérjük azt a célt, amely végett a lapálymarha importjára határoztuk el magunkat, t. i. a szarvasmarhatenyésztésünk jövedelmezővé tételét.

Steinhausz Frigyes.

HALÁSZAT.

Rovatvezető: Landgraf János.

Édesvizi halhustermelésünk.

I.

Az élelmiszerdrágaságnak uralkodó jegyében élünk, mindenképp helyénvaló tehát, hogy egy kissé alaposan szemügyre vegyük éléstárunkat. Egy feladatunk lehet csak valamennyiünknek: a termelés lehető fokozása! Mert bizonyos dolog, hogy nemzetgazdasági szempontból a kérdést kielégítően csak akkor oldjuk meg, ha a bajt saját erőnkől tudjuk leküzdeni s a mindig drága idegen segítséget nem veszszük igénybe.

Az általános drágaság közepette is különösen a hus árának emelkedése ijesztő. Elsősorban tehát itt van szükség az enyhítésre; az érdeklődés e tekintetben mindjobban felé fordul egy, hogy úgy mondjuk, újjászületését élő őstermelésig: a halászat felé. Az alábbiakban megkíséreljük vázolni, mi az, amit hazánknak ez a hajdan oly gazdag s bőséges táplálkozási forrása nyújthat s mi az, amit attól a közel jövőben várhatunk? Megjegyezzük, hogy csak az édesvizi halászatról szólunk, tengeri halászatunk semmi különösebb jelentőséggel nem bírván közéleti-mezésünkben.

A kérdés tárgyalásánál elsősorban azzal kell tisztába jönnünk, mennyiben alkalmas a hal-

hus az u. n. gazdasági haszonállatok husának pótlására?

Ami a halhus tápláló értékét illeti s ezt kell elsősorban figyelembe vennünk, arra nézve a németek végeztek pontosabb vizsgálatokat; a katonai élelmezés kérdése tette azt szükségessé s Engelbrecht dr. megállapításai*) szerint a halhus fehérje- és zsirtartalmát viszonyítva más husokéhoz, az alábbi táblázat mutatja:

A hus neme	1 kg. hus tartalmaz gr.-ban			
	fehérjét		zsirt	
	közepes kövérségű	sovány	közepes kövérségű	sovány
	állatnál		állatnál	
a) Gazdasági haszonállatok:				
1. Marhahus	168	176	44	8
2. Sertéshus	130.5	189	180	45
3. Juhhus	148	178	52	26
b) Friss édesvizi halak:				
1. Ponty	138		7.0	
2. Csuka	126		3.5	
3. Sügér	109		2.6	

Ehhez képest a hus megállapított értéke kg.-ként a következő:

Ha 1 kg. marhahus 106 fillér, akkor 1 kg. ponty 83.5 fillér, 1 kg. csuka 75.5 fillér, 1 kg. sügér 65.5 fillér.

Látható tehát ezekből az adatokból, hogy a halhus tápláló értéke valamivel kevesebb ugyan, mint egyéb husoké, de a különbség sokkal kisebb, semhogy bizonyos mértékben a közéleti-mezésben azok pótlására teljesen kielégítően felhasználható ne legyen. Hátrányul inkább csak azt lehetne felhozni, hogy aránylag nagy viztartalma s csekély zsirmennyisége miatt hamar romlik, különösen melegebb időben; ezért nagyobb mértékű fogyasztása a hidegebb időszakhoz van kötve, ősztől tavaszig. Ma már azonban a konzerválásnak számos módját ismerjük, amelylyel ezen a nehézségen segíthetünk.

Halaszataink jellegük különbözősége szerint:

1. természetes tavak, amelyek közé sorolandók az ármentesítések folytán elvágott holtágak is;
2. folyók és patakok;
3. mesterséges tógazdaságok.

Természetes, tavaink között legnagyobb a Balaton: 108,000 kat. hold. Terjedelménél fogva halászása is a legjelentősebb, melyet ma a Balatoni Halászati Részvénytársaság tart üzemben. A tó évi halhushozamát a társaság adatai a következőképp tüntetik fel:

1900—1901 üzemi év	912,008 kg.
1901—1902	539,938 "
1902—1903	734,099 "
1903—1904	910,729 "
1904—1905	916,727 "
1905—1906	609,679 "

*) Dr. A. Splittgerber: Die Bedeutung der Fischerei im Deutschen Reich. Berlin, 1909.

KEMNA
szabadalmazott

FORRÓGŐZEKÉI

SCHMIDT mérnökdoktor hírneves füstös-tulhevitőjével

Minden más nedvesgőz-, compound- vagy compound-tulhevitett rendszert úgy teljesítőképesség, mint tartósság tekintetében messze felülmúlunk és lényegesen kevesebb szénfogyasztanak.

Referenciákkal, kimerítő felvilágosításokkal és költségvetésekkel készséggel szolgál

KEMNA J. BUDAPEST, VI., Váci-körút 51. szám.

Sürgőnyezim: KEMNA, BUDAPEST. Telefon 91—21.

1906—1907 üzemi év	771,548 kg.
1907—1908	776,117
1908—1909	805,777

Kerekszámu középértékben tehát a Balaton évi halászertermése 800,000 kg.; annak átlagos értéke 50 koronájával számítva 400,000 K. A Balaton halászatáért fizetett évi bér pedig szintén átlagban számítva 25 évi bérleti időre 50,000 K. Kerekszámokban fejezve ki tehát 1 kat. hold vízterület után esik 0:50 K. évi bér és 8 kg. halzsákmány 4 K. értékben; a kifogott hal értéke a bérösszegnek 8-szorosa. Ezeket az adatokat azért részleteztük, mert teljesen hitelesek s így más vizeknél bizonyos következtetésekre megbízhatóan felhasználhatók.

Rendszeres halászati üzemű tó a Balaton mellett aztán a hozzá képest már nagyon kicsiny *Velencei-tó* 4000 k. hold terjedelemmel. A tó halászatát 1911-ben egészben áadták bérbe 12,500 korona évi haszonbérért. A bérösszeg megfelel a tó halászatáért addig befolyt bérösszegnek, amikor még részenként áadták bérbe. A fogások mennyiségére itt azonban már semmi adatunk nincs. Ha azonban alapul vesszük a fent jelzett bérösszeget, akkor 1 k. holdra 3 korona 20 fillér évi bér esik, hogy ezt a bérlők eddig is megfizethették s amellett eléggé boldogultak, vagyis maguk is megélték, rendes szerszámokkal felszerelve dolgoztak stb., legalább *hatszor* oly értékű halat kellett kifogniok.

Ez megfelel a mezőgazdasági bérleteknél szokásos számításoknak. Valamivel kevesebb, mint a Balatonnál; de itt az üzem egyszerűbb is s olcsóbb is, mert jobb halasviz, tehát kevesebb fáradsággal jutnak nagyobb zsákmányhoz. A halanyag minősége is jobb, mert a tó fő hala a *ponty*, éppen azért a kifogott hal értékét bátran többre vehetjük, mint a Balatonnál, legalább 80 fillérre kilogrammonként. Ebből következtetve, a $6 \times 3 \cdot 2 \text{ K.} = 19 \cdot 20 \text{ K.}$ értéknek 25 kg. hal felel meg. Vagyis az egész tavon az évi fogás mennyisége $4000 \times 25 = 100,000 \text{ kg.}$ -ra becsülhető 80,000 K. értékben.

Van aztán még egy jó nagy tavunk, a *Fertő-tó*, amely csaknem fele a Balatonnak, mert kiterjedése 50,000 k. hold, de halászata, ezidőszerint legalább, teljesen rendszertelen. Nagy oka ennek a tó sajátságos vízjárása; egyes időszakokon át állandóan árad, aztán meg ismét apad, posványnyá válik, sőt teljesen ki is szárad.

Ezeket a bajokat csak igen nagy munka árán lehetne segíteni. A halászat rendezésére irányuló kezdeményezés pedig legfőképp azon akadt meg, hogy a tó különleges helyzeténél fogva a Rábaszabályozás keretében a szó szoros értelmében amolyan „oldalági” szerepet játszik s jövőjét a teljes bizonytalanság fátyla takarja.

A Fertő pedig jó haltermő víz; különösen jól nő benne a ponty. Sekély, mely víz nagyon megfelel ennek a halfajtnak; nagyon sokat visznek belőle nemcsak a közeli piacokra, hanem Bécsbe s Budapestre is. A rendezetlen viszonyok között azonban még csak az átlagos bérjövédelmet sem lehet megállapítani, nemhogy az évi fogás mennyiségét. Sokra azonban semmiesetre sem becsüljük, ha a fent megadott vízterület

után k. holdanként 5 kg.-ot számítunk. Ez összesen 250,000 kg. évenként.

Értékét se vegyük soknak, csak 50 fillérre kilogrammonként, mégis 125,000 K.-t képvisel.

A tavakhoz sorolható *holtágak* ennél már sokkal jobb termést adnak. Kisebb terjedelmük-nél fogva inkább is adnak módot a belterjesebb üzemre. Az azokon fizetett évi bér is jóval nagyobb az eddig jelletteknél. Így pl. a cibakházi holt Tiszaágért, melynek kiterjedése 459 kat. hold, évente 3000 K.-t fizetnek átlagban; a körösmenti pereszugi holtág halászatáért, 165 kat. hold, 2520 K.-t; a Bácsföldvár melletti „nagyre” holtágért 20,000 K.-t, pedig nem nagyobb, mint 560 kat. hold.

Ha ezekhez a vizekhez számítjuk a többi kisebb állóvizeinket s a tagozott medenczék-ből álló Ferencz-csatornát is, terjedelmüket legalább 5000 kat. holdra tehetjük, amelynek az átlagos évi bérjövédelmet kat. holdanként a fenti adatokat figyelembe véve bátran számíthatjuk 5 K.-ra s ennek megfelelően a kifogott hal értékét 30 K.-ra, ami 70—80 filléres ár mellett kerekén 40 kg.-nak felel meg, összesen 240,000 kg.-nak 180,000 K. értékben.

Folyóvizeinken ily hozamot már korán sem tételezhetünk fel. Még az alsóbb szintjára eső nagyobb vízfolyások is mai szabályozott, töltések közé fogott állapotukban sokkal kevesebb halat nevelhetünk; nehezebb is azokon a halászat, mint az állóvizeken, de legnagyobb az illetéktelen orvhalászkótló való megőrzés. Jelzi mindezt a területek arányában fizetett csekélyebb bérösszeg. Rendezett viszonyok között, társulati kezelés alatt lévő vízszakaszokon eléri mindenhol az 1 koronát, sőt túl is haladja. Így pl. a Tiszán a „Szolnokvidéki felső tiszai halászati társulat” 3755 kat. holdat 5391 K.-ért értékesít; a „Szolnokvidéki alsótiszai halászati társulat” 4035 kat. hold vízterületet 6025 K.-ért; a „Csongrád-szegedi halászati társulat” 4075 kat. holdjéért 5170 K.-t fizetnek; a „tokaj-nagyhalászi” szakaszért pedig hatósági bérbeadásnál 1545 kat. holdon 2100 K.-t értek el.

A Dunán az „Érd-dunaegyházi halászati társulat” 8514 kat. holdjéért közel 11,000 K. bért fizetnek. A „Dunaszekeső-drávatoroki halászati társulat”-nál 1793 kat. holdért 2200 K.-t kapnak. Ott azonban, ahol különlegesen a viszonyok, aránylag még több a bér, mert pl. a soroksári Dunaágnál 3021 kat. holdért 8521 K.-t fizetnek. Ugyanily arányu azoknak a halászatoknak a bérjövédelmé, amelyek árterületekkel kapcsolatosak; de ezeket alább külön vesszük figyelembe. A mellékfolyók bérjövédelmé is kat. holdanként az 1 K. körül van. A Vág alsó részén a „Varrasur-negyedi halászati társulat” 1973 kat. holdat évi 2083 K.-ért hasznosít; a feljebb eső „Pöstyéndéki halászati társulat” nagyban 3300 kat. hold után is még csak 940 K.-t kap. A Garamon a „Zólyomvidéki halászati társulat” 1080 kat. holdja 1479 K.-t jövédelmé. Az Olt folyón a szebenmegyei szakasz 815 kat. holdjéért összesen 792 K.-t fizetnek.

Mindezen adatok alapján bizvást vehetjük folyóvizeink halászatának átlagos bérjövédelmét

kat. holdanként 1 K.-ra. A kifogott hal vegyes anyag, értéke átlagban kilogrammonként 50 fillérnél többre nem számítható, ha itt, a kezdetlegesebb halászati üzemekre tekintettel, csak a bérösszeg ötszörös értékére tesszük a fogás értékét, ekkor kat. holdanként 10 kg. 5 K. értékű halat kapunk. Miután folyóvizeink összes kiterjedését 1,700,000 kat. holdra számíthatjuk, azok hozama 1,700,000 kg.-ra tehető 850,000 K. értékben.

Jelentékeny mennyiségű hal kerül ki még az Alduna mentén lévő artéri halászatokból is; bár azok az ármentesítések folytán napról-napra szűkebb terre szorulnak. Ezek a halászatok azonban nem különállók, hanem a folyóbeli halászatokkal kapcsolatosak; ott, ahol a folyó mellett nagyobb olyan árterek vannak, amelyeket a víz gyakrabban s huzamosabb időn át részben vagy egészben elönt, a halászat a rendes átlagnál sokkal jövédelmesebb. Így pl. a már említett dunaszekeső-drávatoroki társulathoz az artér nélküli folyami halászatnál az évi átlagos bér kat. holdanként 1 K. 20 fillér, míg az erekkel, tárókkal szeldelt nagyobb árterű szakaszokon felszökik 3 K. 60 fillérre is, tehát háromszor annyira.

Az árteres halászatok folytán számításba veendő jövédelmétöbbletet, illetőleg halhuster-mésítőbbletet éppen a folyóbeli halászatnál való együttes értékesítés következtében nagyon nehéz megállapítani; becslésre vagyunk ismét utalva. Ha az Aldunán 20 helyen átlagban 5000 K.-s bértöbbletet számíthatunk, e czímen összesen 100,000 K.-val javul a folyó halászatának értéke; ennek megfelelően megtartva a folyóknál alkalmazott arányt, a kifogott hal értékét ötszörösre, vagyis 500,000 K.-ra vehetjük, ami 50 filléres egységár mellett 1,000,000 kg.-nak felel meg.

A folyók felsőbb szakaszai, a hegyi patakok külön is, aránylag, de összességükben is, kisebb gazdasági értéket képviselnek. Az azokban élő nemesfajú halak, bár drágák, de nem tömegesek. Ezeknek a felsőbb szintjau vizeknek az összes hossza 40,000 kilométerre becsülhető, mintegy 10,000 katasztrális hold terjedelemmel. Az évi bérre vonatkozó adatok, nemcsak a halbőség, de a helyi viszonyok, hozzáférhetőség stb. szerint is nagyon változók; abból a halhozamra következtetni alig lehet. Ha holdanként 5 kg. évi haltermést számíthatunk átlagban, amelyek értékét 1 K.-ra becsülhetjük, akkor 50,000 kg. halhus kerül ki belőlük ugyanannyi korona értékben. Végül a mesterséges viszonyok között létesített rendszeres tógazdaságokat kell figyelembe vennünk. Azok terjedelmé hazánkban most már közel 10,000 kat. hold; üzemük egyrésztüknel nagyon belterjes, más részüknel azonban még nem áll azon fokon, amelyen mai tudásunk szerint már állhatna. Mindezeket figyelembe véve, kat. holdanként az évi halhustertermést, a területre a fenti kerekszámot véve alapul, nem számíthatjuk többre 90 kg.-nál, összesen tehát 900,000 kg.-ra, 130 K. átlagos egységárral 1,170,000 K. értékben.

Ha mindezeket az adatokat, amelyek az alábbi táblázatban áttekinthetően vannak összefoglalva, összegezzük, akkor Magyarország édes-

A lefolyt idény tapasztalatai beigazolták, hogy mégis a

CASE az igazi SZANTÓGÉP.

A CASE GÉP } **csövei nem folynak**
kazánja nem megy tönkre
nincsen túlerőltetve.

15 év tapasztalata a Case járvaszántógépeket minden más versenygyártmány fölé helyezte.

Vezérképviselet: Hahn Arthur és Társai Budapest, VIII., Üllői-ut 52/K.

vizi halászatának évi termését 5.040.000 kg. hal-husnak kapjuk 3.355.000 K. értékben. Hogy ezek a számok csak közelítő értéket képviselnek, az az előző fejtegetésekből nyilvánvaló; az adatok megállapításának részletezése azonban elég biztosíték arra, hogy a valósághoz képest valami nagyobb tévedésről nem lehet szó.

Répássy Miklós.

TEJGAZDASÁG.

Rovatvezető: Ujhelyi Imre.

A levéli tejszövetkezet 1910. évi zárszámadása és működése.

I.

A „Nagybirtok“ multévi 77. számában az áll, hogy „az összes mosonmegyei tejszövetkezeteket meg fogják vásárolni a tej-, vaj- és sajt-kereskedők, mert az üzlethez a zsidó kereskedők jobban értenek, mint a tejszövetkezet parasztagadói“.

Mután ez meglehetősen szegénységi bizonyítvány a mosonmegyei tejszövetkezetekre nézve, legyen szabad nekem, mint egyik mosonmegyei

tejszövetkezeti vezetőnek a mosonmegyei tejszövetkezetek egyikének, a levélinek 1910. évi mérlegével erre felelnem.

Teszem ezt azért, mert a számok bizonyítanak legjobban, másrészt pedig ugyis ritkán van alkalmunk hazai tejszövetkezeteink üzemi és üzleti viszonyaiba teljes bepillantást nyerhetni. Ebből a szempontból talán elnézhető ez a kis „hazabeszélés“ annyival is inkább, mert talán utmutatásul is szolgálhat egyik-másik tejszövetkezetnek a mérleg fölállítása tekintetében. (Lásd a mérleget.)

Fejtegetéseimmél a mérleg sorrendjét fogom követni.

Maga a mérleg a kettős könyvvitel elvei szerint van összeállítva, mert az alapszabályok 22. §-a világosan megmondja, hogy a mérleg a kereskedelmi könyvvitel szerint készítenőd.

A mérleg második részének, az eredmény-számlának szántsándékosan a tejárfölösleg-számla nevet adtam, mert ez felel meg neki legjobban, ami nem egészen lényegtelen. A falusi tejszövetkezetek ugyanis nem nyereszkedésre alakult vállalatok. Ami fölösleg mutatkozik, az nem vállalati nyereség, hanem a tej bruttó értékesítési ára és beváltási ár közti különbségből az üzemi költségek levonása után

fennmaradó rész, mely nem a szövetkezeté mint vállalaté, hanem azoké a tagoké, akik az illető évben tejet beszállítottak, tehát a tej árának egyrésze.

Fontos ez az adóztatás szempontjából, mert pl. a levéli tejszövetkezet is megkapta fölhírást a győri m. kir. pénzügyigazgatóságtól, hogy mérlegjét három példányban terjeszse föl, egyet üzleti adó, kettőt pedig illetékegyenérték kivétele céljából. Illetékegyenérték végett már egy ízben megtisztelt bennünket a győri pénzügyigazgatóság, de akkor, miután szövetkezetünk sem földadót, sem házbér- vagy házostályadót nem fizet, amennyiben a telek, amelyen szövetkezetünk áll, Levél községé s az illetékegyenértéket ugyis fizeti s az épületekben senki sem lakik, az illetékegyenérték nem volt ránk róható. Most azonban újra előkerül a dolog, holott a viszonyok ma ugyanazok.

A mérleg vagyoni tételei nem szorulnak különösebb magyarázatra. Az egyesületek és berendezéseknél már a megfelelő hányad le van vonva. Ez épületeknél 1 1/2%, berendezéseknél pedig 5%. Épületeink közül van építve gépjaink nem ekkora, de kétekkora tej mennyiségének a földolgozására elég erősek, tehát azt hiszem a huszévi tartósság föltételezhető. Ez a leírás mindkettőnél 80332 K.-t tesz ki. Ez egy költségtétel, melyet a legtöbb tejszövetkezet a literenkénti költség megállapításánál figyelmen kívül hagy s a mérleg fölállításánál egyáltalában tekintetbe sem vesz, ami mindenesetre hiba, mert egy az, hogy a kereskedelmi törvény a szövetkezeteknek a leírást kötelezővé teszi, másrészt azonban a leltár pótlásáról, kiegészítéséről folyton kellend gondoskodni, amire szintén jó, ha előre történik gondoskodás és csak természetes, hogy minden a használat és kopás folytán veszít értékéből.

Hogy tehát a tartaléktőkeje a szövetkezetnek, mely főképpen ezekbe a leltári tárgyakba van befektetve, csökkenést ne szenvedjen s ezáltal esetleg az az anomália be ne következék, hogy később belépő tagok a korábbiaknál kevesebbet tartozzanak belépéskor a tartaléktőke javára befizetni, erre a célra is szolgál az értékleírás, amikor azután az értékesítés ellensúlyoztatik, az illető évi tejárból erre a célra visszatartott készpénz által.

A magyaróvári szarvasmarhatenyésztő egyesület számláján lévő 122 koronáról meg kell jegyezni, hogy ez azóta már rendezve van. Ez azon összeg, melyet szövetkezetünk a próbafejesi biztosnak a magyaróvári szarvasmarhatenyésztő egyesület terhére előlegképpen nyújtott s miután a mérleg zártakor a próbafejesek évadja befejezve még nem volt, az összeg rendezhető sem volt. Ezeknek az évi, fizetéses, megbízható ellenőrről végzett próbafejeseknek a költségeire most e helyen nem terjeszkedhetem ki, csak annyit említek meg, hogy egy egyszeri fejes ellenőrzése nettó 16 fillérbe került, tehát egy tehénnél 10 havi (havonta egyszer) és naponta kétszeri fejest föltételezve, ez a költség kitesz 3 K. 20 fillért tehénenként.

Tulajdonképpen nem a MSZE. tartozik nekünk, hanem mi, illetve tejszövetkezetünk tagjai tartoznak a MSZE.-nek műtrágyáért. Ezt azonban újabbán egy egész külön számadáson vezetem s ha föl is vettem volna a mérlegbe, az azt

Tartozik (Vagyon)				A) Mérlegszámla.				Követel (Teher)			
Fők. szám	T á r g y	K.	f.	Fők. szám	T á r g y	K.	f.				
1.	Pénztári maradvány	62	59	9.	Üzletrézszaamlán	552	—				
2.	Épületek értéke 1910. év végén leírás után	14520	75	10.	Tartalékalap-számla	25126	74				
3.	Berendezések értéke 1910. év végén leírás után	10450	80	19.	Tejárfölösleg	1255	23				
4.	Takarékbetét a levéli hitelszövetkezetnél	1316	73								
5.	A magyaróvári szarvasmarha tenyésztő egy. számláján	123	—								
6.	Adósok számláján	161	10								
		26933	97			26933	97				

Tartozik (Költség)				B) Tejárfölöslegszámla.				Követel (Bevétel)			
Fők. szám	T á r g y	K.	f.	Fők. szám	T á r g y	K.	f.				
11.	A tej beváltási ára	63341	41	11.	Tejért	58647	91				
12.	Kezelési költség	3630	11	11.	Vajért	14505	20				
13.	Épületfenntartás	65	45	15.	Betegs. jár. visszatérítéséért	37	06				
14.	Berendezések fenntartása	238	35	16.	Különféle bevételek	409	29				
15.	Betegsegélyző pénztári járulók	46	02	18.	Kan. számlán	5	77				
16.	Különböző kiadások	1448	17								
17.	Különböző szükségleti cikkek	2741	75								
2.	Épületek leírása	229	13								
3.	Berendezések leírása	574	19								
21.	Postaköltség	35	42								
	Egyenleg mint tejárfölösleg	1255	23								
		73605	23			73605	23				

Gróf Wenckheim Géza uradalmi intézőség
 Gerle. 20 lóerejű magánjáró motor. Gerle, 1910. évi október hó 2-án.

Tekintetes **Oberurseli motorgyár részvénytársaság bécsi irodája**
 Bécs, VI. I., Gumpendorferstrasse 72. K.

Folyó év október hó 27-én, méltóságos gróf Wenckheim Géza urhoz intézett becses sorai elintézéséül, örömmel értesítjük, hogy az önk által az idén szállított magánjáró motor minden tekintetben bevált.

A cséplést egy 3 lóerejű cséplőszekrényvel könnyen végezte, a cséplőszekrényt úgy száraz, mint nedves időben, egyik cséplőhelyről a másikra könnyen vonta maga után, ugyazinte jelenleg egy kétjáratu 42" malom meghajtásánál kitünően működik.

Benzinfogyasztása óránként átlag 5 kilogramm.

Általánosságban, a méltóságos ur, a szállított motorral teljesen meg van elégedve, amiért is felhatalmazzuk, hogy jelen nyilatkozatunkat nyilvánosan felhasználhatják.

Kiváló tisztelettel

gróf Wenckheim Géza
 uradalmi intézőség
 Blascok Gyula intéző.

Ezen uradalomban immár 6 darab oberurseli motor van üzemben s e napokban lett a hetedik motor rendelve.

nem billentette volna ki, amennyiben ugyanannyival az adósok számláját kellett volna megterhelni. Mi ugyanis a MSzE. útján szerezzük be leginkább takarmánymag- és műtrágyaszükségletünket és én aztán annak árát apránként a tej árából behajtom. Hogy az ilyen apránkénti alkalmi részletfizetés a kisgazdára nézve előnyös, az minden kétségen felül áll. Dolgot persze sokat ad, de ettől szövetkezeti vezető embernek visszariadni nem szabad.

Az adósok számláján azok vannak, akik vajt és tejt az év végén tartoznak. Itt meg kell jegyezni, hogy mi tejet nem tagoknak a tejszövetkezetben nem adunk, hanem azokat odaütasítjuk, hogy dírekte a házakban vegyék, egyrészt azért, hogy a tejzsetet jellegét elkerülhessük, másrészt, hogy a pénzkezelés a szövetkezetben, amennyire lehetséges, elkerülhető legyen. Tagok azonban, ha nincs tejük, könyvre kapnak. Ez azután, ha megint visznek tejet, ugyszintén a vaj ára is, amit esetleg vittek, le lesz számítva a beszállított tej árából.

Egészen másképpen áll azonban a dolog a vajnál s itt el nem kerülhet, hogy nem tagoknak is ne adjunk, mert pl. ha a falu jegyzőjének vagy papjának vagy mestereinek vajra szüksége van, nem kívánhatom azt, hogy Bécsből hozassák vissza, mikor itt csináljuk s a házakban nem kapnak, mert akkor ottthon senki sem csinál, hanem mindenki a szövetkezetből szerzi be.

A tehertételek közt elsőnek az üzletrész-számla szerepel 552 koronával, miután az év végén 161 tagja volt a szövetkezetnek 276 a 2 K.-s üzletrészszel = 552 K.

A tartalékalap kitesz 25,126 K. 74 fillért, amiből tehát a meglévő 276 üzletrész mind-egyikére 91 K. 01 fillér, vagyis kereken 90 K. esik.

Ezt azért emelem ki, mert az alapszabályok 20. §-a értelmében az újonnan belépő tagok ennyit tartoznak belépéskor a tehenenként fizetendő 2 korona üzletrészen kívül a tartaléktőke gyarapítására fizetni.

Tulajdonképpen még nagyobb volna a fizetendő összeg, mert ha az előző évek folyamán belépett tagok még teljesen be nem fizetett üzletrész-, illetve tartaléktőkehátralékukat 444 koronával az adósok, illetve üzletrészhátralékosok számlájára vezetem, a tartaléktőke ugyanannyival emelkedik. Ezt azonban mellőztem azért, mert lehetséges, hogy megtörténhetik, hogy egyik-másik tag kiválik, még mielőtt üzletrésztartozását teljesen befizette volna s másrészt tény, hogy már így is igen meg van nehezítve újonnan belépő tagoknak, akik pedig többnyire a szegényebb osztályhoz tartoznak, a belépés. Igyekezem is rajtuk e tekintetben amennyire lehetséges, segíteni, hogy havonta, amikor tejet szállítanak, a tej árából 2 koronát adjak erre a célra levonok. Mert nekem az az elvem, hogy nem a vagyonszerzés, a tartaléktőke szaporítása főcélja egy tejszövetkezetnek, hanem igenis a tej közös értékesítése útján a szarvasmarhatenyésztés előmozdítása. És én tényleg tejszövetkezet nélkül a falusi kisgazdák mezőgazdasági haladását elképzelni nem tudom.

Talán nem lesz érdektelen, ha megemlítem, hogy egymástól a tagok 20—30 koronáig vették meg eddig, ha volt eladó üzletrész. Ezzel azonban nagyon alacsonyra becsülték annak értékét, mert 30 koronával is számítva, a tartaléktőke csak 8280 koronát tenne ki. De így is előny ez úgy a kilépő, mint a belépő tagokra nézve, mert a kilépő tag az alapszabályok 9. §-a értelmében sem a szövetkezet tartaléktőkéjére, sem egyéb vagyonára, hanem csakis a kilépéskor rája eső üzletrésze tarthat igényt, a belépő tag pedig olcsóbban juthat hozzá, habár vannak így is tagok, akik inkább új üzletrészt jegyeznek, mert azt apránként fizethetik. Egyedül magának a szövetkezetnek szempontjából lehetne ezt kifogásolni, mert ezeknek az így belépő tagoknak mind hozzá kellett volna járulni a tartaléktőke gyarapításához, de én ezt a fenti okoknál fogva nem tartom oly fontos dolognak és másfelől nem szabad egészen figyelmen kívül hagyni, hogy az üzletrész törvény szerint átruházható, mert akkor apáról-fiúra sem szállhatna át s annak is a tartalékalap gyarapítására új üzletrészt kellene jegyezni. A tejszövetkezet nem ezél, hanem eszköz.

JUHÁSZAT ÉS GYAPJUISME.

Rovatvezető: Rodiczky Jenő dr.

Gyapjutermelésünk érdekei.

III.

A magyar gyapju minőségi megjavításának szükséges voltáról és kezelésének fogatékosságáról szólva, legtöbbször azt a választ halljuk, hogy nem érdemes ezzel a dologgal foglalkozni, mert a tengerentuli gyapjak versenye mellett a Magyarországon termelt gyapjunak ugyanis csak alárendelt szerep jut, amelyen az egyik vagy másik irányban végbemenő javulás alig változtathat.

Ez a vélemény azonban nem állja meg a helyét, hanem éppen az ellenkező álláspontra kellene helyezkednünk, t. i. arra, hogy a tengerentuli gyapju versenye folytán csakis a minőségi termeléssel vagyunk képesek juhtenyésztésünk rentabilitását fenntartani és esetleg még fokozni is.

A tengerentuli gyapju egyik főelőnye a miénkkel szemben, hogy igen egyöntetű típusokban kerül forgalomba, ami egyrészt a juhászok aránylag kevés számú tulajdonos közötti megosztásának és ezzel kapcsolatban a tenyésztés meglehetősen egyöntetű szervezésének, de talán még inkább a forgalomba hozott gyapju igen gondos és igen részletes osztályozásának tulajdonítható.

Az ausztráliai gyapjunál például különválasztva zsákolják a törzsgyapju legjobb részeit, mely „leece“ (bundarészek) megjelöléssel kerül forgalomba.

A „leece“ különválasztása alkalmával eltávolított gyapjut szintén osztályozzák, megkülönböztetve és külön-külön zsákolva a fej- és nyakrészeket („necks“), a czombokról, illetve alsó karokról és a lábszárakról származó gyapjut („pieces“), továbbá a hasgyapjut („bellies“).

Emellett nagyobb eltérések esetén a bundarészek („leece“) még a minőségük szerint is külön-külön csoportosítottatnak, különválasztatnak továbbá a gyapjunak azon részei is, melyek valamely hibában szenvednek és ennek következtében ipari felhasználásuk korlátozva van.

Hasonló osztályozás szokásos a lap-gyapjaknál, sőt utóbbi időben a La Plata gyapjaknál is.

Ehhez a gondos és részletes osztályozáshoz simul természetesen a gyapju jelzése is.

A forgalomba kerülő gyapjunak ez a lelkiismeretes és szakszerű előkészítése a tengerentuli gyapjak adásvételét igen megbízható alappá fekteti, lehetővé teszi továbbá azt is, hogy a szükséges anyagot mondhatni korlátlan mennyiségben s ami a fő, a legteljesebb egyöntetűségben szerezheti be a gyáros, ami — különösen tömegáruk készítésére berendezett gyárakra nézve — rendkívül előnyös.

Nincsen azonban rózsza tövis nélkül.

A tengerentuli gyapjunak is vannak fogyatékségei és hibái, amelyek közül csak egyet, a reánk nézve talán legfontosabbat vegyük ezuttal figyelembe, az erőteljesség, a szilárdság hiányát.

Nem szabad ezt úgy értelmezni, mintha a tengerentuli gyapjak között ne lenne igen sok olyan minőség, mely az említett tulajdonságok tekintetében is teljesen megfelel, nagyobb százalékuk azonban nem nevezhető — hogy úgy mondjam — „aczélos gyapjunak“ (amely elnevezést talán elfogadhatjuk a németek igen találó „Nerv-Wolle“ vagy „Kraft-Wolle“ megjelölésének értelmezésül).

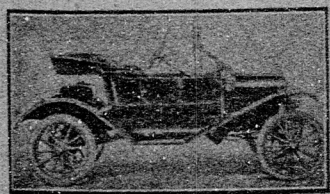
A magyarországi gyapjak között aránylag kevesebb akad olyan, amely a szóban forgó tulajdonságokat illetőleg kifogás alá eshetnek és azok általában szilárdságukról és a belőlük készült szövetek tartósságáról ismeretesek.

Ennek folytán a magyar gyapjut szívesen használják fel más provenienciákkal való elegyítésre, illetve az abból készült fonalaknak más eredetű fonalakkal való elegyes feldolgozására, hogy ezáltal a gyártmány tartósságát növeljék, de vannak gyártmányok, mint például a finom posztók, finom kalaptömpök stb., melyeknél a magyar merinógyapjak felhasználása mondhatni nélkülözhetlen.

Jórészt ezeknek a körülményeknek tudható be, hogy a külföldi textilipar a tengerentuli gyapju beözönlése ellenére is állandó fogyasztója maradt a magyar gyapjunak, sőt amint tudjuk, a kiválóbb, nemcsak tartósságuk, hanem egyéb tulajdonságaik tekintetében is kifogástalan minőségekre valóssággal pretium affectionis-t biztosított.

A gyapjuterelés érdekei iránt tanúsított közönyt tehát éppen nem lehet a tengerentuli gyapju versenyével indokolni s a nembánomság helyett inkább azon kellene lennünk, hogy a magyar gyapju természetadta kiválóságát, mely úgy látszik — a magyar buza aczélosságához hasonlóan — különleges klimatikus és talajviszonyaink behatása alatt áll elő, lehetőleg konzerváljuk, amiben pedig a hazai gyapjak a tenyésztés és kezelés felületessége és a keres-

2 ülés teljesen felszerelve

6500 kor.

ajtók nélkül 6300 korona.

FORD

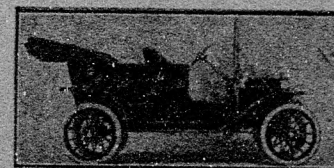
a gazdák automobilja.

20 HP. 4 hengeres, Vanadium aczélból.

Ford a világ legnagyobb automobilgyára. :: Evi gyártás 35.000 automobil.

Vezérképviselet: **Hahn Arthur és Társai**
Budapest, VIII., Üllői-ut 52/B. sz.

5 ülés teljesen felszerelve

6800 kor.

a szövetségét
a tagoké, akik
ttak, tehát a tej

mpontjából, mert
negkapt a fölhisá-
zgatóságtól, hogy
rjeszse föl, egyet
kegyenérték kivé-
ték végett már
et a győri pénz-
után szövettkeze-
vagy házostály-
telek, amelyen
egé s az illeték-
pületekben senki
rték nem volt
ujra előkerül a
gyanazok.

szorulnak küllö-
esületek és be-
hányad le van
berendezésnél
vannak építve s
kora tejmenyi-
erősek, tehát azt
bitételezhető. Ez
-t tesz ki. Ez
ob tejszövetkezet
ásánál figyelmen
ásánál egyáltalá-
ni mindenesetre
kedelmi törvény
ötelezővé teszi,
ásáról, kiegészít-
oskodni, amire
gondoskodás és
a használat és

szövetkezetnek,
tárgyakba van
edjen s ezáltal
e következék,
a korábbiaknál
a tartalék-
elra is szolgál
az értékcsökke-
tejből erre
által.

nyesztő egyesü-
meg kell jegyez-
deve van. Ez
tünk a próba-
szarvasmarha-
egképpen nyuj-
a próbaféjések
az összeg ren-
évi, fizetéses,
baféjéseknek a
erjeszkehdtem
y egy egyszeri
e került, tehát
egyszer) és na-
e, ez a költés
t.

E. tartozik ne-
kezetünk tagjai
t. Ezt azonban
lason vezetem
legbe, az azt

nem billentette volna ki, amennyiben ugyan-
annyival az adósok számláját kellett volna meg-
terhelni. Mi ugyanis a MSzE. utján szerezzük
be leginkább takarmánymag- és műtrágyaszük-
ségetünk és én aztán annak árát apránként
a tej árából behajtom. Hogy az ilyen aprán-
kénti alkalmi részletfizetés a kisgazdára nézve
előnyös, az minden kétségen felül áll. Dolgot
persze sokat ad, de ettől szövettkezeti vezető
embernek visszariadni nem szabad.

Az adósok számláján azok vannak, akik va-
jért és tejjért az év végén tartoznak. Itt meg kell
jegyezni, hogy mi tejet nem tagoknak a tej-
szövetkezetben nem adunk, hanem azokat oda-
utasítjuk, hogy direkt a házakban vegyék, egy-
részt azért, hogy a tejjel jelleget elkerülhessük,
másrészt, hogy a pénzkezelés a szövettkezetben,
amennyire lehetséges, elkerülhető legyen. Tagok
azonban, ha nincs tejük, könyvre kapnak. Ez
azután, ha megint visznek tejet, ugyszintén a
vaj ára is, amit esetleg vittek, le lesz számítva
a beszállított tej árából.

Egészen másképpen áll azonban a dolog a
vajnál s itt el nem kerülhető, hogy nem tagok-
nak is ne adjunk, mert pl. ha a falu jegyzőjé-
nek vagy papjának vagy mestereinek vajra szük-
sége van, nem kívánhatom azt, hogy Bécsből
hozassák vissza, mikor itt csináljuk s a házak-
ban nem kapnak, mert akkor otthon senki sem
csinál, hanem mindenki a szövettkezetből szerzi be.

A tehertételek közt elsőnek az üzletész-
számla szerepel 552 koronával, miután az év
végén 161 tagja volt a szövettkezetnek 276
a 2 K.-s üzletészszel = 552 K.

A tartalékalap kitesz 25,126 K. 74 fillért,
amiből tehát a meglévő 276 üzletész mind-
egyikére 91 K. 01 fillér, vagyis kereken 90 K.
esik.

Ezt azért emelem ki, mert az alapszabályok
20. §-a értelmében az újonnan belépő tagok
ennyit tartoznak belépéskor a tehenenként fize-
endő 2 korona üzletészre kívül a tartaléktőke
gyarapítására fizetni.

Tulajdonképpen még nagyobb volna a fize-
endő összeg, mert ha az előző évek folyamán
belépő tagok még teljesen be nem fizetett
üzletész-, illetve tartaléktőkehátralékukat 444
koronával az adósok, illetve üzletészhátraléko-
sok számlájára vezetem, a tartaléktőke ugyan-
annyival emelkedik. Ezt azonban mellőztem
azért, mert lehetséges, hogy megtörténhetik,
hogy egyik-másik tag kiválik, még mielőtt
üzletészartozását teljesen befizette volna s
másrészt tény, hogy már így is igen meg van
nehezítve újonnan belépő tagoknak, akik pedig
többnyire a szegényebb osztályhoz tartoznak, a
belépés. Igyekezem is rajtuk e tekintetben
amennyire lehetséges, segíteni, hogy havonta,
mikor tejet szállítanak, a tej árából 2 koronát
velek erre a célra levonok. Mert nekem az
az elvem, hogy nem a vagyonszerzés, a tartal-
léktőke szaporítása főcélja egy tejszövetkezet-
nek, hanem igenis a tej közös értékesítése
utján a szarvasmarhatenyésztés előmozdítása.
És én tényleg tejszövetkezet nélkül a falusi
kisgazdák mezőgazdasági haladását elképzelni
nem tudom.

Talán nem lesz érdektelen, ha megemlítem,
hogy egymástól a tagok 20-30 koronáig veiték
meg eddig, ha volt eladó üzletész. Ezzel azon-
ban nagyon alacsonyra becsülték annak értékét,
mert 30 koronával is számítva, a tartaléktőke
csak 8280 koronát tenne ki. De így is előny-
ez egy a kilépő, mint a belépő tagokra nézve,
mert a kilépő tag az alapszabályok 9. §-a értel-
mében sem a szövettkezet tartaléktőkéjére, sem
egyéb vagyonára, hanem csakis a kilépéskor
rája eső üzletészre tarthat igényt, a belépő tag
pedig ocsóbban juthat hozzá, habár vannak
így is tagok, akik inkább új üzletészt jegyez-
nek, mert azt apránként fizethetik. Egyedül
magának a szövettkezetnek szempontjából lehetne
ezt kifogásolni, mert ezeknek az így belépő
tagoknak mind hozzá kellett volna járulni a
tartaléktőke gyarapításához, de én ezt a fenti
okoknál fogva nem tartom oly fontos dolognak
és másfelől nem szabad egészen figyelmen kívül
hagyni, hogy az üzletész törvény szerint át-
ruházható, mert akkor apáról-fiúra sem száll-
hatna át s annak is a tartalékalap gyarapítására
új üzletészt kellene jegyezni. A tejszövetkezet
nem cél, hanem eszköz.

JUHÁSZAT ÉS GYAPJUISME.

Rovatvezető: Rodiczky Jenő dr.

Gyapjutermeleésünk érdekei.

III.

A magyar gyapju minőségi megjavításának
szükséges voltáról és kezelésének fogyatékos-
ságáról szólva, legtöbbször azt a választ halljuk,
hogy nem érdemes ezzel a dologgal foglalkozni,
mert a tengerentuli gyapjak versenye mellett a
Magyarországon termelt gyapjunak ugyis csak
alarendelt szerep jut, amelyen az egyik vagy
másik irányban végbemenő javulás alig változ-
tathat.

Ez a vélemény azonban nem állja meg a
helyét, hanem éppen az ellenkező állápontra
kellene helyezkednünk, t. i. arra, hogy a tengeren-
tuli gyapju versenye folytán csakis a minőségi
termeléssel vagyunk képesek juhtenyésztésünk
rentabilitását fenntartani és esetleg még fokozni is.

A tengerentuli gyapju egyik főelőnye a miénkkel
szemben, hogy igen egyöntetű típusokban kerül
forgalomba, ami egyrészt a juhászok aránylag
kevés számú tulajdonos közötti megosztásának
és ezzel kapcsolatban a tenyésztés meglehetősen
egyöntetű szervezésének, de talán még inkább
a forgalomba hozott gyapju igen gondos és igen
részletes osztályozásának tulajdonítható.

Az ausztráliai gyapjunál például különválasztva
zsákolják a törzsgyapju legjobb részeit, mely
„fleece” (bundarészek) megjelöléssel kerül for-
galomba.

A „fleece” különválasztása alkalmával eltávo-
lított gyapjut szintén osztályozzák, megkülön-
bözítve és külön-külön zsákolva a fej- és nyak-
részeket („necks”), a czombokról, illetve alsó
karokról és a lábszárakról származó gyapjut
 („pieces”), továbbá a hasgyapjut („bellie”).

Emellett nagyobb eltérések esetén a bundarészek
 („fleece”) még a minőségük szerint is külön-
külön csoportosítottatnak, különválasztatnak to-
vábbá a gyapjunak azon részei is, melyek
valamely hibában szenvednek és ennek követ-
keztében ipari felhasználásuk korlátozva van.

Hasonló osztályozás szokásos a lap-gyapjak-
nál, sőt utóbbi időben a La Plata gyapjak-
nál is.

Ehhez a gondos és részletes osztályozáshoz
simul természetesen a gyapju jelzése is.

A forgalomba kerülő gyapjunak ez a lelki-
ismeretes és szakszerű előkészítése a tengeren-
tuli gyapjak adásvételét igen megbízható alapra
fekteti, lehetővé teszi továbbá azt is, hogy a
szükséges anyagot mondhatni korlátlan mennyi-
ségben s ami a fő, a legteljesebb egyöntetűség-
ben szerezheti be a gyáros, ami — különösen
tömegáruk készítésére berendezett gyárakra
nézve — rendkívül előnyös.

Nincsen azonban rózsza tövis nélkül.

A tengerentuli gyapjunak is vannak fogyá-
tékoságai és hibái, amelyek közül csak egyet,
a reánk nézve talán legfontosabbat vegyük
eztúttal figyelembe, az erőteljesség, a szilárdság
hiányát.

Nem szabad ezt úgy értelmezni, mintha a
tengerentuli gyapjak között ne lenne igen sok
olyan minőség, mely az említett tulajdonságok
tekintetében is teljesen megfelel, nagyobb szá-
zalékuk azonban nem nevezhető — hogy úgy
mondjam — „aczelos gyapjunak” (amely el-
nevezést talán elfogadhatjuk a németek igen
találó „Nerv-Wolle” vagy „Kraft-Wolle” meg-
jelölésének értelmezéséül).

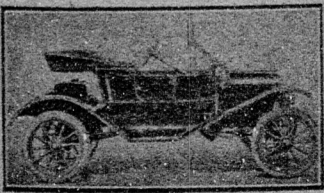
A magyarországi gyapjak között aránylag
kevesebb akad olyan, amely a szóban forgó
tulajdonságokat illetőleg kifogás alá eshetnek és
azok általában szilárdságukról és a belőlük
készült szövetek tartósságáról ismeretesek.

Ennek folytán a magyar gyapjut szívesen
használják fel más provenienciakkal való ele-
gyítésre, illetve az abból készült fonalaknak
más eredetű fonalakkal való elegyes feldolgo-
zására, hogy ezáltal a gyártmány tartós-ágát
növeljék, de vannak gyártmányok, mint például
a finom posztók, finom kalaptompok stb., me-
lyeknél a magyar merinogyapjak felhasználása
mondhatni nélkülözhetlen.

Jórészt ezeknek a körülményeknek tudható
be, hogy a külföldi textilipara a tengerentuli
gyapju beözönlése ellenére is állandó fogyasz-
tója maradt a magyar gyapjunak, sőt amint
tudjuk, a kiválóbb, nemesak tartósságuk, hanem
egyéb tulajdonságaik tekintetében is kifogástalan
minőségeknek valósággal pretium affectionis-
t biztosított.

A gyapjutermeleés érdekei iránt tanusított
közönyt tehát éppen nem lehet a tengerentuli
gyapju versenyével indokolni s a nembánomság
helyett inkább azon kellene lennünk, hogy a
magyar gyapju természetadta kiválóságát, mely
úgy látszik — a magyar buza aczelosságához
hasonlóan — különleges klimatikus és talaj-
viszonyaink behatása alatt áll elő, lehetőleg
konzerváljuk, amiben pedig a hazai gyapjak a
tenyésztés és kezelés felületessége és a keres-

2 üléses teljesen felszerelve

6500 kor.

ajtók nélkül 6300 korona.

FORD

a gazdák automobilja.
20 HP. 4 hengeres, Vanadium aczéltól.

Ford a világ legnagyobb automob-
ilgyára. :: Evi gyártás 35.000 automobil.

Vezérképviselet: **Hahn Arthur és Társai**
Budapest, VIII., Üllői-ut 52/B. sz.

5 üléses teljesen
felszerelve

6800 kor.

őber hó 2-án.

odája
asse 72 K.
által az idén

ól a másakra

nyilvánosan

Géza

kedelem czéljaira való előkészítés fogyatékosága folytán a tengerentuli gyapjakkal szemben hátrányban vannak, a lehetőségig kiküszöböljük.

Még ma is van nem egy olyan juhászat, mely hála tenyésztői tudásának és ügybuzgalmának, követésre méltó példát szolgáltat a tenyésztés helyes irányítására és a gyapju mintaszerű kezelésére nézve.

Sok haszonnal járna ezen juhászatoknak gyakori megtekintése s az ott követett eljárás tanulmányozása és elsajátítása. Aki azonban nem érez magában kedvet és hivatást arra, hogy a juhászattal behatóbban foglalkozék, hogy azt épp oly alaposan kezelje, mint gazdasága más állattenyésztési ágazatait, az ne resteljen olyan szakemberekhez fordulni, kik legalább időnként átosztályozhatják a nyáját, utmutatást adnak a tenyészanyag beszerzésére nézve és valakit beoktatnak a gyapju megfelelő kezelésére. Ilyen feladatok teljesítésére szolgál egyébként az orsz. m. kir. gyapjuminősítő intézet is. A miénkkel körülbelül azonos nagyságu juhállományyal bíró Németországban például számos tudományosan képzett szakember hivatásszerűen üzi a juhászatok kezelését és évhosszat mással nem foglalkozik, minthogy többször végigjárja a kezelésére bízott nyájakat, osztályozza azokat, utmutatásokat ad a tenyészanyag beszerzésére nézve stb.

A német gazda pedig nem áll képzettség dolgában mögöttünk és nem is rosszabb kereskedő a mi gazdáinknál; amikor tehát belátva azt, hogy a juhászat kezelése speciális ismereteket és talán — legalább a gyapju megítélését illetőleg — bizonyos rátermettséget is követel, szakértőt vesz igénybe és annak munkáját tisztességesen meg is honorálja, bizonyára azért teszi, mert így számítását jobban megtalálja és a juhászat jövedelmének növelése által kiadásai bőségesen megtérülnek.

Hasonló intézkedésekre nálunk is kellene és lehetne is módot találni!

Mindig azt halljuk azonban, hogy a juhtenyésztés ma már nem jár haszonnal s fenntartására csak a kényszerűség viszi a gazdát, kárbavesztett fáradság lenne tehát vele behatóbban foglalkozni. Az bizonyos, hogy a juhtenyésztést manapság csak ott tartják fenn, ahol a termelési és legeltetési viszonyok azt szükségessé teszik, de hiszen az állattenyésztés minden ágára nézve körülbelül ugyanez áll, azoknál is a célszerűség dönt fenntartásuk mellett vagy ellene, ami pedig a rentabilitást illeti, ha azt tárgyilagosan bíráljuk el s nem azzal az érthetetlen elfogultsággal, amelylyel a juhtenyésztéssel szemben igen sokaknál találkozunk, be fog bizonyulni, hogy az az állattenyésztés más ágainak jövedelmezőségével összehasonlítva is teljesen ki-elégítő.

Ha nem így volna, akkor azok az évtizedek, amelyek folyamán a gyapju majdnem felényi áron kelt el, mint manapság, teljesen elsöpörték volna a gyapjuhaszonra alapított juhászokat. Az olyan gazdaságokban azonban, amelyekben a célszerűség a legnehezebb időkben is a juhászat fenntartása mellett döntött, nagy hiba a

maradiságban, a juhászat üzemére szánt munka és anyagi áldozatok végtelenségig menő reszringálásában keresni a jövedelem növelését.

Az utóbbi évtizedben egyébként a gyapjuárak és husarak emelkedése folytán lényegesen megjavult a juhászat helyzete és bizton remélhető, hogy a konjunkturák továbbra is jók maradnak.

Igyekezünk ezt a kedvező időszakot a magyar gyapju jó hírnevének helyreállítására és megerősítésére felhasználni, törekedjünk olyan gyapjut piacra hozni, amely a textilipar és a kereskedelem jogos igényeinek minden tekintetben megfelel.

Kovács Imre.

ÁLLATEGÉSZSÉGÜGY.

Rovatvezető: Hutyra Ferencz dr.

A járványos száj- és körömfájásról.

E czim alatt Remenyik Imre a *Köztelek* foyó évi 23-ik számában megjelent cikkében azzal az indítvánnyal áll elő, hogy tekintve a ragadós száj- és körömfájás ellen alkalmazott törvényes állatforgalmi korlátozások káros következményeit, a járványt ne tekintsük hivatalból bejelentendő és így hatósági beavatkozást igénylő betegséggé, hanem a korlátozások mellőzésével a betegség iránt fogékony állatok szabad forgalmát engedélyezzük.

Hutyra dr., a *Köztelek* állategészségügyi rovatának vezetője, az indítványhoz azt a megjegyzést fűzi, hogy: „ezen indítvány kivibetetlen, mert a nyugati államok évről-évre nagyobb súlyt helyeznek az erélyes védekezésre és egészen bizonyosra vehető, hogyha Magyarország példaképpen a védekezést megszüntetné, ez elég okul szolgálna arra, hogy a nyugat elzárja a határait állatkivitelünk elől“.

Felhasználva az alkalmat, néhány olyan körülményre hívom fel az érdeklődők figyelmét, amelyekről ezideig nem volt tudomásuk.

A cikkíró ugyanis indítványa támogatására felhossa, hogy az állam által alkalmazott „egy brigád állatorvos sem volt képes a betegség elterjedését meggátolni“.

A romániai határon, Háromszék vármegyében, a csempészett állatokkal behurczolt betegség a hatóságok tudomására csak június hó elején jutott, holott az ott már kora tavasz óta uralgott. Itt is elsősorban a helyi hatóságok nem-törődőmsége és az állattulajdonosok titkolása játszott a főszerepet.

Nagy szerep jutott a betegség erős elterjedésénél annak a körülménynek is, hogy Erdélyben, főképpen annak keleti részén, éppen akkor volt az aratás, amikor a betegség a határon átlépett, minek következtében egyes helyeken a legszükségesebb állatforgalmi korlátozások sem voltak keresztülvihetőek annak veszélye nélkül, hogy a földéken behordatlanul fekvő buza- és zabkereszteket az elpusztulás veszélyének ki ne tegyük.

De volt még ennél is egy fontosabb és egyben érdekesnek is mondható körülmény. Moldovában (Románia északi részében) ugyanis május hó végén és június hó elején van a

czukorrépa kapálása. A moldovai bojárok (nagy birtokosok) e czélra nagy előszerűtettel alkalmazták az ügyes és gyorsmunkájú székelyeket. Az 1910. évben is Csik és Háromszék vármegyékből körülbelül 1500 székely kapás szerződött el Moldovába. Biztos tudomásom van pedig arról — éppen a hazatérő munkásoktól — hogy azokban az uradalmakban, ahol a székelyek munkát kaptak, de különben mindenütt egész Moldovában éppen a czukorrépa kapálása idejében, vagyis május hó végén és június havában volt a ragadós száj- és körömfájás legnagyobb mértékben elterjedve. Kézenfekvő dolog, hogy ezek a Moldovát megjárt székelyek a munka befejezte után, június hó vége felé tömegesen hazajövének, nemcsak szép keresményt, hanem egyúttal a betegség csiréit is behurczolták ruhájukkal, szekerükkel és batyujukkal. Ebben leli magyarázatát az a tény, hogy az alkalmazott óvo és elfojtó intézkedések ellenére, a betegség Háromszék és Csik vármegyében július hó elején, tehát 8—10 napra a székely kapás munkások hazajövele után hirtelen nagy elterjedést nyert és feltartóztatlanul terjedt.

Ilyen elemi csapásnak tekinthető az a szomorú állapot is, hogy az állam kevés m. kir. állatorvost tudott rendes munkakörétől elvonni azon czélból, hogy őket az exponált helyeken a védekezés czéljaira felhasználhassa. Így pl. még a nagyon veszélyeztetett Háromszék vármegye részére is csak 8 kisegítő m. kir. állatorvos jutott. Ezeknek és a megyében lévő 5 állatorvosnak, tehát összesen 13 állatorvosnak (ennyire zsugorodik össze az egy brigád állatorvos) bizony gigászi munkát kellett végeznie már azzal is, hogy a betegség lefoiyását a szarvasmarhaállomány befertőzésével siettetik.

A baj kuforrása egyébként ott rejlik, hogy a román határ állategészségügyileg — megfelelő szervezet hiányában — még akkor sem lett jobban őrizve és elzárva, amidőn már köztudomású volt, hogy a Romániában uralgó ragadós száj- és körömfájás határunk széléig húzódt.

Az elsoroltakból kitetszik, hogy a járvány ellen mennyire hiányos és kevés eszköz áll rendelkezésünkre.

A járvány ezidőszerint mulófélben van. Lehet, hogy megint évekig meg fogja kimélni szarvasmarhaállományunkat. Használjuk fel ezt az időt és okulva a mostani tapasztalatokon, készüljünk elő a védelemre, nehogy a betegség a határon megint készületlenül találjon bennünket. E czél elérésére mindenkélt szükséges a román és szerb határ mentén az állategészségügyi szolgálatot a csempészet letörése czéljából szigorítani.

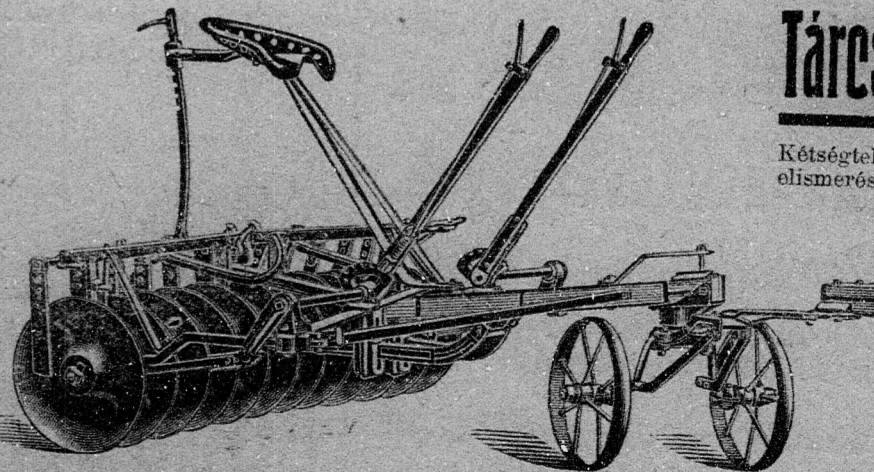
Márk Gábor.

GAZDASÁGI GÉPÉSZET.

Rovatvezető: Sporzon Pál.

A lóheretermékenyítőgép.

Hazánknak szárazabb klímájú vidékein a lóhere magtermesztésének kiváló fontossága van. A lóherének nálunk állandóan magas ára van.

Táresásboronák szabad. hullámos táresákkal!

Kétségtelenül a legmegbízhatóbb munkát végzik, amit Magyarország gazdáinak számtalan olismerése is bizonyít. Ezer és ezer darab van már működésben; ezen tény garancia a táresásboronák megbízhatóságáról.

Ábrás leirással és ajánlattal készséggel szolgál:

BÄCHER RUDOLF — MELICHAR FERENCZ

Magyarországi vezérképviselő:

Szücs Zsigmond,

Budapest, VI., Nagymező-utca 68. szám.

még inkább megérdemli a gazdák és a gépgyárosok figyelmét. *Végh József.*

Ami a gép szerkezetét illeti, az elég egyszerűnek látszik s minden valószínűség szerint el is fogja végezni azt a munkát, melyet feltalálójára szem előtt tartott gépe megszerkesztésénél, de hogy a célba vett eredményt ezzel elérheti-e, az alapos bizonyításra szorul. *Rovatvezető.*

GAZDASÁGI VEGYTAN.

Rovatvezető: Kosutány Tamás dr.

A tengerinövény különböző részeinek kémiai összetételéről.

A nem savanyított tengeriszárat a gyakorlatban többféle módon etetik. Egyes helyeken szárítógéppel feltépi, vagy megszeccskázzák és az így felaprított szárat vagy melaszos vagy pedig sósvizrel meglocsolják. Kevésbé gazdaságos, de épp oly elterjedt az a szokás, hogy a tengeriszárat bő mennyiségben, egészében adják nem túlfalat tinónak vagy igásmarhának, mely a szár értékesebb részeiből tetszésszerű mennyiséget elfogyaszt, a megmaradt szárat pedig vagy föltüzelik, vagy pedig még takarmányul használható részeit bivalylyal vagy igénytelenebb szarvasmarhával etetik fel.

Némely helyen a száron rajtahagyják a csőburoklevelzetet is, míg más helyen a tengericsöveket a csőburoklevelzettel együtt törik le a szárról és ezt a fosztáskor eltávolítva külön etetik fel.

Az eddig elmondottakból kitűnik, hogy a be nem savanyított tengeriszárnak táplálóértékét minőségén kívül annak felhasználási módja szabja meg. Aszerint, amint az állatok felaprítva a fás részekkel együtt fogyasztják, vagy pedig csak a leveleket és a csőburoklevelzetet eszik meg, más-más táplálóértékű anyagot vesznek fel.

A tengeriszár különböző részeinek táplálóértékét még egyáltalában nem ismerjük. Hogy azoknak legalább *nyers kémiai összetételéről* nyeljünk némi fogalmat, a tengerinövény különböző részeivel végzett kísérleteink folyamán vizsgálat tárgyává tettük a nyers tápanyagoknak eloszlását a tengerinövény különböző részeiben.

A vizsgálatokat még 1908. év őszén végeztük. A vizsgálati anyagot *Teleki Arvéd* gróf drasói uradalmának terméséből volt szives rendelkezésünkre bocsátani, amiért neki e helyen is hálás köszönetet mondunk.

A tengeri fajtája Silver Mine volt. Összesen 2 tábláról származó növényeket vizsgáltunk, amelyek között az volt a különbség, hogy az egyik táblán 1 fészekben átlag 6 tő, a másik táblán 2 tő volt. Az egyik vizsgálati anyag 5 fészekből származott és 31 tőből állott, a másik 10 fészekből származott és 20 tőből állott. Mind a 2-féle anyagot 1908. évi október 30-án vágta le és levágás után rögtön állomásunkra küldték. A kétféle tengeri külön zsákban, kifogástalan állapotban érkezett meg. Megérkezése után rögtön a 2 zsák tartalmát kiürítettük és előre megállapított módon az egyes növényekről a különböző részeket levágtuk. A különválasz-

tott és egyenként megvizsgált növényrészek a következők voltak a 2 küldeménynél:

	I. küldemény 31 tő 5 fészekből	II. küldemény 20 tő 10 fészekből
Szár legalsó része, átlagos hossza	45 cm.	50 cm.
Szár középső része, átlagos hossza	45 cm.	93 cm.
Szár felső része, átlagos hossza	60 cm.	70 cm.
Csutka	30 drb	26 drb

Ezeket a növényrészeket először friss állapotban mértük meg, majd pedig viztartalmukat meghatározva kiszámítottuk az azokban foglalt szárazanyag mennyiségét. Ezek az adatok a következők:

	31 tő 5 fészekből friss anyag gr.	20 tő 10 fészekből friss anyag gr.	31 tő 5 fészekből száraz anyag gr.	20 tő 10 fészekből száraz anyag gr.
Szár legalsó része	805	330.4	1385	384.5
Szár középső része	385	230.3	1560	584.5
Szár felső része	260	184.3	465	290.3
Szárlevélzet	920	800.4	1600	1219.2
Csőburoklevelzet	380	297.5	1405	799.6
Himvirágzat	26	24.3	75	63.5
Csutka	642	355.5	1450	730.9
Szem	2045	1467	4550	3060

Ezeket a számadatokat kétféleképpen akarjuk megbeszélni. Kiszámítottuk először, hogy mennyi esik az egyes részekből az *egész* tengerinövényre? A második számításnál pedig *elhagytuk a csövet* (szem + csutka) és kiszámítottuk, mennyi esik a csövetől megfosztott szárból a tiszta szárrészekre, mennyi a kétféle levélzetre és mennyi a himvirágra? Ezt az eloszlást a következő számok mutatják. A szem és csutkától eltekintve a többi rész összcsúlya az I. küldeményben 2776.0 gr. friss anyag = 1867.2 gr. szárazanyag volt; a II. küldeményben 6490.0 gr. friss anyag = 3341.6 gr. szárazanyag. Ezekből a mennyiségekből esett:

	I. küldemény friss anyagból %	száraz %	II. küldemény friss anyagból %	száraz %
a szárra	52.2	39.9	52.5	37.7
a szárlevélzetre	33.1	42.9	24.6	36.5
a csőburoklevelzetre	13.8	15.9	21.7	23.9
a himvirágra	0.9	1.3	1.2	1.9
Összesen	100.0	100.0	100.0	100.0

Az *egész* tengerinövényben az egyes részek eloszlását friss anyagra és szárazanyagra számítva a következő számok mutatják, melyek a két küldeményre vonatkozó igen jól összevágó adatok középértékei. Az egész tengerinövényekből esett tehát:

	friss anyagban	száraz anyagban
a szárra	26.94	18.93
a szárlevélzetre	14.83	19.40
a csőburoklevelzetre	9.10	9.63
a himvirágra	0.55	0.82
a csutkára	11.65	9.92
a szemre	36.93	41.30
Összesen	100.00	100.00

A kémiai összetétel vizsgálatánál helyszüke miatt szintén csak a középértéket adom meg, megjegyezve, hogy az érdeklődőknek szivesen áll rendelkezésre a Kísérleti Közleményekben teljes terjedelmében megjelenő dolgozatom különnyomata.

A kémiai összetételt úgy a friss anyagra, mint

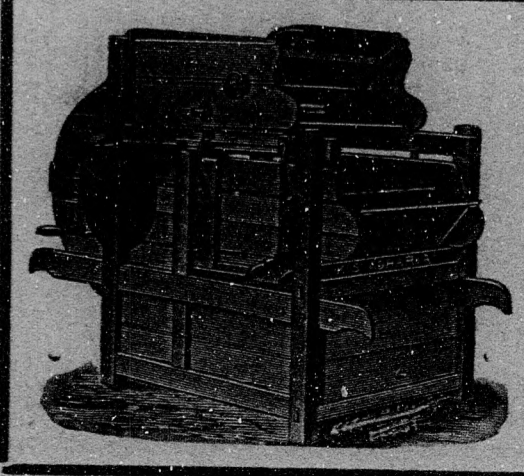
a száraz anyagra külön számítottam ki. A friss anyagra vonatkozó adatok a következők:

Viztartalom	Hamu	Nyers		Tiszta	Amid	Nyers zsír	Nyers rost	N. any.
		protein	protein					
Szár legalsó része	65.60	2.12	1.55	0.68	0.87	0.49	13.22	17.02
Szár középső része	51.35	2.86	2.39	1.41	0.98	0.91	17.16	25.33
Szár felső része	33.35	3.48	2.91	1.78	1.13	0.98	22.37	36.91
Szárlevélzet	18.40	10.43	6.13	5.42	0.71	1.45	24.40	39.19
Csőburoklevelzet	32.39	2.72	3.09	2.42	0.67	1.03	20.34	40.43
Himvirágzat	12.45	7.24	6.10	5.20	0.90	1.87	29.03	45.26
Csutka	47.11	1.00	1.64	1.35	0.29	0.36	18.50	21.39
Szem	30.05	1.11	7.35	7.43	0.42	3.15	1.92	55.92

Ezek a számok elsősorban azt mutatják nekünk, mily nagyok a különbségek a tengerinövény egyes részeinek viztartalmában. Megjegyzem azonban, hogy a *viertartalomra* vonatkozó adatok a két küldeménynél meglehetősen különbözők voltak. Ime az egyes értékek:

	I. küldemény	II. küldemény	Középérték
Szár legalsó része	58.96	72.24	65.60
Szár középső része	40.17	62.53	51.35
Szár felső része	29.12	37.58	33.35
Szárlevélzet	13.00	23.80	18.40
Csőburoklevelzet	21.70	43.09	32.39
Himvirágzat	9.60	15.30	12.45
Csutka	44.62	49.59	47.11
Szem	28.28	32.74	30.05

Ezen számok megtekintésénél az első pillanatban szembetűnő az a rendkívüli nagy különbség, mely a 2 küldemény egyes részeinek viztartalmában fennáll. *Kezde a szár legalsó részétől végig az összes növényrészekben egészen a szemig, a második küldeményben a viertartalom mindig tetemesen nagyobb, mint az elsőben.* Hogy ennek mi az oka, biztosan megmondani nem tudjuk. Miután mind a két küldemény egy napon, 1908. október 30-án egy időben lett levágra és egyszerre egyenlő körülmények közötti küldetésintézetünkbe, valószínű, hogy a viertartalom fennálló különbség nemcsak a különböző száradás által, hanem a különböző vetési mód által is okoztatott. E körülménnyel úgy volna magyarázható a jelzett különbség, hogy a második küldemény 10 fészekből származó 20 tőve, különösen az alsó végeken jóval vastagabb volt, mint az első küldemény tővei, hol 5 fészekből 31 tő került ki. Miután a vastagabb száru növények több vizet vehettek fel és nehezebben száradtak, mint a vékonyak, talán ezzel lehetne megmagyarázni azt a nagy különbséget, mely a 2 küldemény viztartalma és ezzel kapcsolatosan a friss anyagban az egyes nyers tápanyagok %-os mennyisége között fennáll. Ha e különbségek dacára az I. táblázat adataiból mégis kiszámítottuk a középértéket, úgy ezt csak azért tettük, hogy a gyakorlati gazda részére, ki nincs abban a helyzetben, hogy tengeritermésének viztartalmát pontosan meghatározza, *hozzátételez* adatokat szolgáltatassunk, hogy a beérlett tengerinövény légszáraz anyagában mennyi a viertartalom és a különböző nyers tápanyag %-os mennyisége.

Minden gazdaságban nélkülözhetetlenek !!

Európaszerte első helyen elismert kítőnő szerkezetű és legolcsóbb, a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő

„Eredeti Kalmár-rosták”

Ezévi újdonságainkról oziveskedjék ingyen árjegyzéket kérni

KALMAR ZS. és TÁRSA, Hódmezővásárhely

különleges terménytisztítógépgyár és vasöntöde. Vezérképviselő

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

BUDAPEST, V., Váci-körut 32.

A száraz anyag %/o-os összetételére vonatkozó adatok a következők:

	Hamu	Nyers protein	Tiszta Amid	Nyers zsír	Nyers rost	N. m. kiv. anyag
Szár legalsó része	6.15	4.70	1.98	2.72	1.43	38.09
Szár középső része	5.78	5.11	2.87	2.24	1.18	35.15
Szár felsőrésze	5.26	4.39	2.70	1.69	1.47	33.50
Szárlevélzet	12.77	7.59	6.68	0.91	1.77	29.80
Csőburoklevélzet	4.00	4.55	3.56	0.99	1.55	29.96
Himvirágzat	8.27	6.99	5.92	1.07	2.18	33.12
Csutka	1.84	3.07	2.52	0.55	0.67	35.03
Szem	1.60	11.31	10.70	0.61	4.54	2.77

Adataink igen érdekes képet szolgáltatnak a tengerinövény egyes részeinek kémiai összetételéről. Ami a szerves anyag mennyiségét illeti, leggazdagabb abban a szárlevélzet, a legszegényebb pedig a szem. A szár és csőburoklevélzetben körülbelül annyi a hamutartalom, mint egy közepes szénában. A nyers és tiszta proteinnek mennyisége is, a szemtől eltekintve, a szárlevélzetben a legnagyobb. Amidokban leggazdagabbak a szárrészek. A nyers zsirnak %/o-os mennyisége a szemtől és csutkától eltekintve meglehetősen egyenlő a többi részben. Igen érdekesek a nyersrosttartalomra vonatkozó adatok, melyek szerint a szemtől természetesen eltekintve, a kétféle levélzet cellulózjában jóval szegényebb, mint a többi rész. A N.-mentes kivonatanyagok mennyisége az egyes részekben oly különböző, hogy az ezeket feltüntető egyes adatokból alig olvasható ki valamilyen következtetés.

Hogy a tengerinövény tápanyagaiból mennyit tartalmaznak annak egyes részei, a következő összeállítás mutatja:

	A szárazanyagból van	A szerves anyagból van	A hamuból van	A nyers proteinből van	A tiszta proteinből van	Az amidokból van	A nyers zsírból van	A nyers rostból van	A nitrogénmentes kivonatanyagból van
A szárazanyagból van	19.0	19.5	9.6	29.1	0.9	9.9	41.1		
A szerves anyagból van	17.7	17.8	9.7	27.5	0.7	10.2	42.9		
A hamuból van	22.4	50.9	8.0	58.8	1.3	3.8	13.7		
A nyers proteinből van	11.5	18.5	5.5	24.0	0.7	4.0	59.7		
A tiszta proteinből van	9.9	18.8	5.0	23.8	0.7	3.7	64.9		
Az amidokból van	43.7	15.2	9.9	25.1	0.9	5.9	24.5		
A nyers zsírból van	9.4	12.8	5.6	18.4	0.6	2.5	69.1		
A nyers rostból van	33.3	28.4	14.2	42.5	1.3	17.2	5.7		
A nitrogénmentes kivonatanyagból van	15.2	14.5	9.0	23.5	0.6	9.2	51.4		

Helyszüke miatt nem igen becsákozhatom e számok magyarázatába, ami talán fölösleges is volna, hisz világosan mutatják meg, hogy az egyes tápanyagokból mennyit találunk meg a szárazanyagban és a többi részben.

Takarmányozástani szempontból érdekes volt kiszámítani, hogy a csövétől megfosztott tengeriszárban mennyi esik a nyers tápanyagokból a tiszta szárra és mennyi a kétféle levélzetre. Az erre vonatkozó adatok a következők:

	A szárazanyagból van	A szerves anyagból van	A hamuból van	A nyers proteinből van	A tiszta proteinből van	Az amidokból van	A nyers zsírból van	A nyers rostból van	A nitrogénmentes kivonatanyagból van
A szárazanyagból van	37.7								62.3
A szerves anyagból van	40.5								59.5
A hamuból van	27.6								72.4
A nyers proteinből van	32.3								67.7
A tiszta proteinből van	22.5								77.6
Az amidokból van	63.5								36.5
A nyers zsírból van	33.6								66.4
A nyers rostból van	43.9								56.1
A nitrogénmentes kivonatanyagból van	39.5								60.5

Ha felteszszük, hogy az állatok a szár legalsó részeit visszahagyják, úgy az eléjük tett csövétől megfosztott tengeriszár nyers tápanyagaiból az izékkel elvesztett:

14.8% a az állatok elé tett szárazanyag, 14.6% a a szerves anyagnak, 11.1% a a hamunak, 10.6% a a nyers proteinnek, 6.8% a a tiszta proteinnek, 27.6% a a az amidnak, 13.4% a a a nyers zsirnak, 17.5% a a a nyers rostnak és 14.1% a a a nitrogénmentes kivonatanyagnak.

Adatainkból kiderül, hogyha az állatok a szárnak legalsó részétől egyáltalában nem esznek meg semmit, hanem az teljes mennyiségben az izékben marad, azzal nem sok tápanyag megy veszendőbe.

Weiser István dr.

Gazdatársadalmi mozgalmak.

Rovatvezető: Fabricius Endre.

A Biharvármegyei Gazdasági Egyesület igazgató-választmánya f. hó 6-án Markovits Antal egyetemi elnök elnöklete alatt tartott ülésén örömmel vette tudomásul, hogy a földmivelésügyi miniszter a Kőszegi-féle talajmivelőgépek és munkájának megismerésére céljából az egyesület megkeresésére a nagyváradi lat. szert. káptalan hozzájárulásával úgy intézkedett, hogy az említett gép e hó 18-19-20. és 21-én a káptalan Bihar-püspöki állomás mellett lévő mieskei gazdaságban működésben látható lesz. E bemutatás tartama alatt e hó 20-án Sporzon Pál gazdasági akadémiai tanár a gép jelentőségéről előadást fog tartani. Elhatározta, hogy az örökösödési illeték tervbe vett felemelése ellen a pénzügyminiszterhez, a Magyar Gazdaszövetség megkeresésére pedig a határmenti állatcsempészet megakadályozása tárgyában a kormányhoz felir. Azután foglalkozott azon panaszokkal, melyek a védőoltásoknál használt anyag nem megfelelő volta miatt minduntalan felmerülnek, miért is elhatározta, hogy felir a földmivelésügyi miniszterhez, hogy a fontosabb védőoltásokra szolgáló anyag készítését vegye állami kezelésbe s ezzel kapcsolatosan megkeresi a választmány a földmivelésügyi minisztert, miszerint a kötelező védőoltás és állatbiztosítás kérdésének megoldására a megfelelő lépéseket megtegye. Az egyesület múltévi működéséről szóló jelentés tárgyalása kapcsán elhatározta a választmány, hogy felir a földmivelésügyi minisztériumhoz az agrárkölcsonők olyképpen rendezése iránt, hogy azok a szőlősgazdákra nézve elvélhetővé tétessenek. Ezután foglalkozott a választmány a számvizsgálóbizottság jelentésével, valamint a költségelőiránzzal, melyeket tudomásul vett. Elhatározta, hogy Széchenyi Miklós gróf püspököt küldött-ségileg fogja üdvözölni.

A Fejérvármegyei Gazdasági Egyesület folyó hó 10-én igazgató választmányi ülést, ezt követően pedig rendes tavaszi közgyűlését tartotta Székesfehérváron Eszterházy László gróf elnöklete alatt, a tagok élénk részvétele mellett. Az igazgató-választmány elhatározta, hogy állami kedvezményre a tenyészőket szeres be és azt a vármegye kiszázdái között az állam által engedélyezett kedvezmény mellett ki fogja osztani, továbbá hogy Fejér megyében „Tejhozamellenőrző Egyesület” alakítása céljából mozgalmat indít és az egyesület megalakítása érdekében folyó évi május hó 1-én Székesfehérváron

értekezletet tart, melyre a vármegye nagyobb tehenészetének tulajdonosait, vezetőit meghívja. Armos Jenő titkár javaslatára állást foglalt a belügyminiszternek a Continental Poolal kötött szerződés fenntartása ellen s a hozott határozat értelmében az egyesület a képviselőházhoz fordul, hogy a kormányt a szerződés legrovidebb időn belül való felmondására utasítsa. Örömmel vette tudomásul, hogy a Deutsche Landwirtschafts Gesellschaft 30 tagja magyarországi tanulmányutja alkalmából a vármegyébe is ellátogat, hogy Károlyi József gróf fejérvármegyei és Dréher Antal martonvásári uradalmát megtekintse. A német gazdák fogadására a gazdasági egyesület Eszterházy László gróf elnöklete alatt egy 8 tagból álló bizottságot választott. A dohánytermés jégkár elleni biztosításának kötelezővé és olcsóbbá tétele céljából adandó vélemény elkészítésére a vármegye dohánytermesztőit még e hó folyamán értekezletre hívja össze Székesfehérvárra. Végül kimondta, hogy a Magyar Gazdaszövetségnek a katonaság mezőgazdasági oktatásának törvényhozási uton való rendezése tárgyában a honvédelmi miniszterhez intézett felterjesztését hasonló felterjesztéssel támogatni fogja. A közgyűlés elfogadta az egyesület 1910. évi számadását. Örvendetes tudomásul vette az egyesület az 1910. évi működéséről beterjesztett titkári jelentést. Elhatározta az alapszabályok 8. §-ának olyképpen való módosítását, hogy jövőben az egyesület 6 korona tagdíjfizetés mellett is vesz fel kiszázdai tagokat, akiknek tagsági illetmény fejében a „Magyar Földműves” heti szaklapra előfizet. A mezőgazdaság terén, valamint az egyesület alapítása, működése közben kifejtett tevékeny munkásságuk elismerésül Huszár Ágost nyug. alispán, sárbogárdi, Kenessey Kálmán nyug. miniszteri tanácsost, kápolnásnyéki és verebi Vég János verebi földbirtokost az egyesület disztagjaivá választotta. Koller Pál másodelnök indítványára megbízta az elnökséget, hogy minden lehető kövessen el, hogy Fejér megyében esetleg a szomszéd vármegyék bevonásával a gazdák egy műtrágyagyárt létesítsenek. A közgyűlés végül Eszterházy László gróf elnöknek buzgó és tevékeny munkásságáért jegyzőkönyvi köszönetet mondott.

A Hontvármegyei Gazdasági Egyesület folyó hó 4-én Ivánka István elnöklete alatt tartotta rendes tavaszi közgyűlését, melyen tudomásul vétetett az 1910. évi zárszámadás. Az OMGE. igazgató-választmányába Czobor László helyébe, aki nem tagja az igazgató-választmánynak, a közgyűlés egyhangulag Bolgár János alelnököt küldte ki. Bolgár János indítványára, többek hozzájárulása után, elhatározta a közgyűlés, hogy felkéri a földmivelésügyi minisztert, hogy szakkezeit küldje ki a vármegyébe és a baromszervezés terjedésének megállítására szükséges intézkedéseket rendelje el. A közgyűlés végül Ivánka István elnöknek fáradságot nem ismerő szorgalma és munkásságáért köszönetet szavazott. Folyó hó 11-én ugyancsak Ivánka István elnöklete alatt igazgató-választmányi ülést tartott, melyen a választmány az OMGE. által május hó 6-8 napján megtartandó IX-ik országos gazdakongresszusra Ivánka István elnököt és Bolgár István titkárt küldte ki az egyesület képviselőjében. Elhatározta, hogy a tejeskannák fertőtlenítésére vonatkozó felterjesztését a földmivelésügyi miniszterhez megismétli. Ujbólt tárgyalta a választmány a tenyészőszők beszerzésére és köz-

A gyakorlat emberei gyakorlati Kisérletek

alapján bizonyítják, hogy a kőbányai

száritott hizósertétrágyával

minden gazdasági növénynek

fényes eredményeket értek el.

Minden gazda kérje saját érdekében ezen szakvéleményeket tartalmazó ismertetéseket árajánlatot, melyeket készséggel küld a

BUDAPEST-KŐBÁNYAI TRÁGYASZÁRÍTÓGYÁR
Bosnyai, Scholtztrumpf és Társa cég Budapest, IX., 01131-út 21. szám.

szives figyelembe. Minden hirdetéshez új szakvélemény van mellékelve!

Az Önöktől vett száritott sertétrágyával szőlőmben feltétlenül jó eredményt értem el, a trágyának 2-ik évi hatásáról is kedvezően nyilatkozhatom.

Ültetésem, az ültetés évének őszén megtrágyázva, a reá következő évben remek vegetációt fejtettem ki és többnyire kórómagasságot ismét annál többet is értek el. Dr. Adler Rácz József miniszteri osztálytanácsos, Budapest.

Gyártmányukat pócsmegyer leányfalusi szőlőmben akként alkalmaztam, hogy abból tökéneként 400 grammot használtam fel és hatását kitűnően találtam. Dr. Glósz Ferencz a pesti magyar keresk. bank ügyésze, Budapest.

száritott és megfelelő helyreállítására képviselet és kétsége

vetítésére vonatkozólag a földmivelésügyi minisztertől kérelmezendő segély kérdését és *Ivánka István, Bolgár János* és többek hozzászólása után utasította az elnökséget, hogy addig, míg ezen tárggyal a földmivelési miniszterhez intézett felíratra a válasz megérkezik, szerezzen be erre vonatkozólag a vármegyéből adatokat, amidőn az ügyet újból tárgyalni fogják. Békés vármegyének a *mezőrendőri törvény revíziója* alkalmazásával figyelembe veendő, a földmivelésügyi miniszterhez intézett kérelmére vonatkozólag, melyet Békés vármegye az összes törvényhatóságoknak megküldött, *Bolgár János* javaslatára kimondta a választmány, hogy a mezőőrök tartására államsegély adását nem javasolja, ellenben szükségesnek tartja, hogy a községekben a mezőőri szolgálat pontosabban és megfelelő egyének által teljesíttessék. Végül elhatározta, hogy a Magyar Gazdaszövetségnek a *katonák gazdasági oktatása* tárgyában a honvédelmi miniszterhez intézett felíratát hasonló felíráttal pártolja.

A Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegyei Gazdasági Egyesület *Fazekas Ágoston* vármegyei alispán elnökle alatt f. hó 10-én tartotta tavaszi évi közgyűlést a vármegyei ház nagytermében, a vármegyei gazdák élénk érdeklődése mellett. *Serfőző Géza* egyesületi titkár előterjesztette az egyesület 1910. évről való működésének jelentését, amely szerint az egyesület 4 új tejszövetkezetet és 8 gazdakört szervezett a vármegye területén; háziipari tanfolyamot 10 községben, népies előadást 40-et tartott. Megírta a vármegye monografiája mezőgazdasági részét, ellátta a vármegye mezőgazdasági ügyeit. Állatdíjazásra 5 községben 4030 K. állami és egyesületi jutalomdíjat osztott ki. A községi apaállatgondozók jutalmazására 700 koronát fordított. Tenyészbarmfiakat és keltetőgépeket osztott ki. Két népies mintagazdaság szervezésében közreműködött. Jóváhagyta a közgyűlés az egyesület 1910. évi zárszámadásait, amely szerint az egyesületi vagyon 87,133 K. 94 fillér. Megtették az átmeneti intézkedések azon esetére, ha az egyesület új alapszabályai jóváhagyását nyernek. Azután a folyóügyek és indítványok tárgyalattak.

A Szolnokdobokavármegyei Gazdasági Egyesület folyó évi március hó 30-án *Vass Béla* gróf elnökle alatt tartotta rendes évi közgyűlést. A közgyűlést az elnök nagyszabású beszéddel nyitotta meg, amelyben foglalkozott az országra háruló újabb nagyobb terhekkal, vázolta a gazdatársadalom tömörülésének szükségességét a küszöbön álló nagy gazdasági harcok sikeres megküzdhetése érdekében, amely összetartásra különösen az erdélyi vármegyékben van szükség, amely a központtól távol, inkább arra van utalva, hogy társadalmilag állja meg a helyét, mint egyéb vármegyék. Beszéde végén elismeréssel emlékezett meg a református papságról, akik az egyesület tevékenységének a vidéken hatalmas támaszai. *Szemmáry József* titkár jelentését az egyesület működéséről örömmel vette tudomásul a közgyűlés, valamint az 1911. évi egyleti működési tervet is. A költségelirányzat elfogadása után *Bethlen Balázs* gróf szólalt fel a műtrágyaszükséglet együttes beszerzése tárgyában, melyre vonatkozólag *Szemmáry József* titkár nyújtott felvilágosítást, mely szerint

a műtrágyaszükséglet együttes beszerzésére vonatkozó kísérletek nem vezettek eredményre. *Schilling Ottó* dr. a gyógynövények gyűjtésére hívta fel az egyesület figyelmét. A közgyűlés után *Vass Béla* gróf elnök három gazdasági cselédnek a földmivelésügyi miniszter jutalomdíját, valamint az egyesület ezüstérmét nyújtotta át hűséges szolgálatuk elismeréséül.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Homoki szőlő műtrágyázása. 282. kérdés. Futóhomokon telepített szőlő istállótrágya hiányában mifajta műtrágyával trágyázható legnagyobb eredménnyel? Milyen ezek keverési aránya? Mennyi szórándó el egyikből is és másikkól is 1600 □-öles holdanként? Mely időszakban és hány évenként? *D. G.*

Felelet a 282. sz. kérdésre. Homoki szőlők műtrágyázására — amennyiben általános receptet adni lehet — a következő trágyafélék s azoknak következő aránya használható kat. holdanként: Első évben 200 kg. szuperfoszfát, 75 kg. 40%-os kálisó és 100 kg. chilisalétrom, a második évben pedig 100 kg. chilisalétrom. Az első kettőt télen vagy tavasszal hintjük el, az utolsót pedig két részletben, az egyiket, mikor a hajtások 15 cm. hosszúak, a másikat pedig, mikor 60 cm. hosszúak. A szuperfoszfát és kálitrágya hatása több évi s esetleg a második évben nagyobb, mint az elsőben, a chilisalétrom hatása csak egyévi. Hogy a műtrágyák használata mellett a talaj fizikai tulajdonságait is javítsuk, ajánlják a műtrágyázás mellett a zöldtrágya alkalmazását. A szőlő között zöldtrágyául használandó növény természetese bajos lévén, a kérdés úgy oldható meg, hogy a zöldtrágyanövényt külön területen természetjük s ugy hordjuk reá a szőlőre. *P.*

Trágyázás fahamuval. 283. kérdés. A különféle fahamu a homoki szőlők trágyázására előnyös-e s a hamu mikor és milyen mennyiségben és a szőlőtöke körül az ormon vagy árokba hintendő el, hogy annak hatása minél előbb és biztosan mutakozzon? Továbbá jobb eredménnyel járna-e, ha a hamut istállótrágyával vegyítve szórják szét? *K. Cs.*

Felelet a 283. sz. kérdésre. A fahamut a homoki szőlő trágyázására akár komposztba keverten, akár pedig tisztán használhatjuk. Ha tisztán adjuk, akkor kat. holdanként 8—10 q-t számíthatunk. Legjobb ősszel vagy télen át elszórni a tökesorok között levő árokba s nyitáskor aláakarni, vagy pedig az első kapálás előtt elhinteni s alákapálni. Hatása úgy az első évi termésben, valamint a jövő évi termőrügyek képzésében jelentkezhetik. A fahamuban körülbelül 10% káli és 6½% foszforsav van s így első sorban kálitrágya. Nitrogén nem lévén benne, használata mellett tehát ennek pótlásáról szükséges gondoskodni, kat. holdanként két részletben 100 kg. chilisalétromot kell elhinteni és pedig az egyik részletet, mikor a hajtások körülbelül 15 cm. hosszúak, a másikat pedig, mikor 60 cm. hosszúak. Az istállótrágyával kombinálva is használhatjuk, de az istállótrágya teljes trágya lévén, jobb ha külön adjuk, felváltva hároméves turnusokban. *P.*

A Hutya-Wetzel-féle szérum. 284. kérdés. A *Köztelek* folyó évi 28. számában „Levélszekrény” rovatban „Sertések ojtása vész ellen” II. felelet a 218. sz. kérdésre az van mondva, hogy a sertések beojtása ellen a Hutya-Wetzel-féle szérummal igen jónak bizonyult. Kérem velem tudatni, hogy ezen szérum hol kapható s miképpen kell vele az ojtást végezni. *M. A.*

Felelet a 284. sz. kérdésre. A *Köztelek* 1909. évi 35., 93. és 95. száma részletesen ismertette a sertésvész elleni védőojszék lényegét, valamint azt, hogy mikor és minő eredményekre való kilátással lehet azt alkalmazni. Ennélfogva ezúttal csak annak jelzésére kell szorítkoznunk, hogy az ojtást csak állatorvos végezheti, akinek az ojtóanyagot termelő laboratórium megküldi a részletes utasítást az ojtás végrehajtása módjáról. Az ojtóanyag hűvös és sötét helyen tartva legalább félévig megtartja a hatását, melyet akkor fejt ki leginkább, ha azt azonnal a vész jelentkezése után alkalmazzák. Az ojtóanyagot a m. kir. állatorvosi főiskola járványtani laboratóriuma termeli és küldi szét (Budapest, X., Szállás-utca 3. sz.). Adagja a sertések testsúlya szerint 10 és 25 kcm. között van, ára pedig 100 kcm.-enként ezidőszerint 10 korona, valószínű azonban, hogy a magas sertésárak miatt, melyek az ojtóanyag termelését nagyon költségessé teszik, az árat a közeljövőben fel fogják emelni. *y.*

Veszétség gyanuja alatt álló eb. 285. kérdés. Nagyértékű vadászkutya van; az a gyanum, hogy veszett kutya megmarta, nem vagyok benne bizonyos és azért nem akarnám agyarlóni, sziveskedjenek megírni, hogy mennyi ideig tartsam kötve? *E. I.*

Felelet a 285. sz. kérdésre. Az állategészségügy rendezéséről szóló 1888:VII. t.-cz. 65. §-a értelmében az olyan kutyát, melyről alapos a gyanu, hogy veszett vagy veszétségre gyanus kutya marta meg, a hatóság kiirtani tartozik. Ezt a rendelkezést egyebek között megokolttá teszi az a tapasztalat, hogy kutyákon a veszétség a fertőző harapás után még egy évnél később is kifejlődhetik, a megmarta eb tulajdonosa tehát állandóan ki van téve annak a veszedelemnek, hogy körülötte tartózkodó állatja meg fog veszni és őt vagy családja tagjait szintén megfertőzi. A veszedelem annál nagyobb, mert a nyál már 4—5 nappal a betegség legelső tüneteinek jelentkezése előtt fertőz, vagyis már olyankor, amidőn a környezetnek a legkisebb gyanuja sincsen a veszétség készülő kitéréséről. *y.*

Melaszetetés angol telivér lovakkal. 286. kérdés. Czukorszőrpöt hogyan lehetne leghatásosabban angol telivér lovakkal etetni? Keverésre bárminő abraknakarmány rendelkezésre áll. *K. J.*

Felelet a 286. sz. kérdésre. A telivér lóval csak 1 kg. melaszt tanácsos naponta etetni s az vagy szénaszecskával, vagy oly abrakkal keverendő, mely a telivér ló természetének megfelel. Olyan abrak azonban, mely a telivér lóval napról-napra etethető, kevés van, mi miatt a szokásos melaszhozozók (korpá, szárított czukorrépaszelet, sörtörköly, olajpogácsa, malátacsira) alig jöhetnek tekintetbe. A telivér lóval állandóan csak zabot etetünk s azt is csak

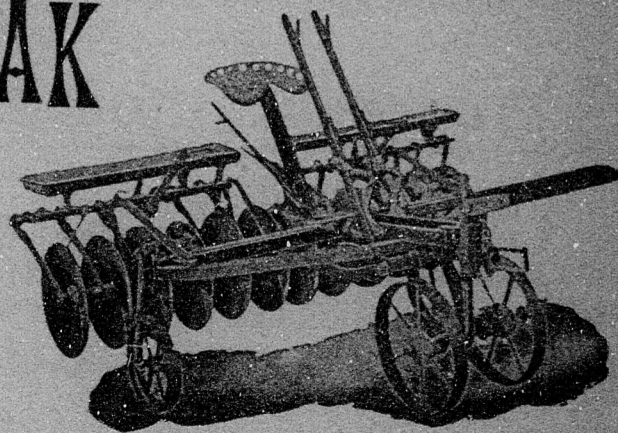
Mc CORMICK TÁRCSÁSBORONÁK

egyenletes munkájuk, könnyű vontatásuk, legerősebb szerkezetük és legkiválóbb anyaguk révén a legkedveltebbek és legelterjedtebbek. :: A tavaszi szántásokra a legújabb szabadalmazott és a hazai viszonyoknak teljesen megfelelő

Mc Cormick TARCSÁSBORONAT

már most kérjük megrendelni, miután gyárunk különben nem képes az óriási szükségletet idejében szállítani.

Mc Cormick Harvesting Maschine Company, Budapest, V., Váci-ut 98. sz.

egész szeműen, ámde így kevés melaszt képes a zab felinni, mi miatt a szénaszecskát tartjuk a telivér ló számára a legalkalmasabb melasz-hordozónak, mert az mintegy 40% melaszt vesz magába s így az 1 kg. melasz csak 2.5 kg. szénaszecska felvételére kényszeríti a lovat, amennyit pedig bátran etethetünk vele, amennyiben a felaprózott széna csak oly természetű, mint a szálás, míg ellenben a felaprózott zab nem oly jó, mint az egész szemű. A szénaszecska s polyva nem használható erre a célra, mert ezeket vagy egyáltalán nem, vagy csak csekély mennyiségben etetjük a telivér lóval. Ha a melaszetétést — legalább télen — állandósítja, nagyon ajánljuk, hogy szerezzék be R. Wünsché (in Herrenhut Königreich Sachsen) keverőgépet, mely többféle nagyságban készül s melynek kézierejű legkisebbike, ha nem tévedünk, 200 márkába kerül s óránként 10 q szecskamelaszt, vagy 30 q abrakmelaszt készít. A legelőre járó, vagy zöldtakarmányon tartott lónak nem való a melasz, de a tisztán csak száraztakarmánnyal táplálkozó nagy hasznát veszi, ha telivér is s csak a hasasság utolsó heteiben s a szoptatás kezdetén mellőzendő a melasz télen is.

Cselkó István.

Hízott marha sárga husa. 287. kérdés. Legutóbbi hizókörorállományunk eladása alkalmával vevőinktől arra kérttünk fel, hogy a takarmány közé bekevert vermelt csalamádé adagolást a hizalás befejeztéig a minimumra redukáljuk, még pedig azon oknál fogva, mivel a vermelt csalamádé a husnak a nem igen kedvelt sárga színt kölcsönzi. Sziveskedjenek ezen jelenség tényállását és előttiük ismeretlen okát felderíteni.

R.

Felelet a 287. sz. kérdésre. A besavanyított csalamádé épp oly kevésbé sárgítja a húst, mint a friss csalamádé, vagy mint bármely más takarmány, mely nem tartalmaz oly sárga festőanyagot, mint pl. a sárgarépa, mely állandóan etetve tényleg színesíti — nem ugyan a húst — hanem a zsírt. Ha azonban vevője valamikor mégis azt tapasztalta, hogy a besavanyított csalamádéval hizalt marha husa (illetve zsírja) sárgás volt, akkor az csak úgy magyarázható, hogy azok az állatok vagy inkább egyesek ikeruson (sárgaságon) szenvedtek, de ez nem származhatott a takarmánytól, mert az ikerus csak akkor fejlődik ki, ha az epének a bélbe ömlése van megakadályozva, ami epésbél és májbajoknál történik. Hasonló kérdéssel, mint az öné, a *Köztelek* 1902. évf. utolsó számaiban is foglalkoztunk, de akkor a kölest gyanúsították és pedig épp oly alaptalanul, mint most a besavanyított csalamádét. Akkor hárman írtunk e tárgyról és pedig csekélységgel kívül még Hutya és Dorner s mind a hárman a most kifejtett véleményt juttattuk kifejezésre.

Cselkó István.

Spárgaagyak műtrágyázása. 288. kérdés. Spárgatelepem hatásos javítására milyen s 100 lövénként mennyi műtrágyát alkalmazzak? Elegendő komposzt nem áll rendelkezésemre s az istállótrágya pedig keserűvé teszi a gyökereket. A spárgatelep ötödik évében van s így már teljes termést várok. Vajjon hogy lenne legezészerűbb értékesíteni, mivel a helyi piac számára sok?

K. Zs.

Felelet a 288. sz. kérdésre. A spárgaagyak tavaszi trágyázására ajánlják a fahamut vagy a kálitrágyát. A fahamuból négyszögölenként $\frac{3}{4}$ —1 kg.-ot, a 40%-os kálitrágyából pedig ugyancsak négyszögölenként 60—80 grammot számíthatunk. Ami az értékesítést illeti, a földolog az, hogy minél korábban adjuk a piacra. Amennyiben a helyi vagy közeli piacok számára a természetett mennyiség sok volna s egyáltalán nagyobb mennyiség állana rendelkezésre, ajánlatosnak látszik az északibb piacok felkeresése, mert a budapesti piac nagy konkurrencziája kevés sikerre biztathat.

P.

Tenyészbika visszavétele impotenciáért. 289. kérdés. Az itteni m. kir. gazdasági felügyelőség saját nevelésű 1 $\frac{1}{2}$ éves vöröstarka bikámot megvette és kiosztotta községi tenyészbikának. A vétel márczius hó 29-én történt a n.-b.-i tenyészbikavásáron és még aznap egész későn vasutra volt feladva, csak másnap ért rendeltetési helyére s ilyen fiatal, utazás által megtört bikával azonnal fedeztetni akartak. Most f. hó 5-én a ki nem fizetett bikaár helyett egy levelet kaptam a gazdasági felügyelőségtől, amelyben írja a következőket: „Értesitem, hogy a n.-b.-i vásárban öntől megvett bika nem fedezőképes, miért is felhívom, hogy az O. község részére ezen kiosztott bika visszavételéről intézkedni sziveskedjék sürgősen, nehogy a község még tartásdíjat is követeljen önön.” Kérdem: köteles vagyok-e a bikát visszavenni avagy a község köteles a fiatal bikát még tartani további nevelésre, amíg eléri azon kort, hogy tenyész-, vagyis fedezőképes legyen?

Sz. I.

Felelet a 289. sz. kérdésre. A gazdasági felügyelőségek a tenyészbikavásárlásnál mint közvetítők szerepelnek az eladó és átvéző között és mint állami hivatalnokok működésüknél mindkét fél érdekeit igyekeznek megvédeni. A vásárló község érdekeit védik azzal, hogy az eladótól „nyilatkozatot” vesznek be a vásárlásnál arról, hogy az eladó szavatol aziránt, hogy az eladott tenyészapaállat meg fog felelni azon célznak, amire azt megveszik, azaz: hágóképes.

Ez szolgál védelmül a vevőnek.

Ezen nyilatkozatban azonban az eladó ezen szavatosságára az átvételtől számított 30 nap van rendszerint kikötvé, ami viszont védi az eladót az utólagosan támasztott kifogások ellen.

Kérdésttevő tehát, ha a bika átadása márczius 29-én történt, ettől számított 30 napig még felel a bika hágóképeséért, tehát ha a bika — beigazolhatólag — nem fődöz, ugy azt most visszavenni köteles.

Számtalan az ilyen eset és nekem is voltak ilyen eseteim, különösen istállón nevelt, puha szervezetű, elkényeztetett bikáknál, melyek a hűvös tavaszi időben a tehén mellől inkább a meleg istállóba futottak vissza, mint köteleességüket teljesítették volna. Volt eset, hogy az ilyen bika továbbra is közönyös maradt és noha szervi hibája nem volt, mégis ki kellett herélni, de volt olyan eset is, hogy az állat a melegebb idő beálltával és a zöld tavaszi ju után és egy-két sikerült eset után „belejött” a dologba és kitűnő hágóbika lett belőle.

Azért is kell és ajánlatos minden tenyészbika-nevelő és tenyésztőnek az, hogy eladásra előkészített bikájával odahaza egy-egy jól folyató tehén-

nel (mely nyugodtan megáll) próbahátatásokat végeztetni, tehát kipróbálni, mielőtt e célra másnak és más helyre — hol a fiatal állat eleinte nyugtalan, félős, tehát sokszor már ezen okból sem akar fődözni — kiadná.

A jelen esetről tehát a gazdasági felügyelőség a szabályoknak megfelelőleg járt el és kérdésttevőnek a bikát vissza kell vennie, mert utóvégre is a község károsodnék, ha azon célt, amire az állatot vásárolta, nem éri el.

Kérdésttevőnek egy tévedésére kell még rámutatnom. A vöröstarka (tehát itt, ennél az esetről valószínűleg pinzgau fajtáról van szó) bika 1 $\frac{1}{2}$ éves korban már fődözőképes korban van és egyáltalán nem jöhet borjuszamba. Így a község a bikát nem köteles „tenyészképes korig” tartani, mert a bika már ebben a korban, 1 $\frac{1}{2}$ éves korában, benne van.

Ha a községbeliekre az kérdésttevőnek a gyanuja, amit kérdésének utolsó bekezdésében is kifejez, úgy joga van ahhoz, hogy odautazva, saját maga győződjék meg a közelebbi dolgokról. De ezen esetben, ha a bika volt gazdasági bánásmódja mellett sem végez rendes és „korrekt” hágást, akkor az így származott késedelem napjaira a község tényleg tartásdíjat követelhet. Különben kölcsönös előékenységgel az ilyen dolgok legtöbbször simán intézhetők el, ami a kir. gazdasági felügyelőnek is bizonyára kellemesebb. Magam praxisában is fordult elő eset, hogy az ily, az eladónak visszadott bikát a saját kárán okuló tenyésztő pár hét mulva „svungha hozta” és később más községnek vettem meg, hol már belegyakorolta magát a „mesterségébe” és nem volt reá panasz. Volt azonban viszont olyan is, ami nem változott még és pár hét mulva bécsi polgárok ettek belőle frankfurti virsüit a Präterben.

e. D. B.

Szavatosság a ló keheességéért. 290. kérdés. Két lovat adtam el s a vevő 28 nap után orvosi bizonyítvánnyal igazolja az egyik ló kehes voltát s követeli azok visszavételét. Kérném becses véleményüket, hány napig köteles eladó ily esetben a lovakért szavatolni s egyáltalában jogos-e a vevő kívánsága?

S. B.

Felelet a 290. sz. kérdésre. Ha a lovon 30 napon belül megállapították a keheességet (fulladozást), akkor a vevő köteles az állatot visszavenni, mert ez esetben érvényes az a jogi vélelem, hogy már a vételkor is kehes volt. Ha a hibát csak később állapítják meg, akkor a vevő csak abban az esetben szavatol érte, ha az eladó külön bebizonyítja, hogy az állat a vétel idejében is fulladozó volt. Mindkét esetben a vevőnek joga van az ellenbizonyításra, ez azonban az első esetben, föitve, hogy a keheességet helyesen állapították meg, alig lehet eredményes.

—y—

Tejszövetkezetek alapítása. 291. kérdés. Községünkben tejszövetkezetet akarok alakítani. Kérdem, ha részvény alapján lesz a szükséges tőke (értem a gépek beszerzési árát) összehozva, szükséges-e ezt a minisztériumhoz bejelenteni? Miként lehetne ezt felállítani, idegen beavatkozás nélkül? Hova kellene fordulni, ha az államtól kérnék segítyt? Szokta-e az állam segélyezni anyagilag is a tejszövetkezeteket?

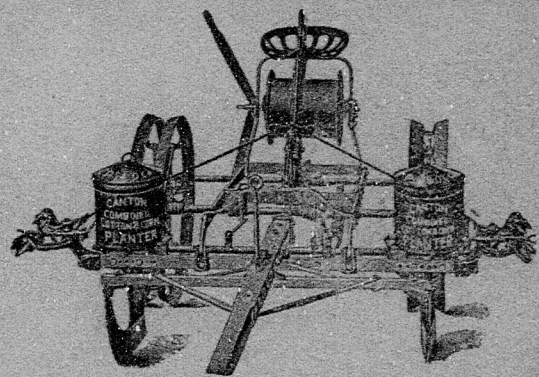
K. J.

„SENIOR“ TENGERRÜLTETŐGÉP

autom. négyzet-ültetőkészülékkel, hazánkban több száz darab évek óta működésben vannak és legjobban beváltak. Minden gazda nagyobb terméseredményt biztosíthat magának a „SENIOR“ munkája által.

Egyszerű szerkezet, legkiválóbb anyag, csekély vonterő!

Mc CORMICK HARVESTING MACHINE COMPANY, Budapest, V. ker., Váci-ut 98. szám.

Felelet a 291. sz. kérdésre. Tejszövetkezetek alakítását nem a minisztériumban kell bejelenteni, hanem az illetékes törvényszéknél kell cégjegyzétni.

Az Alfa r.-t. Budapest, Lomb-utca 11., a Kühne-gyár Moson, vagy valamely más tejgazdasági gépgyár szívesen felállítja a berendezést.

Az állam a tejszövetkezeteket esetleg anyagilag is segíezi, amiért a földmivelésügyi minisztériumhoz kell folyamodni. U.

Külföldi gazdasági oklevél honosítása. 292. kérdés. Leipzigben az egyetem gazdasági intézetén szerzett diplomámat szeretném nosztrifikáltatni. Megjegyzem, hogy megelőzőleg a felsőkereskedelmi iskolán szereztem érettségi bizonyítványomat, amely azonban nem „jeles”, hanem „jó” eredményű. Kérem tehát, hogy: 1. diplomám Magyarország melyik akadémiáján magyarosítható és 2. miniszteri engedéllyel a nosztrifikálás keresztülvihető-e? R. S.

Felelet a 292. sz. kérdésre. A magyarországi gazdasági akadémiák részére 1906. évi augusztus 30-án kibocsátott szervezeti szabályzat nem foglal magában intézkedéseket külföldi gazdasági tanintézeteken szerzett oklevelek honosítására nézve. A gyakorlat mindazonáltal azt mutatja, hogy a honosítás lehetősége nincs kizárva.

A honosítás a debreczeni, kassai, keszthelyi, kolozsvári és m.-óvári gazdasági akadémiák bármelyikénél kérelmezhető, amely a bemutatott okmányok alapján határoz a honosítás tekintetében.

Az elv az, hogy a honosítandó oklevél tulajdonosának olyan előképzettséggel is kell bírnia, aminő a hazai gazdasági akadémiába való felvétel feltétele. A magyarországi gazdasági akadémiába a fent hivatkozott szabályzat 6. §-a szerint rendes hallgatóul felvehető, akik gimnáziumi vagy reáliskolai tanfolyamot érettségi vizsgálat sikeres letételével befejezték, valamint azok, akik a felsőkereskedelmi tanfolyam érettségi vizsgálatát jeles eredménnyel letették. Ehhez képest a nem jeles érettségi a magyarországi gazdasági akadémiába való felvételre nem képesít és a honosításnak is akadály, mely csak új megfelelő érettségivel szüntethető meg.

Egyébként a gazdasági akadémiák hatásköréhez tartozik elbírálni, hogy az illető külföldi gazdasági intézet oklevele honosítható-e és esetleg minő feltételek mellett történjék az. K. R.

Az ir sertéstenyésztés.

A közelmúltban Írországban járva, akaratlanul is felébredt figyelmem az ir sertéstenyésztés iránt. Barhol fordultam meg, vagy egy sertésfeldolgozó gyárral vagy sertéstenyésztő-teleppel találkoztam. Sőt Goreyben (Wexford grófság) alkalmam volt egy igazi ir sertésvásárt végig élvezni. Kétkerekű, rendesen számárvonta szerében hozza az ir farmer disznóját piacra. Egész utecasort töltött be a sok talyiga és csak sajnálni tudtam, hogy a nyirkos időjárás miatt a szokatlan látványt fényképen meg nem örökíthettem.

A dolognak utánajárva rájöttem, hogy a sertéstenyésztés Írország állattenyésztésében nemcsak

az első helyet foglalja el, hanem fejlettség tekintetében mindjárt a híres dán tenyésztés után következik. Most, mikor nálunk annyian foglalkoznak az észlelhető depekoráció kérdésével, mikor oly mérges vita folyik a jelenleg okai körül, nem lesz érdektelen egyetmást az ir sertéstenyésztésről és rohamos fejlődésének körülményeiről elmondani.

Az ir sertéstenyésztés nagyarányú fellendülésének okát elsősorban az ország mezőgazdasági viszonyában leljük meg. A nyirkos és hűvös klíma miatt az ir föld csak két termékben mutat fel számottevő eredményt, nevezetesen zabban és burgonyában. Az utóbbiban tapasztalt túltermés terelte főleg az ir gazda figyelmét a sertésre. Érdeklődését fokozta az Anglia részéről fokozódó kereslet. Köztudomásu, hogy az angol reggeli főfogását a bacon vagy sült szalonna képezi. Az évekkel ezelőtt életbeléptetett szigorú szanitaris intézkedések eredménye volt, hogy az angol sertéstenyésztés fokozatosan hanyatlani kezdett a dán és ir tenyésztés javára. A tengerentuli nagy verseny ellenére is az ir szalonna egyike a legkedveltebbeknek az angol piacon, mit mi sem bizonyít jobban, mint az a körülmény, hogy az ir árut az angol piacon állandóan 5-6 koronával magasabban jegyzik, mint az amerikai árut.

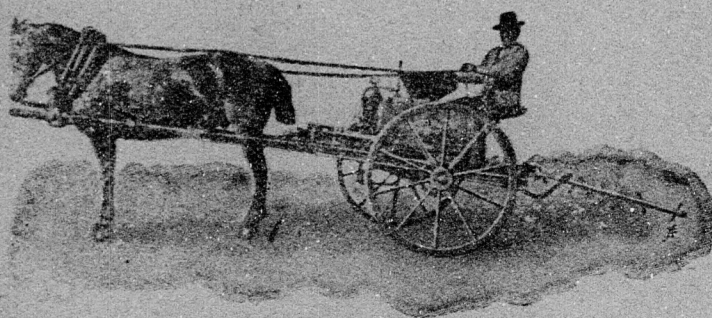
Olcso hizlalási tápanyag és állandó piac már magában két olyan tényező, mely elégséges lett volna arra, hogy az ir tenyésztést arra a magas fokra emelje, hol ma áll. De más körülmények is közrejátszódtak az ir tenyésztők javára. Ezek közt első helyen a földmivelésügyi kormány akciójáról kell szólnunk. Ugyanakkor, mikor az angol tenyésztést szigorú egészségügyi intézkedések életbeléptetésével megszorította, minden lehetőséget elkövetett, hogy az ir tenyésztést előmozdítsa. E célból gyakran rendez kiállításokat, hol magas díjakat oszt szét; elősegíti törzskönyvezett apa- és anyaállatok beszerzését; időről-időre kiadványokat bocsát ki és oszt szét a termelők között stb. Egy ilyen kezembe került kiadvány, mely a tenyésztőknek szól, nemcsak felvilágosítással szolgál a sertések kiválasztása körül, hanem igen hasznos utbaigazítással annak hizlalását illetően is. Pl. arra a kérdésre, mik a jó sertés ismertető jelei, a következőkben válaszol: 1. jól formált fej. A sertés, melynek feje hosszú és a szemek közti távolság kicsi, ritkán erős testalkatu és több a csontja, mint kívánatos. Másrésztől a sertés, melynek feje kurta, rendesen tulságosan kövér, nehéz elejében, vastag nyakában és nehéz vállában. A jól formált fej se nem túl hosszú, se nem túl rövid. A füleknek nagyoknak, lágyaknak és hajlékonyaknak kell lenniök és kissé előre kell esniök. 2. Könnyű nyak és váll. A sertések legkevesebb értékesíthető része a nyak és a váll. Minél vékonyabbak ezek, annál jobb ár érhető el a szalonna után. 3. Mélyen fekvő szű és jól domborult Lordák. 4. Széles hát. 5. Jól fejlett sonkák. 6. Kurta lábak. 7. Hosszu és selymes sörte. Erős sörte sovány husnak a jele, míg a serte hiánya degenerálódásra vall. 8. Hosszu és nem tulságosan mély oldal. A fentiek kellő képet nyújtanak arról a tevékenységről, melyet a kormány az ir sertéstenyésztés érdekében már évek óta kifejti s melynek ered-

ménye, hogy a sertés lett az ir gazda jólétének alapja.

Három sertésfaj örvend különös közkedveltségnek Írországban és pedig a bemészülőlt Ulster, az importált yorkshirei és a nagytösti fekete sertés, az u. n. Large Black. A két utóbbi faj sokban hasonlít egymáshoz. Mindkét faj hosszukás és mély testalkatu, nagy lelőgő fülekkel, gyorsan hizó és szapora. Az Ulster faj nemesítésére külön egyesület (Royal Ulster Agricultural Society) áll fenn, mely az egyes tisztavéri csordákról törzskönyvet vezet. Elsőrangú apaállatok könnyű beszerzéséről nemcsak ez és hasonló társulatok gondoskodnak, hanem dicséretreméltó tevékenységet fejtenek ki maguk a husfeldolgozó vállalatok is. Így pl. a délírországi szalonnafűstölő vállalat fennállása óta több mint 2000 yorkshirei kant osztott szét a tenyésztők közt. Végre mint fentebb jeleztük, kiváló tenyészállatok beszerzéséről maga a kormány is gondoskodik. Így a kinestar által fenntartott dublini gazdasági akadémia évenként számos kocsát hoz forgalomba, míg kiváló egyedeknek kiszáradt által való tenyésztését jutalmak szétosztása által mozdítja elő.

Felfedezvén a sertéstenyésztés jövedelmező voltát, az ir gazda nagy körültekintést áru el nemcsak a tenyészállatok megválogatásánál, hanem az utódok felnevelésében is. Legtöbb esetben maga a gazda lát a sertések után is, csak legritkább esetben bizza azt családjára vagy éppen a cselédségre. A táplálékot kivétel nélkül főzve és meleg állapotban adják a sertéseknek. Főtáplálék a főtt burgonya és tök, melyhez nyáron az aludt vagy kevert tejjel kevert zöldség, télen főtt korpa és tengeriliszt vagy zab és tengeriliszt keveréke járul. Hizóknak zöldséget legritkább esetben adnak. A malacokat későn, 9-10 hetes korukban választják el és azután is néhány hétig tejjel kevert zabliszt a fő-táplálékuk.

Még csak a sertés értékesítésének módozatairól akarok néhány szót mondani. Bár azzal a kezdetleges adás-vevési módzattal, melyet bevezető soraimban irtam le, míg gyakran találkozni, mindinkább felmerül a törekvés, hogy a forgalombahozatal realisabb alapon történjék. A súly utáni adás-vevés mindnagyonbórt tért hódít. Ebben a tekintetben Dél- és Észak-Írország némi különbséget mutat fel. Mig ugyanis délen a vétel az élősúly alapján történik, északon a már leölt állatot beszóva, gyakran füstölve is, két darabban hozzák piacra. A vásárlók természetesen az egyes füstöldék, konzervgyárak stb., melyek a sertést reggeli szalonnának feldolgozva, azt ládákban az angol, elsősorban a liverpooli piacra küldik. Ezen füstöldék hírnevükre végtelen kényesek és a sertések kiválogatásánál a legnagyobb elővigyázatosságot tanúsítják. Teszik ezt annál is inkább, mivel a verseny az újvilág részéről napról-napra élesebb lesz. Különösen Kanada törekszik minden erővel arra, hogy az anyaország piacát megkaparítsa s hogy ebben a tekintetben sikerrel küzd, misem bizonyítja jobban, mint az a tény, hogy a szalonnabehozatal Kanadából 1901 óta 62,500 métermázsáról 220,900 métermázsára emelkedett.

Vadrepcze- és burgonyapermetező, 5 méter munkaszélességgel

Jelenkor legjobb kitünően bevált fogatos permetezők.

Réparovarov, peronoszpora, vadrepcze, vadmustár stb. ellen.

4, 5 és 6-soros beállítható kapálógépek.

Nélkülözhetetlen gépek pontos, gyors és olcsó kapáláshoz.

Gőzeke gyűrűshengerek és boronák.

Kézi és fogatos chilisalétronszórók.

Számtalan elismerőlevél. Kitünő eredmény. Jutányos árak.

299 PERL és TÁRSA, gépgyár és Szere, Pozsony m.

A szociálisták nagygyűlése.

A magyarországi szociáldemokrata párt vasárnap kezdte meg tizennyolczadik évi országos kongresszusát, amely még a keddi napra is elhúzódott. Az agitáció, a szervezkedés, a sajtó, a választójogi harc foglalkoztatta két napon át a szociálista nagygyűlést. Minket azonban a mezőgazdasági munkásmozgalom ügye, az agrárprogram kérdése érdekel leginkább.

Nagyon kényes ügy ez, a szociáldemokrata párt vezetősége már nem egyszer kudarcot vallott vele. Évek óta foglalkoznak az agrárszociálisták megteremtésével, de minden erőlködés megtört a magyar nép konzervatívizmusán és földszereletén. Azért az eddigi agrárszociálista akció meddő kísérletezés maradt, vagyis a józan magyar nép részvétele következtében ideig-óráig igen szűk keretek közt mozgott. Egyedüli eredménye az volt, hogy aratás idején itt-ott aratósztrájkba kergette a mezőgazdasági munkásság nagyon kis százalékát. Az utóbbi években azonban ennek a lelketlen vállalkozásnak sem volt jelentősebb sikere.

A nemzetközi szociálista kongresszusokon évtizedeken keresztül folynak már viták az agrárszociálista program körül, de megegyezésre nem jutottak, megoldást nem találtak. Marx azon tana, hogy a nyomor folyton terjed, hogy a vagyon és ezzel a termelés állandóan központosul és néhány ezer kapitalista kezébe kerül, a mezőgazdaságban tarthatatlannak bizonyult. A fejlődés folyamán kitűnt, hogy a mezőgazdasági kistermelés megállja a helyét a nagytermeléssel szemben és az elpusztuláshoz semmi kedve, sőt nagyon jó egészségnak örvend. És hiába itélte halálra akár *Marx*, akár *Kautsky* a mezőgazdasági kistermelést, hiába jelölik vörös fonálként a kiscgazda kimulását a gazdasági fejlődés útján, ma már kétségtelen, hogy a mezőgazdasági kistermelés keresztülélte a létét fenyegető válságot és a jövő elé nagy reménnyel tekinthet. Ezért török meg a szociáldemokrácia minden agrártörekvése, ezért bukott el mindannyiszor nálunk is a földművesmozgalmuk.

A szociálisták nem kell sem a kiscgazdának, sem a munkásnak. Távol áll mindazon vágyaktól, törekvésektől, melyeket egy új világrend lefestésével benne kelteni akarnak. Ő előtt a történelmi materializmus, az osztályharc, az elnyomorosodás, a tökekonzentráció és a többi tan — semmi. Előtte egy ideális kép lebeg, benne egy hatalmas vágy tombol: a föld. Ezt szereti, ezért rajong, ezután áhítanak. A parasztnak az olyan egyenlőség, melynél a földjét elveszik, fabatkát sem ér. A kiscgazda emberben nem a magántulajdon iránti gyűlölet, hanem az aziránti fanatikus szeretet él.

Mindezeket tudva, érdeklődéssel néztünk az újabb erőlködések elé. Az agrárprogram azonban ismét csütörtököt mondott.

A mezőgazdasági munkásmozgalom ügyének előadója *Csizmadia* Sándor volt, aki hosszasan ismertette a magyarországi földmunkások mozgalmát és kijelentette, hogy a szervezés azért nem járt sikerrel, mert a szociáldemokrata párt vezetőségének nem állt rendelkezésére

semiféle tanulmány, amire fölépíthette volna a mezőgazdasági munkásság szervezésének módjait. És ezért — ugymond — nem is lehet esodálni a többszöri vállalkozás sikertelenségét. Külföldi példákat hoz föl, ahol szintén nem sikerült a mezőgazdasági munkásság szervezése. Magyarországon szerinte még az sincs megállapítva, hogy hol volna tanácsosabb megkezdeni a nagyobb arányú szervezést: a szorosabb értelemben vett földmunkásságnál, vagy pedig a szegénysorsu kiscgazdánál, akik igen sokan vannak Magyarországon. Valami programnak mégis kell lenni, amivel össze lehetne hozni a mezőgazdasági munkásságot. Az igaz, hogy ilyen program az egész világon nincs. De miért ne lenne ebben Magyarország első ország a világon, mikor más dolgokban ugyis utolsóok vagyunk — mondta *Csizmadia*.

Elmondja ezután, hogy az agrárszociálisták és az agrárprogram kérdését tanulmányozni kell továbbra is. A vezetőségnek is az a véleménye, hogy a magyarországi szociáldemokrata pártnak a magyarországi mezőgazdasági népesség szervezése, tömörítése és fölemelése, a nagy társadalmi fejlődés utvonalaiba való terelése elsőrendű szükséglete és feladata. Maga a kongresszus ilyen tanulmányt nem végezhet, programot ez alkalommal még kevésbé fogadhat el, gondoskodni kíván azonban olyan tétel összeállításáról, amelynek a mezőgazdasági népesség számára alkalmas és a tudományosan megállapított fejlődéshez illeszkedő program kidolgozása feladata lesz. Következő határozati javaslatot terjesztette a nagygyűlés elé: Kimondja az 1911. évi április 16., 17. és 18-án tartott pártkongresszus, hogy az agrárprogramkérdés munkájának állandó végzésére bizottságot választ, amely bizottság végzett munkájának eredményéről a legközelebb megtartandó rendes pártkongresszusnak jelentést tenni tartozik.

A kongresszus többsége elfogadta a vezetőség javaslatát s az agrárprogram tanulmányozására bizottságot küldött ki. Egyelőre tehát nincs szociálista agrárprogram.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

Az OMGE. közleményei	Oldal
Ringek a tőzsdén	969
Az ir sertésenyésztés	969
A szociálisták nagygyűlése	982
Növénytermesztés és műtrágyázás.	
Lenmagtermesztési kísérletek kizárólag olajütési célokra az Alföldön	970
Tárasáboronával végzett vetőszántás összehasonlítása kettős ékkel végzett vetőszántással	971
Állattenyésztés.	
A lapálymarha tenyésztéséhez Magyarországon	971
Halászat.	
Édesvízi halhustermelésünk	972
Tejgazdaság.	
A levéltéjzövetkezet 1910. évi zárszámadása és működése	974
Juhászat és gypajzisme.	
Gyapjutermelésünk érdekei	986

Allategészségügy.	
A járványos száj- és körömfájásról	976
Gazdasági gépészet.	
A lóhertermékenyítőgép	976
Gazdasági vegytan.	
A tengerinövény különböző részeinek kémiai összetételéről	978
Gazdatársadalmi mozgalmak	979
Levélszekrény	980
Vegyések	983
Kongresszusi előkészületek. — Az Országos Központi Hitelszövetkezet közgyűlése. — A „Hangya” közgyűlése. — Országos kiscgazdakongresszus Hajdusoboszlón. — A Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége. — Az V. nemzetközi tejgazdasági kongresszus. — Az első tejjellenőrző egyesület Magyarországon. — Tüzifa- és szén-szállítás a hadsereg részére. — Fonalipari kiállítás és kongresszus Jáva szigetén. — Tenyészállatdíjazás Marosvásárhelyt.	
Kereskedelem, tőzsde	986
Szerkesztői üzenetek	988

Kongresszusi előkészületek.

A május hó 6—8-iki budapesti IX. országos gazdakongresszus előkészítő munkálatai teljes erővel folynak már a Köztelken, ahol a kongresszusi iroda május hó 4-ik bezárólag működik, hogy ezután a kongresszus színhelyére, a székesfővárosi Vigadóba költözzék át. A tagsági jelentkezések napról-napra tömegesen érkeznek a titkársághoz, ami öröndetes jele a kongresszus nagyérdeműeknek ígérkező tárgyalásairól ország-szerzte megnyilvánuló érdeklődésnek. A jelentkezési határidő ugyancsak folyó hó 30-án jár le, de torlódások elkerülése végett ajánlatos, hogy a kongresszuson résztvenni szándékozók mielőbb beküldjék személyenkénti 10 korona tagdíjukat az OMGE. pénztárába. A kongresszusi iroda a tagdíj kézhezvétele után a jövő héten küldi szét a jelentkezés sorrendjében az egyes tagok illetményét, u. m. tagsági jegyüket és jelvényüket, a kongresszuson tárgyalandó határozati javaslatokat, az ülésrendet, a kongresszus ügyrendjét és kívánatra kedvezményes vasuti utazásra jogosító, a MÁV. vonalain érvényes igazolványt. Akik a május 7-én délben rendezendő társas-ebéd részvételi díját, terítékenként hat koronát is beküldi, azoknak a kongresszusi iroda ebédjegyet is küld. Ez uton is felhívjuk tagjaink figyelmét arra, hogy amennyiben kedvezményes vasuti utazásra igényt tartanak, saját érdekükben pontosan jelöljék meg jelentkező lapjukon, vagy a postautalvány szelvényén MÁV. kiinduló állomásukat, amelyről Budapestre és vissza, személy- és gyorsvonaton egyaránt érvényes, a használt vonatnemnek megfelelő alacsonyabb kocsiosztályu jegy váltására jogosító igazolványt fog a kongresszusi iroda címükre megküldeni. A gazdakongresszus tárgyalásainak teljes anyaga napló alakjában fog az ősz folyamán kiadatni, amelyet a kongresszus tagjai a terjedelemben mérten később megállapítandó előállítási áron rendelhetnek meg a kongresszus befejeztével az OMGE. titkári hivatalánál. A részletesen kidolgozott ülésrendet minden egyes tag többi tagsági illetményével együtt veszi kézhez s abból előre kijelölheti magának az őt leginkább érdeklő előadásokat. A kongresszus

A LEGJOBB MAGYAROK
MAUTHNER ÖDÖN
 kaphatók
 csász. és kir. udvari
 magnagykereskedésében,
 IV., Kossuth-Lajos-u. 4. BUDAPEST, VII., Rottenhiller-u. 33.
 Az idei árjegyzék megjelölent, mely kívánatra ingyen és bérmentve küldetik meg.

tagjai ugyanis valamennyi teljes ülésen, ugyszintén a szakosztályi és bizottsági üléseken választásuk szerint egyforma joggal vehetnek részt, szöveghatnak fel és gyakorolhatják szavazati jogukat. A napirendre tűzött tárgyakon kívül egyéb kérdéseket az ügyrend értelmében indítványok alakjában sem lehet a kongresszus elé terjeszteni, mert az amugy is gazdag és változatos tárgyalási anyag további kibővítése lehetetlenné tenné a napirendnek a kitűzött időn belül való alapos letárgyalását és megvitatását. Ez természetesen egyáltalában nem korlátozza a kongresszusi tagoknak az ügyrend megszabta kereteken belül a tanácskozáson való kívánatos és minél élénkebb részvételét, mert hiszen a napirenden szereplő kérdések minden kiterés és kibővítés nélkül önmagukban is bőséges anyagot adnak a komoly és lelkiismeretes tárgyalásra.

Az Országos Központi Hitelszövetkezet közgyűlése. Folyó hó április 20-án délelőtt tartotta rendes évi közgyűlését az Országos Központi Hitelszövetkezet *Széchenyi* Sándor gróf elnöke alatt, aki megnyitó beszédében bejelentette, hogy a mai gyűlésre 29 alapító s 167 rendes tag jelent meg 2609 szavazat képviselésében. A napirend első tárgyát az igazgatóság jelentése képezte az 1910. évi közgyűlésről. A tárgyhöz elsőnek *Mezey* Gyula szólt hozzá, aki a földkölesönök tárgyában intézett kérdést az igazgatósághoz. *Seidl* Ambrus felvilágosítása után a közgyűlés a jelentést egyhangulag elfogadta. A felügyelő-bizottság jelentésével kapcsolatban *Vitt* József (Sárospatak) emlékezett meg lelkes hangon az igazgatóság munkásságáról s javaslatára a közgyűlés elismerését és köszönetét fejezte ki. A közgyűlés ezután elfogadta a 336,715 K. 96 fillér tiszta nyereség felosztására vonatkozó javaslatot. *Tallán* Ödön főtitkár terjesztette elő ezután az igazgatóság javaslatát az alapszabályok módosítása tárgyában, melyet szükségessé tesz az, hogy a szövetkezet a földhitelintézettel és a kisbirtokosok földhitelintézetével társulva a kormány támogatásával nagyszabású altruisztikus pénzügyintézetet akar alapítani, melynek célja parcellázások, telepítések, birtokfeldarabolások nyereszkesedés nélkül való végrehajtása. Az alapszabálymódosításhoz a közgyűlés egyhangulag hozzájárult. *Horváth* János dr. igazgató tett ezután kimerítő jelentést a tegnapi kongresszusról. A jelentést éljenzéssel vették tudomásul. Ezután következtek a választások: az alapítók közgyűlése az igazgatóságba egyhangulag *Eiselo* Józsefet, a rendes tagok közgyűlése viszont: *Förster* Aurél dr.-t és *Wald* Gyulát, a Pesti hazai takarékpénztár vezérigazgatóját választották meg. A felügyelő-bizottság új tagja *Bartóky* József dr., a földmivélsügyi minisztérium államtitkárja lett.

A „Hangya” közgyűlése. E hó 19-ikén tartotta rendes évi közgyűlését a Hangya, a Magyar Gazdaszövetség fogyasztási és értékesítési szövetkeze *Pallavicini* Ede örgróf v. b. t. elnöke alatt. A napirend első tárgyát az igazgatóság évi jelentése képezte, melyet a közgyűlés vita nélkül egyhangulag jóváhagyott. *Spett* Ferencz dr. olvasta fel azután a felügyelő-bizottság jelentését, melynek alapján a 139,731 koronát kitevő tiszta nyereségből az üzletrészek 5 százalékos osztalékára 86,510 koronát, az igazgatóság jutalékára 13,312 koronát, a tartalék-alapnak 200,000 koronára való kiegészítésére 29,790 koronát fordítottak, a fennmaradó összeget pedig a jövő évi számlára vitték át. *Szilassy* Zoltánt, *Meskó* Pált, *Bujanovics* Gyulát,

kiknek mandátuma lejárt, újból beválasztották az igazgatóságba. A Hangya üzletrészeinek esedékes szelvényeit f. hó 20-tól kezdve váltja be a Hangya pénztára.

Országos Kiszgazdakongresszus Hajduszoboszlón. Az „Országos Kiszgazda Szövetség” nevében *Mezőfi* Vilmos volt országgyűlési képviselő husvét két napjára kiszgazdakongresszust hívott össze Hajduszoboszlóra, hogy — mint a fölhívás mondja — „a jövő nemzedék érdekében odakiáltsák a nagyuri heréknek, az ország szipolyozóinak az eddig és netovábbot”. A kongresszus mandátumvizsgáló-bizottsága szerint az ország 23 vármegyéjéből 127 község küldte el képviselőjét, akikhez a tanácskozás megkezdésekor *Mezőfi* Vilmos intézett hosszabb beszédet. Szerinte a kiszgazdákat az OMGE.-től függetlenül kell tömöríteni lehetséges és józan reformok megvalósítására. Az OMGE.-ellenes kifakadásoktól hemzseggő beszéd elhangzása után a vidéki küldöttek tettek jelentést a községükbeli földmivelő nép helyzetéről. A „jelentéseket” a vezetőség az országgyűlés elé fogja terjeszteni, hogy a törvényhozás tisztán lássa a kiszgazdák helyzetét. A nagybirtok (hitbizomány, egyházi föld) megszüntetéséről, illetve bérlőszövetkezetek létesítéséről *Hollósy* István dr. tartott előadást. Előadása kapcsán ama óhajának adott kifejezést a kongresszus, hogy a földbérli szövetkezeteket sürgősen valósítsa meg a földmivélsügyi kormányzat. Fölkéri a minisztereket, hogy a telepítési törvényjavaslatot oly irányban dolgoztassák át, hogy a telepítés iparfejlesztéssel s a községi terhek leszállításával hozattassék kapcsolatba. A kongresszus eme határozatát küldöttségileg tolmácsolja az illető miniszterek előtt és ily irányu mozgalom megindítására fölszólítja mindama magyarországi községeket, amelyek a nagybirtok átka alatt nyögnek. A javaslat elfogadása után *Kovács* József jelentkezett szólásra s indítványára meghozták a második határozatot, mely szerint csak az általános választójog alapján megalkotott törvényhozástól remélhető, hogy népmegmentő földbirtokpolitikát, becsületes, pártatlan közigazgatást, a közterhek viselésében fokozatosságot teremtsen meg Magyarországon, amelynek fiait százezerszámra üldözi ki a tengerentúlról az osztiályparlamentnek a felső tizezrek javára irányuló munkássága. Elhatározta a kongresszus egy parasztpárt részvénytársaság megteremtését is, amelynek hivatása leend az uszorsáskodó vidéki takarékok, ügynökségek, szennálók karmaiból kimenteni a földmivelő népet, majd a mai adórendszer megszüntetendő, elhatározták, hogy az egyes kerületek országos képviselőit erkölcsileg fogják kényszeríteni, hogy a fokozatos földadóért sikra szálljanak. Végül kimondták, hogy megalakítják a „Magyarországi Kiszgazdák és Szőlőbirtokosok Szövetsége”-nek szabad szervezetét.

A Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége ma tartotta rendes évi közgyűlését Pest megye székházának nagytermében *Mailáth* József gróf elnöklésével. A közgyűlés első tárgyát az igazgató-tanács és a számvizsgáló-bizottság jelentése képezte. A jelentéseket *Schandl* Károly dr. mutatta be s azokat a közgyűlés egyhangulag, minden vita nélkül elfogadta. A zárszámadások és a költségvetés jóváhagyása után az igazgató-tanácsba *Balogh* Elemért, a „Hangya” vezérigazgatóját, *Ivánka* Oszkárt, a „Hangya” al-elnökét, *Matjevics* Vladimirt, a zágrábi szövetkezetek központjának elnök-igazgatóját, *Pallavicini* Ede örgrófot, a „Hangya” elnökét, *Haics* Jakobot, a budapesti kocsijáratok szövetkezeté-

nek igazgatósági tagját, *Hajós* Menyhértet (döm-södi) és *Andrássy* Kálmán (bujai) lelkészét választották be. A mindvégig nagy figyelem mellett lefolyt közgyűlést *Mailáth* József gróf zárta be néhány lelkes szóval.

Az V. nemzetközi tejjgazdasági kongresszus Stockholmban f. évi június 28-ától július 1-éig tart s a kongresszusi tagok összes kirándulásai az örebrói svéd mezőgazdasági kiállítás megtekintésével kapcsolatosak. A kongresszust és a kiállítást tehát együttesen vehetik programba, akik az idén szándékoznak Svédországba ellátogatni. A gyakorlati mezőgazdára alkalmasan időszak ez, hiszen aratás kezdetére esik, pedig kívánatos volna, ha az ötvenként ismétlődő, mintaszerű svéd mezőgazdasági kiállításokat magyar gazdák látogatnák. A június 28-án megnyitandó kongresszus délutánként kisebb kirándulásokat végez s július 2-án Gripsholm és Eskilstuna utbaejtésével Örebróba megy, honét a kiállítás megtekintése után háromféle nagyobb kirándulás van tervben. Kettő délre és egy északra. Kiváló alkalom nyílik tehát a svéd mezőgazdasági viszonyok tanulmányozására. Aki a dolog iránt érdeklődik, annak kívánatra minden közelebbi felvilágosítással szívesen szolgál levélben a kongresszus főtitkára, *Barthel* Chr. Stockholmban.

Az első tejjellenőrző egyesület Magyarországon című közleményünkre alábbi felvilágosító sorokat kaptuk: A „Köztelek” f. hó 12-iki 30-ik számában egy cikk jelent meg a vegyes rovatban „Az első tejjellenőrző egyesület Magyarországon” címmel. A cikk tartalmát ugyan örömmel veszem tudomásul, de az igazság kedvéért kötelességemnek tartom tudomásukra hozni, hogy a dánországi Kontrollvereinek mintájára alakított első ellenőrző egyesület már fél évvel ezelőtt megalakult „Károlyházi szarvasmarha ellenőrző egyesület” címmel Kis-Kamond (Veszprém megye) székhelylyel. Az alapszabályait a m. kir. földmivélsügyi minisztérium 97,163/VII. B. 2. 1910. szám alatt jóváhagyta s az egyesület 260 drb tehénlétszámmal 1910. évi október 1-je óta működik is. Az ellenőrző egyesület tagjai: *Czege* Tivadar, *Maróthy* László dr., *dukai* Takács Ferencz (Vas megye), *Töpler* Károly, *Schmidt* Károly, *Sarlay* János (Veszprém megye). Magyar Károly dr. orsz. képviselő, ellenőrző egyesületi elnök.

Tüzifa- és szénzállítás a hadsereg részére. Besztercebánya, Eger, Eperjes, Gyöngyös, Kiszében, Lőcse, Losonc, Máramarossziget, Munkács, Nyiregyháza, Szatmárnémeti és Ungvár állomásokra szállítandó tüzifa és szén szállítására vonatkozó ajánlatok május 5-ig a kassai 6. hadtest hadbiztosságához nyújtandók be. A gazdasági egyesületek és szövetkezetek vagy magántermelők, továbbá kőszénbányatulajdonosok ajánlatai előnyben részesülnek. Az ajánlatokban a tüzifa neme, a kőszénnél az akna, amelyből ered, pontosan megjelölendő. A termelők ajánlataihoz a termelői bizonyítványok csatolandók, melyek a községi előjáróság, városokban a rendőrkapitányságok által bélyeg- és díjmentesen állíttatnak ki. Szállítási módokat s az összes feltételekre nézve részletes felvilágosítást nyújt a kassai cs. és kir. 6. hadtest hadbiztossága.

Fonalipari kongresszus és kiállítás Jáva szigetén. A Magyarországnál félszer kisebb Jáva szigetén, melynek lakossága meghaladja hazánk lélekszámát, a hollandiai telepesek oly magas fokra emelték a mezőgazdasági ipart, hogy e tekintetben mintaképül szolgálhatnának

DECKERT és HOMOLKA

≡ ELEKTROTECHNIKAI GYÁR ≡

Budapest, VI., Izabella-utca 88.

Ausztria-Magyarország legrégibb és legnagyobb beszerzési forrása mindennemű erős- és gyenge-áramú cikkekben. Szállít és szerel: **csengőket, távbeszélőket, villámhárítókat, biztonsági berendezéseket, villamos jelzőket, villamos világitási és erőátviteli berendezéseket saját külön telepeivel vagy anélkül gazdaságok, kastélyok, gyárak és fürdőhelyek részére.**

A pneumatikus csőpostaipar magyarországi megalapítója

☛ Szükség esetén kérje árjegyzékünket és költségvetésünket. ☛

nekünk. Németalföld indiai (hindu) gyarmatain az iparfejlesztésnek még nagyobb terét akarván biztosítani, elhatározta, hogy f. év július hó 3-8-ig egy fonalipari kongresszust fog tartani Jáva-szigetnek 125.000 lakossal bíró Sura-Baja nevű ipari metropolisában és ezzel kapcsolatban ugyancsak július hó 3-ikától kezdve 49 napig megtekinthető fonalipari kiállítást fog rendezni. A kiállítás a többi között tartalmazni fog e célra szükséges mindenféle nagy és kis gépeket, kézi és gépi munkákat, a fonalak szétbontására, kikészítésére, csomózására, szövésére használható szerszámokat és gyáripari eszközöket. A fonalak szét lesznek osztva a kongresszus alkalmával kísérletek végett és fel lesz dolgozva a len, kender, gyapot, farost, sás stb. különböző alakban. Amennyiben a magyar selyem már egy ízben a világ összes selyemfonalai között a legkiválóbbnak bizonyult s a magyar munkások kézi ügyessége pedig szintén felette áll minden nemzet ipari rátermettségének, különösen bámulatos finom művészi érzéke folytán, ennél fogva nagyon üdvös feladat lenne a magyar fonalipar termékeivel, a szekszárdi selyemmel, a magyar lennel, kenderrel, a varrottas, himzéses, gyékényfonatos munkákkal megbizonyítani, hogy a külföldi tőke sehol sem lehetne olyan dusan gyümölcsöző, mint nálunk. Érdemes lenne tehát részt vennünk e kiállításon, mert selyemtenyésztésünkkel az állami iparfejlesztésnek egyik kiváló sikerét mutathatnók be. De ezzel együtt az ottani kongresszus és kiállítás tapasztalatai után aktuálisá válnék az a kérdés is, a hollandi kormány példáját felhasználva: vajjon nem volna-e czélyszerű hazánkban, ahol nem lehet rábírnai a gazdákat, hogy foglalkozzanak a len- és kendertermesztéssel, ily módon fejleszteni a len- és kendertermesztést, mint ahogy a selyemtenyésztéssel történt s nem volna-e szükséges így megalapozni a magyar textilipart is hazánkban? Még világosabbá tennék a hollandi gyarmatiügyi kormány telepítési programjának sikerei azt a feladatot, hogy a magyar telepítési akciónak nem szabad az ipargyűlölő parasztok földéhségét kielégíteni és kihasználni, hanem rá kell szorítani a telepéseket a mezőgazdasági és háziiparra is.

Pozsony város a Pozsonyvármegyei Gazdasági Egyesületért. *Brolly Tivadar* pozsonyi polgármesternek a vármegyei gazdasági egyesület minap megtartott félszázados jubiláris közgyűlésen elmondott beszédéből már kieszillogott, hogy Pozsony városa valamely meglepetésben óhajta részesíteni az ünneplő egyesületet. Most azután nyilvánossá lett, hogy Pozsony város th. bizottsági közgyűlése a városi tanács előterjesztésére 10.000 korona alapítványi összeggel a gazdasági egyesület alapítóinak sorába lépett.

Gőzhajózási hír. A Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság igazgatósága a kombinált hajózási és vasúti forgalomban 1908. évi augusztus 1-től érvényes 2. füzethez f. évi április hó 1-től való érvénytelen I-ső pótlékot tesz közzé. Ez a pótlék, amely a földj-szabás módosítását és kiegészítését tartalmazza, az igazgatóságnál 10 fillérért kapható.

Tenyészállatdíjazás Marosvásárhelyen. Marosvásárhelyen f. hó 9-én tartott meg a Marostordavármegyei Gazdasági Egyesület által rendezett tenyészállatdíjazás *Toldalaghy* László gróf elnöklése alatt. A díjazásra 257 drb. bika, 6 drb. üsző és 2 drb. tehén hajtattott fel, amelyek nagyrésze kiváló minőségű volt. Megvásároltatott községek és egyesek által körülbelül 50 drb. bika. A legmagasabb ár 3000 K., a legkisebb ár 650 K. volt. Oklevelet és érmet nyertek magyar fajta bikáikért *Teleki Domokos* gróf geryeszegi, *Teleki László Gyula* gróf magocsai, *Bethlen István* gróf mezősámsondi, *Bálint György* báró nagyerneői és *Toldalaghy László* gróf koronkai tenyésztői. Ezekon kívül 10 községi, 10 kistenyésztő magyarfajta, 9 nyugati-fajta bika és 4 bikaápoló részesült díjazásban.

Egy figyelmeztető ujtítás! Mindazok a szőlőbirtokosok, akik a múlt évben a Fechtig báró-féle „Pulvazuró“-t használták több ízben

és kellő időben, képesek voltak termésüket nagy részben vagy egészen megmenteni s így az a szer éppen a legnehezebb viszonyok közt a tűzpróbát igen jól kiállotta. Mily óriási előny az, ha nem kell permetező oldatot készíteni, hanem szárazon, porozással is lehet védekezni — munka- és időmegtakarítás szempontjából — az mindenkinek beviláglik. A tavalyi kísérletekről szóló tanulmányos füzet a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete útján (Budapest), mely a Fechtig-féle Pulvazurónak ma még egyedüli beszerzési forrása, díjmentesen beszerezhető. Tessék elolvasni!

Házigomba ellen. A számos házigombaelenes szer közt nagy elterjedtségnek örvend az *Antimerulion*, melynek feladata a létező házigombákat kiirtani és új házigombák képződését megakadályozni és a padlót melegén, szárazon tartani és a korhadástól megóvni. Az Antimerulion hatásért tízevi jótállás vállaltatik. Uradalmaktól, gyáraktól stb. számos elismerés. Az Antimerulion *Barthel M. & Co.*-tól Wien, X/3., Siccardsburggasse 44. szerezhető be.

Parcellázások jutányos és gyors keresztülvitele. A „Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete“ üzletműködési köre kiterjed a parcellázások lebonyolítására és az e célra szóló kölcsönök adására is. Az intézet rendeltetése kizár minden nyereszkesedést, miért is maga parcellázási célokra birtokot nem vásárol, hanem kívánatra elvállalja méltányos munkadíj ellenében a parcellázások teljes (jogi, telekkönyvi és mérnöki) lebonyolítását s e célra megbízottját a helyszínére kiküldi, aki az összes teendőket ellátásáról a helyi kívánalmaknak megfelelően gondoskodik. Parcellázási célokra az intézet előnyös feltételű kölcsönöket engedélyez, melyekre vonatkozólag az igazgatóság (Budapest, V., Géza-utca 2. szám) kívánatra minden felvilágosítást megad. Az intézet működésének előnyei: 1. A lebonyolítás olcsósága. 2. Az intézet nyereségreszesedést nem igényelvén, a vevők ugyanazon az áron kapják a földet, ahogy az eladó eladja. 3. A vevők s az eladók a parcellázás minden gondjától megszabadulnak. 4. Az eladó egyszerre összegben megkapja a vételárát. 5. Egyetemleges felelősség nincsen. 6. Az összes költségek előlegezettek. Az intézet által engedélyezett kölcsönök főbb előnyei: 1. A járadék utólag fizetendő. 2. Kölcsönök már 300 koronától kezdve adatnak. 3. Az egyik módozatú kölcsön teljes készpénzzel, fizetetik ki. 4. Közjegyzői okirat nem szükséges csupán az olcsó közjegyzői hitelesítés. 5. A kölcsön az intézet által fel nem mondható.

„Köztelek Olcsó Könyvtára.“

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület könyvkiadó-vállalata, karöltve a „Patria“ irodalmi és nyomdai részvénytársasággal megindította a „Köztelek Olcsó Könyvtárát“.

A „Köztelek Olcsó Könyvtára“ minden füzetét hazánk legkiválóbb szakirói, könnyen érthető, népies modorban írják; a modern gazdálkodási tudomány legújabb vívmányait felölelő, magas színvonalú értékes munka minden egyes füzet.

A vállalat öt évre terjed és 60—100 füzetből fog állni. Egy-egy évfolyamra az előfizetés csupán 5 K.-ba kerül s ezen kis összegért az 1—12. számú füzeteket kapja az illető, bérmentesen megküldve. Az „Olcsó Könyvtár“ 5 évfolyamában felöleli az összes mezőgazdasági termelési ágakat, hasznos tanácsokat ad az adóügyekre, a gazdaságban előforduló jogi kérdésekre vonatkozólag, foglalkozik a hitelkérdéssel, a biztosítással, eladásokra vonatkozó összes tudnivalókkal. Olyan általános, mindent felölelő könyvtár szerez magának az előfizető, amelyből minden, a gazdaságban előforduló kérdésre a legpontosabb, szakszerű felvilágosítást nyerheti.

Az első évfolyamban ezeit megjelent füzetek: Az istállótrágya. Irta: Cserhádi Sándor. A szarvasmarha tenyésztése. 29 ábrával. Irta: Kovács Béla. A gabonafélék termesztése. 19 ábrával. Irta: Grabner Emil. Baromfitenyésztés.

36 ábrával. Irta: Hreblay Emil. Adóügyi tanácsadó. Az új adótörvény alapján irta: Hollady Nándor. A jó pinczegazda. Irta: Pettenkoffer Sándor. A takarmányozás alapvonalai. Irta: Cselkó István. Milyen gyógynövényeket természetesen a kisgazda? Irta: Péter Béla dr.

Az 1910. évi második évfolyamban a következő füzetek jelentek meg: Az igasló tenyésztése. Irta: Kis Mihály. A műtrágyák helyes alkalmazása. Irta: Kerpely Kálmán. Sertés-tenyésztés. Irta: Dorner Béla. Kapásnövények termesztése. Irta: Rösler Károly. A kisgazda mezőg. gépei. I. és II. füzet. Irta: ifj. Szorzon Pál. Borjúk felnevelése és takarmányozása. Irta: Cselkó István. Baromfiértékesítés. Irta: Winkler János. Állattenyésztési tanácsadó. Irta: Matlaszkovszki Tádé.

Az 1911. évi harmadik évfolyamban a következő füzetek vannak előkészületben: Méhészet. Irta: Rodiczky Jenő dr. Marha-, juh- és sertés-hizlalás. Irta: Cselkó István.

Felhívjuk igen tiszteit olvasóinkat, hogy a lapunkhoz mellékelt előfizetési lap felhasználásával minél előbb fizessenek elő a „Köztelek Olcsó Könyvtára“-ra. A nép vezetőit, a lelkeseket és tanítókat pedig kérjük, támogassák a vállalat nemes törekvéseit avval, hogy a kisebb gazdák körében is ismertessék és előfizetőket gyűjtsenek a „Köztelek Olcsó Könyvtára“-ra.

Alábbi megrendelési lap kivágva, a „Patria“ r.-t.-nak Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám küldendő.

K.		MEGRENDELÉSI LAP.	
Alulírott előfizetek az Országos Magyar Gazdasági Egyesület könyvkiadó vállalatában megjelenő „Köztelek Olcsó Könyvtár“ következő évfolyamaira:			
Az I. 1909. évfolyam	12	füzetére	5 koronával
A II. 1910. „	12	„	5 „
A III. 1911. „	12	„	5 „
A IV. 1912. „	12	„	5 „
Az V. 1913. „	12	„	5 „
Összesen	 koronával, mely összeget egyidejűleg postautalvánnyal küldöm.	
Olvasható aláírás:			
Lakóhely:			
Utolsó posta:			
(A nem kívántak törölendők.)			

NYILTTÉR.

K rovatban foglaltakért a szerkesztőség felelőséget nem vállal

Patkány- és egérintőbacillus.

„Ratin“ (mezői egér, hűrcsög és ürgeknél is) fertőző betegséget piántái közöttük és teljesen kipusztítja. Más állatra avagy emberre ártalmatlan. Prospektust ingyen küld a „Ratin“ Bakteriológiai Laboratorium vezérkönyvtárában.

Budapest, Rottenbiller-u. 30.

Felhívjuk a t. cz. gazdaközönség figyelmét a

BUDAPESTI

GYAPJUAKCZIÓKRA,

melyek első sorozata f. é. július hó 12-én veszi kezdetét.

Az aukciókra felküldött és „Gyapjuárverések Magyar Általános Hitelbank, Budapest, Dunaparti teherpályaudvar“ címzett gyapjuküldemények ingyen raktározásban részesülnek.

Bejelentéseket elfogad és minden-nemű felvilágosítással szolgál

Magyar

Általános Hitelbank

Áruosztály—Gyapjuárverések
V. ker., Nádor-utca 12. sz.

Tenyéhrétet (döm-
) lelkész választ-
figyelem mellett
ef gróf zárta be

ági kongresszus
ától július 1-ig
szes kirándulási
kiállítás meg-
ongresszust és a
tik programmba,
országba elláto-
ára alkalmatlan
etere esik, pedig
nként ismétlődő,
ági kiállításokat
nius 28-án meg-
nként kisebb ki-
n Gripsholm és
óba megy, hon-
után háromféle
n. Kettő délre és
ilik tehát a svéd
mányozására. Aki
k kívánatra min-
szívesen szolgál
ra, Barthel Chr.

et Magyarorszá-
ábbi felvilágosító
f. hó 12-iki 30-ik
g a vegyes rovat-
yesület Magyar-
tartalmát ugyan
az igazság kedvé-
omásukra hozni,
reinek mintájára
et már fél évvel
ai szarvasmarha
s-Kamond (Vesz-
alapszabályait a
rium 97,163/VII.
gyta s az egye-
1910. évi október
enőrző egyesület
óthy László dr.,
megye), Töpler
János (Veszprém
képviselő, ellen-

adsereg részére.
Gyöngyös, Kis-
narossziget, Mun-
meti és Ungvár
és szén szállítá-
us 5-ig a kassai
nyújtandók be. A
vetkezetek vagy
nbányatulajdono-
ülnek. Az aján-
szénnél az akna,
jelölendő. A ter-
bizonyítványok
előljáróság, váro-
által bélyeg- és
litási módozatok
részletes felvilá-
s kir. 6. hadtest

kiállítás Jáva
lszer kisebb Jáva
eghalađja hazánk
epesek oly ma-
gazdasági ipart,
szolgálhatnának

ős- és gyenge-
szelő-
se-
ári
hőmérőket,
éseket saját
elyek részére.
egalapítói
nket.

Kimutatás a ragadós állatbetegségek elterjedéséről.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1911 április 19.

A betegség neve	Fertőzve volt		Mult heti állapot			
	K.	U.	K.		U.	
			K.	U.	K.	U.
Lépfene	134	137	121	124	172	182
Veszétség	211	221	199	208	251	266
Takonykór	44	49	38	42	62	67
Száj- és körömfájás	1769	6124	1979	6663	—	—
Juhhimlő	35	81	37	88	30	111
Ivarsz. hóly. kiütés	71	155	70	144	90	235
Rühkór	314	653	289	614	349	769
Bivalyvesz	2	2	2	2	1	1
Sertésorbáncz	73	118	64	106	92	153
Sertésvesz	215	497	215	564	333	731

Ausztriában 1911. év április 12-én fertőzve volt: vesztéssel 24 k. 44 u., takonykórral 11 k. 12 u., rag. száj- és körömfájással 1020 k. 6958 u., sertésveszszel 88 k. 499 u.

Németországban 1911. év márcz. 31-én fertőzve volt: takonykórral 22 k. 28 u., rag. száj- és körömfájással 2627 k. 10153 u., sertésveszszel 827 k. 10031 u., rag. tüdőlobbal — k. — u.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Napijelentés a gabonátőzsdéről. 1911 április 21.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete gabonaosztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

Buzában az üzlet tartott volt és elkelt 12,000 q változatlan árák mellett. Felmondott 24,000 q buza, 16,000 q rezs és 19,000 q zab.

Rozsban az üzlet igen szilárd volt. Ausztria nagyobb érdeklődést tanúsított e czikk iránt. Budapest paritásában 19-20 koronát fizettek.

Takarmányárpiában alig volt üzlet és az árák változatlanok maradtak.

Zabban az üzlet szilárd. Magyar zabból csak igen kevés került piacra. Budapest paritásában 10-40 koronát fizettek.

Tengeriben szintén szilárd volt az üzlet. A vidéki kínálat megcsappant. Budapest paritásában 12-40 K-t fizettek.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 200 mm. 79 k. 26— K., 300 mm. 78 k. 25-50 K., 3000 mm. 76-5 k. 25-15 K.

Pestvidéki: 1100 mm. 78 k. 25-60 K., 200 mm. 78 k. 25-40 K., 200 mm. 77 k. 25-20 K., 350 mm. 77 k. 25— K., 150 mm. 76-5 k. 24-70 K., 100 mm. 76-5 k. 24-80 K.

Bácskai: 1520 mm. 74-3 k. 24-40 K.
Fejérmegyei: 350 mm. 78-5 k. 25-40 K., 800 mm. 76 k. 24-80 K.

Dunaföldvári: 2090 mm. 76-5 k. 25-60 K.

Rozs: 200 mm. 18-30 K. pp., 400 mm. 18-30 K. pp., 230 mm. 19-20 K. pp., 100 mm. 19— K. pp., 100 mm. 19-10 K. pp., 100 mm. 19— K. pp., 100 mm. 17-80 K. keverékes pp.

Zab: 300 mm. 20— K. kpf., 100 mm. 20-50 K. kpf., 600 mm. 20-20 K. kpf.

Tengeri: 100 mm. 12-60 K.

Rozs: 150 mm. 18— K. pp., 250 mm. 18— K. pp.

Határidőárak.

(Déli zárlat.)

Buza 1911 áprilisra	26-20 K.
Buza 1911 májusra	24-58 "
Buza 1911 októberre	22-56 "
Rozs 1911 áprilisra	19-76 "
Rozs 1911 októberre	17-54 "
Zab 1911 áprilisra	21-10 "
Zab 1911 októberre	15-50 "
Tengeri 1911 májusra	12-10 "
Tengeri 1911 júliusra	12-40 "

A liverpooli gabonapiacz.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

Liverpool, 1911 április 18.

A mult heti gabonapiacz nem sok érdekeset nyújtott. Mintegy öt napi szünet után a piacz ma 8-s-dal magasabban kezdődött, minthogy Amerika a tegnapi erős bessz daczára csütörtök óta egy ezennel netto emelkedett és Buenos Aires is emelkedést mutatott. Eltekintve egy kisebb reakciótól, mely a nyitás után következett, a piacz hangulata erősebb lett és úgy látszik, hogy ez a hangulat továbbra is uralkodni fog.

Mindazonáltal, mint legutóbbi levelünkben is említettük, mindaddig, smíg a vetések állása oly kedvező, mint most, nincs ok nagyobb emelkedésre. Másrészt azonban a jelenlegi árák oly alacsonyak, a piacz pedig oly érzékeny, hogy a legkisebb vetéskár is erős emelkedést idézhet elő. Az elhajozások és készletek nagyok és hónapok óta először mutatnak az itteni készletek a mult hétről egy 3000 tonnányi emelkedést. A helyzet meglehetősen bizonytalan és operációknál nem lehet elég óvatosságot kifejezni a jelen helyzetben. Indiában az aratás és eséplés így is erővel folyik. Nagy kivitel várható májusban.

Argentínában az újbbi napokban jó eső esett, mely a vetésekre nézve nagyon jó hatással volt. A kivitel mult héten az ünnepp miatt kisebb volt. Az Ausztráliából jövő, a vetések állásáról szóló jelentések mind kedvezőek. Kivitel a mult héten kisebb volt, mindazonáltal az évszakot tekintve jelentékeny.

Mai árjegyzéseink részszállítmányra e. i. f. Liverpool métermázsánként:

	ápr. 18.	ápr. 11.
Dél-Ausztráliai ápr.-máj-ra	18-51 K.	17-66 K.
Manitoba 2. sz. ápr.-máj-ra	18-15 K.	18-28 K.
Barusso 78 kg. márc.-ápr.-ra	17-40 K.	16-84 K.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-u. 1911. ápr. hó 21-én. A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhozott a szokott községekben 145 szekér réti széna, 23 szekér muhar, 8 szekér zsupszalma, 8 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, — szekér tengeriszár, 3 szekér egyéb takarmány (lóhere, luczerna, zabos-bükköny, köles stb.), 300 zsák szecska.

A forgalom élénk.

Árak fillérekben q-ként a következők: réti széna 580—880, muhar 760—900, zsupszalma 500—580, alomszalma 340—440, takarmányszalma —, kéve tengeriszár —, egyéb takarmány —, zabos-bükköny —, lóhere —, luczerna —, köles —, sarju —, szalmaszecska 5 0—600. Összes kocsiszára 190. Összes súly 228,000 kg.

Nyerscukor.

Aussigból ————— 24-75 K.

Vetőmagvak.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete vetőmagosztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

Az elmúlt ünnepek hatása más évekhez viszonyítva nem volt nagy behatással a magüzletre, mivel még mindig élénk forgalom uralkodik.

Több megyében az ősziek kiszántása folytán muhar, köles, mustár iránt nagy a kereslet.

Lóhere, luczernamag, valamint a fűmagvak forgalma is kielégítő.

Nyersáruért az árák 100 kg.-ként a következők: korona

Lóheremag természetű arankamentes	162—172
Lóheremag arankamentesítésre alkalmas	150—160
Lóheremag nagyarankás	110—130
Luczernamag természetű arankamentes	186—197
Luczernamag szép sárgaszínű	170—180
Luczernamag kereskedelmi áru	150—160
Bükköny	18-50—19-50

Szeszüzlet.

A szeszüzletben e héten valamivel élénkebb kínálat uralkodott és miután a vételkedy kielégítő, az árák változatlan tartott árákon zárulnak.

Elkelt finomított szesz nagyban adózva 177—177-50 K.-ig, adózatlanul 58—58-50 K.-ig, míg ellenben juniusaugusztusi szállításra valamivel drágább az ár.

Élesztőszeszben gyér volt a forgalom, változatlan áron. Denaturált szesz élénk kereslet mellett 47—47-50 K. kelt el hordóval együtt kötésre. Galicziai tartányárut másodkézből olcsóbb áron ajánlottak.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz fix árában 53—54 K.-ig és jegyzésen alul 2—2-50 koronáig ajánlottak élénk vételkedy mellett. Exkontingens nyersszesz 34—34-50 K.-ig volt.

Budapesten a kontingens nyersszesz ára 54—55 K.

Budapesti jegyzés

	nagyban	koronákban
Kontingens nyersszesz	—	—
Finomított szesz adózva	177—178—	—
„ „ adózatlan	58—59—	—
Élesztőszesz adózva	176-50—177—	—
„ „ adózatlan	—	—
Nyersszesz adózva	175—176—	—
Denaturált szesz	47—48—	—

(Az adózott szesz a 20 K. pótdóval együtt értendő.)

Gazdasági áruszükségleti czikkek.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete áruosztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

Zsiradékok. A nagyon csekély sertésfelhajtás követésében — magas sertésárak mellett — az előállítás egy minimumra szorítottak s mivel különben sincse-

nek jelentékenyebb készletek, zsiradékfelékben elíg birt forgalom kifejlődni. Ugy a szalonna, mint a disznósír ára jóval emelkedett.

Jegyzések:

I. r. fehér forrázott táblaszalonna, friss áru, nagyobb kocsisrakományok vételénél, nehéz minőségű ————— 163—164 K.
Könnyebb minőségű ————— 153—154 „
I. r. perzselt (paraszt) szalonna ————— 166—161 „
I. r. pestvárosi disznósír, nagy hordókban 163—164 „
100 kg.-ként minden levonás nélkül.

Laiza gőzmaim r.-t. jelentése a „Köztelek” részére. Budapest, 1911 április hó 20. Netto-árak 50 kg.-ként Budapestben, elegysuly tiszta sulyként, zsákostul. Közleletesség nélkül.

Takarmányliszt:

Szám:	0	1	2	3	4	5	6	7
Ár K.:	19-60	19-10	18-60	18-10	17-60	16-80	16—	15-20
	7 1/2	7 3/4	8	Korpa:		F.	G.	
	14-20	12—	8-10	Ár korona:		6—	6-10	

Liszt, őrlemények és abraktakarmányok.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete abraktakarmányosztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

A fővárosi malmok átlagos buzalisztjegyzései 100 kilogrammonként Budapestben, elegysuly tisztaságyként, zsákostul.

Szám.	0	1	2	3	4	5	6	7
Ár K.:	36—	35—	34—	33—	32—	31—	29-40	27-40
	7 1/2	7 3/4	8					
	23—	19-60	14-40					

Rozslisztárak:

Szám:	0	0/1	1	WR.	II.	II/B.	III.
Ár K.:	27-60	26-20	24-80	23-60	20—	18—	16-40

A többi abraktakarmányezikkek árai a következők voltak Budapestben zsákkal, teljes vagonrakomány vételénél 100 kg.-ként:

Finom korpa 1911 azonnali száll.	11-50—11-60
Goromba korpa 1911 azonnali száll.	11-50—11-60
Goromba korpa 1911 május száll.	11-30—11-40
Finom korpa 1911 május száll.	11-30—11-40
Rozskorpa	11-50—11-60
Árpada és árpaderce	12—12-10
Malomkocoly	10-40—10-50
Budapesti gyári repozepogács	12—12-20
Derby-melész ab Hatvan vagy Pozsony	10-10—10-25
Szárított moslék zsák nélkül ab Budapest	12-50—12-70
Szárított répaszelet zsák nélkül ab Hatvan	11-50—11-70
ezukorgyár	—
Szörpítő 48—50% cukortart. hordó nélkül	7-60—7-80
ab ezukorgyár	—

Budapesti lóvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1911 április 20.

Főlhajtott:

Árák (drb.-ként kor.)

Jobb minőségű hátszló	8 drb	350—400
Könnyű kocsiló (jukkor)	40	403—800
Nehéz (hintós)	110	510—650
Igás kocsiló (nyugati vér)	30	240—1200
Ponny	5	155—240
Fuvaroslovak	210	200—400
Parasztlovak	400	76—240
Alárendelt minőség	240	25—140

Összesen 1043 drb

Eladatlan maradt ————— 483 drb

Irányzat: élénk. Székesfőváros levágásra vásárolt 107 drb 92—152 K.-ig.

Budapesti vágómarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1911 április 20.

Főlhajtás összege:

Minőség szerint:

Uj felhajtás — 2003 drb	Elsőrendű hizott	349 drb
Mult vásárról	Másodrendű	1552 „
visszamaradt	Alárendelt minőség	34 „
Összeg — 2003 drb	Növendékmarha	26 „
	Bivaly	42 „
Eladatlan maradt —	Összeg	2003 drb

Származási hely szerint:

Magyar eredeti	1040 drb	
Magyar tarka	921 „	
Magyar bivaly	42 „	
Horvátors. marhák	—	
Boszniai marhák	—	
Összeg	2003 drb	

Nem szerint:

Bika	170 drb
Ókor	1316 „
Tehén	517 „
Növendék-bivaly	—
Összeg	2003 drb

Bécsi szurómarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1911 április 20.

Főhözatal:	db	Árak	
		(kg.-ként fillérekben tisztá sulyban)	I. oszt. II. oszt.
Magyarországból élő borjú	416	176-184	158-174
leölt	3		
Ausztriából élő borjú	2749	176-184	158-174
leölt			
Magyarországból élő bárány	11		K. párja
Ausztriából élő	415	24-52	K. párja
Magyarországból leölt	348		K. párja
Ausztriából leölt	2		K. párja
Magyarországból leölt sertés	2275	130-152	hussertés
Ausztriából leölt	3	112-128	
Magyarországból leölt juh	275	112-128	
Ausztriából leölt			
Összesen:	6491	drb	

Irányzat: lanya, prima borjú a múlt heti árt megtartotta ellenben többi minőség 6-8 fillérral olcsóbb. Sertés a meleg időjárás folytán a múlt heti árt csak nagynehezen tarthatta meg. Bárány és juh mint múlt héten.

Bécsi sertésvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1911 április 18.

Főlhajtás:	drb	Származás szerint:	drb
Minőség szerint:		Magyarországból	
Hussertés	7634	husos	265
Zsirsertés	3376	Magyarországból	
Összesen	11010	zsirfajta	3013
		Galicziából	6823
		Osztr. tartományokból	909
		Olaszországból	
Eladatlan maradt		Összesen	11010

Árak: (kilogrammonként élőszuliban fogyasztási adó nélkül, fillérekben.)

Elsőrendű magyar zsirsertés	150-152	kiv.
Középsertés	144-148	
Öreg sertés	138-148	
Könnyű és szedett sertés	132-142	
Süldő (lengyel, erdélyi)	112-136	kiv. 140

Irányzat: élénk, prima minőségű zsirsertés 1 fillér, összes többi minőség 1-2 fillérral drágább. Hussertés 4 fillérral drágább.

Folyó hó 21-én megtartott wien-szt. marxi vesztegmarhavásáron felhajtott:

	Ökör	Bika	Tehén	Bivaly	Összesen
Magyarországból	1118	134	470	14	1606 drb
Galicziából	33	1	20		54 "
Ausztriából		3	11		14 "
Összesen	1221	138	501	14	1674 drb

Osztályozva:

Hízómarha	1503 drb
Legelőmarha	"
Csontosmarha	166 "
Összesen	1674 drb
A vásárra bejelentett	179 drb
Eladatlan maradt	30 "

Irányzat: szilárd. Az e heti hétfői szabadmarhavásári árak változatlanul megmaradtak, bika és csontosmarha 2 koronával drágább.

Szerkesztői üzenetek.

F. A. Budapest. A Hajdúszoboszlón most husvéton megtartott Mezői-féle kisgazdakongresszuson szereplő Szentkirályi Kálmán nem azonos Szentkirályi Kálmán budapesti ügyvéddel és az országos gazdasági egyesület tagjával.

R. S. Gyöngyös-Szent-Kereszt. Tehenészetében az 550 kg. élőszulva előirányzott adagolások táptartalma (szárazanyag, emészthető fehérje és keményítőérték kg.-ban) a következő. Telen: 1. 10-15 l. tejig 10,0, 1,01, 4,9; 2. 15-20 l. tejig 10,9, 1,32, 5,9; 3. 20-25 l.

tejig 11,8, 1,63, 6,8; 4. hizótehenek 12,7, 1,16, 7,8. Nyáron luczerna, szalma és abrak: 5. 5-10 l. tejig 11,7, 0,77, 4,1; 8. 10-15 l. tejig 12,2, 0,92, 4,5; 7. 15-20 l. tejig 13,1, 1,24, 5,4; 8. 20-25 l. tejig 14,9, 1,87, 7,0; 9. hizótehenek 14,1, 0,96, 6,5. Nyáron esalamádé és abrak: 10. 5-10 l. tejig 8,1, 0,68, 4,4; 11. 10-15 l. tejig 9,4, 1,15, 5,6; 12. 15-20 l. tejig 10,3, 1,46, 6,5; 13. 20-25 l. tejig 12,2, 1,78, 7,3; 14. hizótehenek 10,9, 1,03, 7,2. A tökmagpogácsát 31% emészthető fehérjével és 94% keményítőértékkel, a napraforgópogácsát 32% emészthető fehérjével és 72% keményítőértékkel vetjük számításba. Kellner szerint az 500 kg. szulva tehén 11-17 kg. szárazanyagot kíván, a fehérje és keményítőérték pedig legyen aszerint, hogy a tejet olcsóbban, vagy drágábban adhatjuk el: 5 l. teje 0,5-0,65 és 3,9-4,1; 10 l. teje 0,8-0,95 és 4,9-5,6; 15 l. teje 1,1-1,25 és 5,9-6,9; 20 l. teje 1,4-1,55 és 6,9-8,3; 25 l. teje 1,7-1,85 és 7,9-9,6. Ön 50 kg.-mal nehezebbnek mondja tehenét, de ez keveset határoz, mert az 50 kg. szulvóból csak 0,02 kg. fehérjével és 0,25 kg. keményítőértékkel szaporítja a szükségletet, mi miatt tehát bátran Kellner szabványaihoz hasonlíthatjuk adagolásait. A szárazanyagot illetőleg megjegyezzük, hogy miután azt csak a tápfelvételképesség és jóllakottság ellenőrzése végett tartjuk számon, ahol nem éri el a 11 kg.-ot, némi szalmával észszerű kiegészíteni. Áttérve adagolásaira: 1. elegendő fehérjét, de csak 10 l. teje való keményítőértékét tartalmaz s a 15 liter adó teheneknél 1 kg. tengeridarával toldandó meg, mely a fehérjét is 1,1 kg.-ra szaporítja. Ugyanez áll a 2. és 3. adagolásban részesülő azon tehenekről, melyek 20 vagy 25 l. tejet adnak. 4. Ha a hizótehenek beállítási szulva csakugyan 350 kg., akkor a tervezett adagolás kifogástalan s végig betartható. 5-7. A keményítőérték szaporítandó, ami 1-1,5 kg. tengeridarával érhető el legjobban s akkor a fehérje is a kívánt mennyiségre fog kiegészítődni. 8. 1 kg. olajpogácsa elvonandó, illetőleg 2 kg. tengeridarával helyettesítendő, mert elegendő fehérje mellett igen jó tejtakarmány a tengeri. 9. Ez az adagolás nem oly jó, mint a 4. s emiatt 1,5 kg. tengeridarával, vagy több luczernával toldandó meg. 10-14. Egyenként 0,5-0,75 kg. tengeridarát igényelnek még.

Y. B. Tetélen. Etessen hizóival eleintén besavanyított leveles cukorrépafejet, mert abban több az emészthetetlen ballaszt, mint a besavanyított cukorrépaiban, melyre tehát már csak akkor ajánlatos áttérni, midőn az étvágy hanyatlal. Megközelítőleg teljes adagolás 600 kg. beállítási szulva a következő: 25 kg. leveles répafeje, 5 kg. r. széna, 2 kg. törek, 2 kg. árpadara s 3 kg. tengeridara. Később a leveles répafeje ugyanannyi cukorrépaival helyettesítendő, mely az adagolást úgy fogja javítani, illetve teljessé tenni, mintha a tengeri 1 kg.-mal szaporított volna. Nyáron a jóllakásig etetett zöld here vagy luczerna, 2 kg. törek és 2,5 kg. tengeridara szintén teljes adagolást képez. Ha nyáron répát is etet, kevesebb zöldet képes a marha tetszésére bízott heréből vagy luczernából enni, de így is teljes adagoláshoz jut, ha még 2,5 kg. tengeridarát is kap.

P. B. Csorvás. Gyümölcsfák tenyésztéséről és metszéséről röviden, de elég kimerítően tárgyal Molnár István „A fatenyésztés, különös tekintettel a közszéki faiskolákra és befásításokra” című munkája. 1908. Beszeresíthető a Pátria r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében Budapest, IX., Ullői-ut 25.

K. I. Gyöngyös. Ilyen nyugdíjintézet ez idő szerint még nincsen. A múlt évben volt ugyan egy mozgalom Zemplén vármegyében, mely egy ilyenforma intézet felállításának kérdését felszínre vetette, ezidáig azonban érdemleges lépés a kérdés megoldása felé nem történt. Egyelőre azt tanácsolhatjuk, hogy iratkozzék be az „Országos gazdasági munkás- és családsegélypénztárba”. Beiratkozás végett a község előjáróságánál kell jelentkezni, ahol a tagsági díjak stb.-re nézve bővebb felvilágosítást adnak.

G. I. Hódmezővásárhely. A szőlővessző- és szőlőoltványforgalomban nagyon sok visszaéléssel találkozunk a rekonstrukció idejében is s találkozunk ma is s e visszaélések ellensúlyozására szolgálhatnak a szőlővessző- és szőlőoltványüzleti szokások. Ezek szerint a fajtisztaságot és fajtaazonosságot az eladó — ha az üzlet eme szokásokra való hivatkozással jött létre — még akkor is szavatol, ha a fajtisztaság és fajtaazonosság külön kikötve nem is volt. Természetesen más dolog azután, ha a rosszhiszemű eladót felelősségre vonni nem lehet s az kártérítést nem adhat vagy nem tud adni. E tekintetben nincs más védekezés az ilyen lelketlen üzerek ellen, mint az, hogy a telepítő közönség legyen minél óvatosabb s a forrásokat jól válogassa meg, mert a fajtaazonosságot a vételet megállapítani sokszor egyáltalán nem lehet. Ma már a szőlővessző- és szőlőoltványforgalom lényegesen esőkent s a telepítőközönségnek módjában

van a megbízhatóbb beszerzési források között válogatni. Az ilyenü visszaélések kérdése annakidején sokat volt szellőztetve a szaklapokban is s a szőlőbirtokosok között is, úgy hogy a szőlővessző és oltvány beszerzése körül szükséges óvatosság jóformán közudatba ment. S ha itt-ott ma is előfordulnak esetek, az ilyenek elkerülésére az újabb telepítők érdekében legjobb szolgálatot tehetik az e téren tapasztalattal bíró régebbi szőlősgazdák, hegyközségek, gazdakörök stb. azzal, hogy a telepítőközönséget minden alkalommal figyelmeztetik a szőlővessző és oltványok beszerzése körül szükséges óvatosságra.

T. I. Perbenyik. Rétekről és legelőkről a szuló alagsóvezéssel irtható ki. Szántóföldekről kapás- és zeltakarmánynövények gyakori termesztése által is ki lehet pusztítani; az alagsóvezés azonban itt is indokolt lesz, mert a szuló jelenléte arra val, hogy a talaj tulságosan nedves.

Cs. J. Zsédény. 1. Legcélszerűbb volna a „Köztelek”-ben hirdetni a kérdést, hogy a lefejt tehenészetből hol adnak el tenyésztésre alkalmas teheneket. Van ilyen több is, azonban kérdésstevő valószínűleg csak akkor fogja ennek hasznát vehetni, ha a gazdaság a kérdésstevő gazdaságának közelében fekszik. 2. Hollandi tehenészet az országban még nagyon kevés van s ezek pláne most, amidőn ezen fajta tenyésztése fellendül, nem igen fognak borjukat eladni.

D. F. Papmező. 1. A dinamitpatronok a személyi gyárból szerezhetőek be, mely gyár egyúttal használati utasítással is szolgál. 2. A robbantáshoz hatósági engedély feltétlenül szükséges.

B. B. L. gazdasága. Világos. A szert nem ismerjük s így nem is mondhatunk róla véleményt.

H. K. Mramorák. A berkshiri sertés tenyésztőnek száma újabban nagyon megapadt, mert dacára annak, hogy e sertés gyönyörű és kitűnő testformájú, dacára annak, hogy a mi viszonyaink között nagyon jól beválik, fekete szőre miatt a hentesek nem kedvelik s így kereslete nem kielégítő. Ez idő szerint tudunkkal a kisbéri m. kir. állami méneshirtok tenyésztő, kétségtelen tehát, hogy ott lehet a legjobb tenyésztőanyagot beszerezni.

F. A. Pa-Ludv. ucin. 1. A magyarországi gazdasági akadémiák részére 1906. évi augusztus 30-án kibocsátott szervezeti szabályzat 6. §-a szerint az akadémiába rendes hallgatók felvehetőek, akik a gimnáziumi vagy reáliskolai tanulmányok érettségi vizsgálat sikeres letételével befejezték, valamint azok, akik a felső kereskedelmi iskolai tanulmányok érettségi vizsgálatát jeles eredménnyel letették. Eszerint tehát kereskedelmi nem jeles érettnak a felvételre való képesítést egyes tantárgyakból teendő pótlóerrettéssel nem lehet megszerezni.

2. Arról lehetett hallani, hogy a horvát-szlavonországi körösi gazdasági tanintézetet magasabb intézetté kívánják átszervezni, de hogy ez a közel jövőben vagy egyáltalán mikor fog bekövetkezni, arról nincsen tudomásunk.

H. J. Szilágykövesd. A juhtejet csak egyes vidékeken lehet közvetlen fogyasztásra értékesíteni, de ott aztán oly drágán is veszik, mint a tehéntejet. A juhgomolyának egységára nincsen. Kora tavasszal, mikor még ritkább a fejű juh és késő őszszel, mikor a teje körözött, a yers gomolyának is nagyobb az ára, azért hónapoként más-más áron szoktak szerződni és az érrendszerint a szállítandó mennyiséggel vonatkozásban áll. Tessék egy sajtgyárnál vagy turókészítő kereskedőnél ez érdemben kérdést intézni. Minőség szerint 80 fillértől 1 koronáig kérhet egy kg. gomolya sajtért.

Szénkereskedelmi Részvénytársaság

Budapest, VI., Teréz-körút 3. sz.

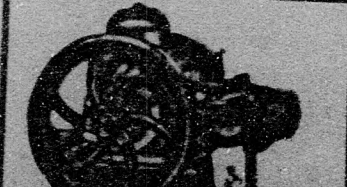
Telefon (interurban): 171-32.

Sürgőnyozim: KOHAG.

A legkedvezőbb feltételek mellett szállít elsőrendű porosz és osztrai szenet és pirtszenet, faszenet ipari, kereskedelmi és mezőgazdasági célokra.

Több szénbánya kizárólagos eladási irodája.

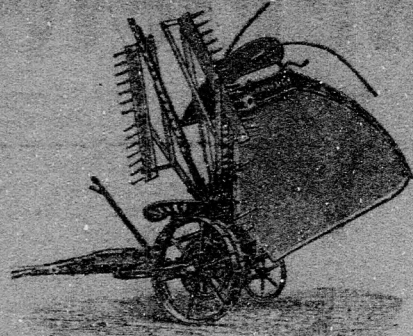
Legelőszőbb beszerzési forrás gazdák részére.

SZABÓ EMIL ÉS TÁRSA BUDAPEST, VI., Teréz-körút 46. (Bejárat Gyár-utca 2.)

ROLINDED NYERSOLAJMOTOR

Utárlathetetlen teljesíthetőségben és könnyű járásban!

Új gabona-aratógép „Handy“

Szénaforgatók — Lógeréblyék

Új fűkaszázó „Darling“

UMRATH és TSA Budapest, V. ker., Váci-körút 60. szám.

Gézcseplőkészítők 12 HP-ig — Ipari mozgonyok 200 HP-ig.

Hirdetmény.

Az ajnácskői, volt báró Kemény-féle fürdőbirtokon létező összes élő- és holt-felszerelések, ugymint ökrök, tehének és növendékmarhák, lovak, juhok, cséplőgépgarnitúra és mindenféle gazdasági eszközök 1911. április hó 27-én, délelőtt 10 órakor a helyszínen önkéntes árverésen eladatnak.

Bővebb felvilágosítást ad:

HOLLÄNDER LAJOS ÉS REINITZ ZSIGMOND, RIMASZOMBAT.

Elsőrendű gép- és hengerolajok, süritett zsiradék

Mindenemű műhely- és gazdasági szerszámok és szerszámok gépek...

Ia. géphajtószijak.

Víz- és gőz-szerelevények, csapágyfémek, villamos cikkek.

Összes malomszükségleti cikkek.

Ruggyantaárak, tümlők, tömlőcsok, ponyvák, zsákok, közelek, trileurók, stb.

sodronykerítések.

Szivattyúk, mérlegek, emelő-gépek, vetőmagpézsológépek.

BÁNYAI LÁSZLÓ

műszaki üzlet

Budapest, V., Zoltán-utca 9.

Telefon: 168-73.

3356

Sürgőnyozcim: Bányai L.

WOHANKA FÉLE NYERSOLAJ MOTOROK ÉS LOKOMOBILOK. ÜZEMKÖLTSEGEK.

NAGYSÁG SZERINT 1 1/2-2 fillér

ÓRÁNKÉNT ÉS LÓERŐNKÉNT. NINCS ROBBANÓ ÉS TŰZ-VESZÉLY! - MINDEN PÉNZÜGYÖRI ELLENŐRZÉS ÉS ENGEDÉLY MÉLKŰL.

WOHANKA és TÁRSA BUDAPEST, V. VÁCI-KÖRUT 76.

Gallérok 594/d

és kezelők klórmész alkalmazása nélkül legszelbben tisztítottak Haltenberger Béla gőzmosogógyárban, Kassa. Alapítatott 1810. évben.

Angol lovaglós RICSESZEK

bármely színben és minőségben, elegáns kivitelben darabja 30 korona.

Speciálalista automobil-dresszekben.

Spitz Lajos egyenruha-férfi, angol urizsaszósg

Budapest, IV., Károly-körút 22. (Köcsér-bazár.) Tűbbászár kintantottva.

Fajebek! Ritka alkalmi vétel

A telep elhelyezése folytán rövid ideig feleltet olcsón kaphatók fajebek, mesés szép, sokszor díjazott fajbaromfi-törzsek és ezek tojásai, diszgalambok, méhek, krajnai, olasz és magyar anyákkal. Dzierkon kap-tárakban. Néhézeteti gépek és eszközök. Nélkülözhetetlen érdekes árjegyzék bérmentve küldetik. 1911

DIANA-TELEP, TAR, Heves megye.

HOMOKÉRTÉKESÍTÉS.

Akinek homokja van, kérje saját érdekében:

- F. 3. Formák és szerszámok eszmészült beton-árak előállításához,
- F. A. 1. Készülékberendezett beton-tégla-és alagsógyártás,
- C. G. 4. Kézi lésemre berendezett cement-cserépgyártás,
- B. H. 1. Az üreges építőkövek (betonblokkok) gyártása,
- C. S. 1. A cement- és mezzaklapok gyártása

czimű árjegyzékeinket és prospektneírkat; kérje anyagának díjtalan megvizsgálását, mérnökünk látogatását és tekintse meg fizetben mintatelepeinkben összes cementipari homokértékcsítő gépeinket.

SZÁNTÓ és BECK mérnök

czementipari gépek gyártása

Budapest, VII., Baross-tér 15. szám.

Sugár Lajos BUDAPEST, LIPÓT-KÖRUT 17/B.

Benzin- és nyersolaj- LOKOMOBILOK elsőrangu cséplőkkel párusítva.

Benzin-, nyersolaj- és szivógáz-motorok takarmány-kamrák részére

Üzemköltség óra- és lóerőnként 1-3 fillér.

GRAEPEL HUGÓ, Betéti Társaság

malomépítészet, gép- és rostalemezgyár, Marschall Sons & Co. Ltd. vezérigynöksége

BUDAPEST, V., VACZI-ÚT 40-46. SZ.

Ajánlja páratlan szab. lemeztörökrostaít

bármely rendszerű cséplőgéphez, a meglevő fakeretbe illeszhető. Tartósabb minden más törökrostaínál. Magveszteséget kizár. A finompolyva tisztább. A rosta nem dugul el. Az egész gép teljesítményét lényegesen fokozza Magyarországon, Ausztriában, Németországban és Romániában 100.000 drbnál több kifogástalan használatban. Kívánatra leírás, ajánlat, minta, valamint malom- és gazdasági árjegyzék ingyen és bérmentve.

PATKÁNY ÉS EGÉR Hatásos pusztító-szer a rettetenes csapás!

DANYSZ-VIRUS
 felfedezte: Dr. DANYSZ, a párisi Pasteur-intézetben. Emberekre, háziállatokra és madarakra stb. nézve ártalmatlan. 1 cső 250 K, 5 cső 10 K. — Kapható minden gyógyszerárban és drogériában. Nagybani főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** Budapest, Király-utca 12. 608

Cséplésre és szobafűtésre
 egyaránt kiválóan alkalmas és olcsó áránál fogva országos méltán kedvelt elsőrendű baglyasaljai és józsefaknai tömörszenünket ajánljuk a magyarországi gazdaközönség figyelmébe.

Északmagyarországi Egyesített Kőszénbánya és Iparvállalat Részvény-Társaság
 BUDAPESTEN, V., ARANY JÁNOS-UTCZA 29. SZ.

Házfedőnád
 épülettetők fedésére minden mennyiségben kapható. Kivánatra bérmentes ajánlattal szolgálunk.

CSÁKI ÉS TÁRSAI
 nádfonalgár
 Kéthely, Somogy m.

Önműködő növénypermetező
 vadrepce, vadmustár és más gyom kiirtására, valamint répa- és burgonya permetezésre gyári áron szállít 15

IG. HELLER
 BÉCS, II/8., Schrotzbergstrasse I.

Kukoricza között kitermelendő babfélelésegekre
 megbízható termelőket keresünk.

Magyar Magtenyésztési Részvény-Társaság
 Budapest, IV., Városház-utca 12. SZ.

Nemcsak háromféle méretre szabályozható, hanem legkönnyebb és legtartósabb az új találmány, a

PÁNCZÉL-JÁROM
 szarvasmarhák részére.

Ára egy pár II. sz. szabályozható, közép nagyságú ökörnek ... K 17.50
 Ugyanaz erősebb ökörnek ... K 18.50
 Nem szabályozható, tehéneknek, párja ... K 18.—

Nem öntvény! 539
 Szállítja a cég: **NEJEDLO és PAVLISTA, Prága VIII.**

GŐZEKALKATRÉSZEKET, minden egyéb gazdasági gépalkatrészt,
 kovácsolható lágyvasöntvényt, Temperaczelöntvényt, szürkeöntvényt, **ökörpátkót** a legjobb minőségben szállít a

Hazai kovácsolható vas- és aczelöntvénygyár
WERKNER ARTUR
 UJPEST,
 Váci-ut 39. szám.
 TELEFON 85-20. 5567

Téglagyári gépeket, téglagyári teljes berendezéseket szállít mint különlegességet

Ludwig Hinterschweiger jun.
 vasöntő és gépgyár
 Marie Valerie-Hütte
 Lichtenegg 6.
 bel Wels Felső-Ausztria

Próbajelölések és egütések minden időben a legteljesebb mértékben és gyorsan végeztenek. Ajánlatok és prospektusok ingyen és bérmentve. **Magyarországi vezérképviselő: ERDELYI HENRIK és TÁRSA** Budapest, VI., Liszt-Ferenccz tér 14. 267

Bérletek.
 Néhai gróf Pálffy János hagyatékához tartozó és Pozsony vármegye Egyháza, Nagymagyar községek területén fekvő, 1023 magyar hold kiterjedésű pusztá-maholányi birtok, 990 hl. szeszkontingenssel, valamint Kápolna község határában fekvő, 278 m. hold kiterjedésű birtok az 1911. évi október hó 1-iki kezdődőleg haszonbérbe adó. Az ezen haszonbérletek egyikére vagy másikára ajánlkozók zárt versenyajánlataikat a hagyaték központi irodájához (Pozsony, Szilágyi-Dezss-utca 21.) legkésőbb 1911. évi május hó 15-ig adják be. A bérletekre vonatkozó adatokat kívánatra a központi iroda megküldi. 608

BENZINCSÉPLŐKÉSZLETEK

BUDAPESTI MALOMÉPÍTÉSZET-és GÉPGYÁR
PODVINECZ és HEISLER
 Budapest, Gyár: VI. Váci-út 141.
 Városi raktár: VI. Váci-körút 61.
 — ÁRJEGYZÉK INGYEN és BÉRMENTVE —

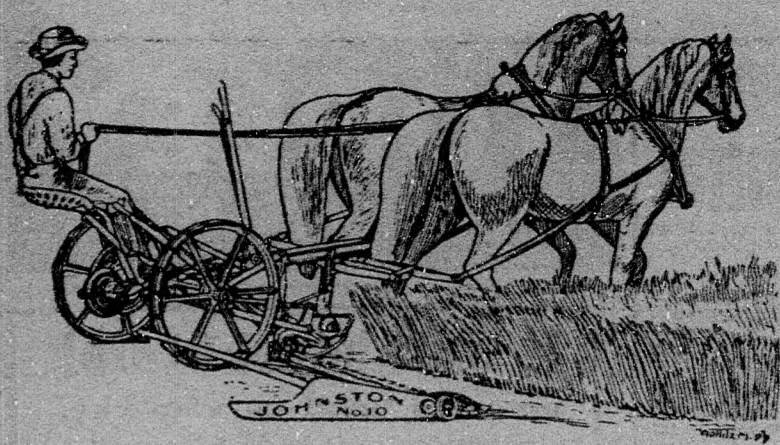
Racionális homokértékesítéshez
 szállítunk munkaképes **gépeket és formákat,** téglá-, úrblokk-, tetőcserep-, csatrua és alagsóövek gyártására. :: Saját modern szerkesztetek.

Különlegességi gépgyár:
Dr. Gaspary & Co.
 Markranstädt (Németország).
 262. számú broszúra ingyen.

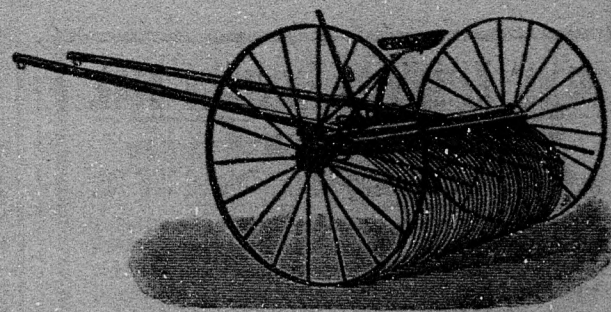
HÁROM VILÁGNYELVET
ANGOL FRANCIA NÉMET INGYEN
 MEGTANULHAT TANÍTO NÉLKÜL
SCHIDLOF dr. 1000 SZÓ MÓDSZEREVEL
 EGY EGY NYELV MEGTANULÁSÁRA SZOLGÁLO NYELVTAN TERJES 10. FÜZETBEN A 60 KILLER DISZES VÁSZNMAFFAPÁBAN KÖR. 7.
 KÜLÖ RÉSZLETES ISMERTETŐ PROSPECTUST
 A „PATRIA” R-T. KÖNYVKERESKEDÉSE BUDAPEST, IX., ÜLLŐI-UT 25. SZÁM

Mezei egerek
 tökéletes és biztos kipusztítására legjobb az évtizedek óta sok magyar és külföldi uradalomban, gazdaságban, állami telepeken kitűnő sikerrel használt labdac alakú **egérméreg.** Egy holdra 1-2 kg. elég. 100 kg. ára 90 korona. 5 kg.-os láda 6 korona. — **Sipőcz István** gyógyszerész, Pécs (Baranya m.). A megrandoláshoz hatósági engedélyt kérek mellékelni. 575

Mindenkinek
el kell
ismerni, mert
a tapasztalat és a mult bizonyítja, hogy

A LEGJOBB

fűkaszálók,

szénagyűjtőgereblyék és

szénaforgatók

a „**JOHNSTON**” HARVESTER Co.
amerikai gyártmányai.

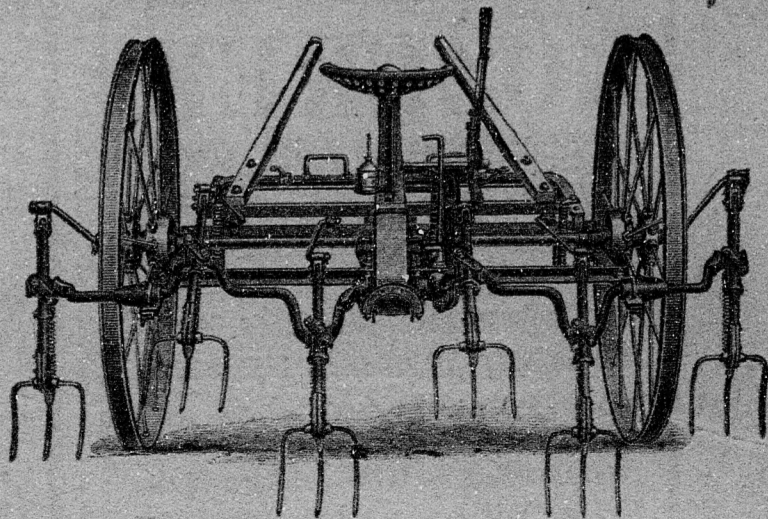
Mielőtt szükségletét fedezi, kérjen árajánlatot és leírást „Johnston” gyártmányairól

Bächer-Melichar cégtől

Budapest, VI., Nagymező-utca 68. sz.

Nagyszámu elő-

kelő referenczia!

Gondos kivitel!

Legjobb anyag!

ek.

z tartozó és
magyar köz-
d kiterjedésü
ontingenssel,
ekvő, 278 m.
tóber hó 1-6-ól
haszonbér-
zók zárt ver-
i irodájához
később 1911.
tekre vonat-
da megküldi.

LETEK

ES GÉPCYAR
ER
út 141.
rút 61st.

is
téshez

ákat,
na és alap-
szerkezetek.

k Co.
tország).

NYELVI
IGLNYAT
KELKUL

1000 SZÓ
ODSZERVEL
EGTANULÁSÁRA
NYELVTAN
EN A 99 KILLAS
APPÁBAN KOR. 7.
RTETŐ PROSPECTUST

KÖNYVKEZELÉSÉBE
ÜLLŐI-UT 26. SZÁM.

rek

gjobb az év-
uradalomban,
tűnő sikerrel
néreg-
ra 90 korona.
sz latvan
megrendelés-
elni. 575

Magyar Házépítő és Parcellázó Bank.
Lantos és Társa
 Budapest, V., Szabadság-tér 5. Telefon 166-00.
 Garantiált összeg mellett teljesen ingyen elvállaljuk **birtokok parcellázását** s mindennemű kötséget mi fedezünk; földbirtokosoknak parcellázási ügyekben díjmentesen adunk felvilágosítást. Birtokok, erdők, bányák és házak vételét és eladását közvetítjük, parcellázásra alkalmas birtokokat megvételre **jelzálogkölcsonöket** folyósítunk keresünk. **Jelzálogkölcsonöket** I-II. helyre földbirtokokra, budapesti és vidéki bérházakra legmagasabb összegig előzetes költség nélkül a legelőnyösebb feltételek mellett.
Régi adósságokat konvertálunk. Mindennemű hitelügyleteket lebonyolítunk.

Nemesi birtok
 Hunyad megyében, egy részben, körülbelül 300 hold, melyből 2/5 szántóföld, 3/5 erdőből áll 110.000 korona szabótt áron **eladó.** Gyönyörű vidék, több mint 4000 termékeny nemes gyümölcsfával, malommal, nagy lakóházzal stb. stb. Bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos: **F. BÖLTE TOMESD, Kőrösbányánál.** 633

Tetőfedésre rendkívül alkalmas Balatonmelléki **nád**
 Balaton-Szent-György vasútállomáson vagonba rakva, jutányos árban kapható **Bettlheim W. Sam. és fiai** cégénél, **Nagykanizsán.** 630

Esatis a valódi makói hagyomány és dugghagymából terem a híres
makói óriás tartós vöröshagyma.
 Vetési célra **fokhagymát** a legelőnyösebb napi árban nagy fehérszínű, válogatott tartós árut.
Próbára frankó bármely magyar postállomásra:
 5 kiló vöröshagyma 80% csíráképeség garántálva K 20.-
 5 kiló petrezselyemmag nagy fehér gyökereket termel K 19.-
 5 kiló dugghagyma, kicsiny, hosszukás K 180
 5 kiló fokhagyma K 320
 Nagyobb vételnél kérem árajánlatot bekérni.
 Csak a hosszukás dugghagyma valódi makói fajta, a gumbólyú Szerbiából hozatik ide és lapos rozsz hagymát terem.
Szállításainnál fajtisátságért felelek. 547
MANDL ZSIGMOND, MAKÓ.

FREGOLI TÁRCSÁS BORONA, EGY-IDEJÜLEG TALAJTÖMÖRÍTŐ.
!! EGY GÉP = KÉT GÉP !!
KOVACS SOMA és TSA ARAD.
 SZABADALOM BEJELENTVE. **OLCSÓ ÁRAK.**

Minden szőlősgazda olvassa
 el a most megjelent nagyon fontos és közérdeklődésre méltó könyvet **„A szőlő trágyázása”** ról. Írta: Grabner Emil, az országos növény-nemesítő intézet igazgatója. 16 képpel és számos táblázattal. Ár 2 korona, mely összegnek előzetes beiktatása mellett bérmentre küldi a „Patria” r.t. gazdas. szakkönyvkereskedése, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

GŐZEKÉK,
 gőz utihengerek és utimozdonyok
 cséplőgépek hajtására az osztrák bánya- és kohóművek társaság vasműveiből. A készülékek választását illetőleg mezőgazdasági szaktanácsosai készséggel szolgálnak.
 Szíves megkeresések az „osztrák bánya- és kohászati társaság” magyarországi képviselőéhez,
MAYER PÁL FŐHÖRSZEGI FŐFELÜGYELŐ
BUDAPEST, VIII., József-u. 16-18., földszint 3. kéretnék.

TÖRLEY
 TALISMAN-CASINO-RESERVE

I^a jutakévekőtelek
 piros □ fával és végekkel,
 valamint szalmakőtelek és szákmadzagok folyó évi május-július havi szállításra

 Sörgönczim **RUDOLF** LIGETFALU
 egelősebben **RUDOLF TESTVÉREK** beszeresethetők pozsonyligetfalui kővekőtegyáraktól

Herkules idomvasablak
Ujdenség: Ujdenség:

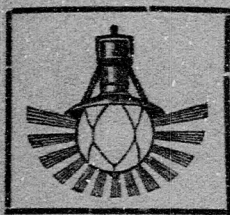
 Kérjen árjegyzéket.
 Herkules idomvasablak
 Készítők: FARKAS és TÁRSA
 Budapest, VI., Lehel-utca 10.
 Beszeresethető még a Magyar Honvédség Szövetkezeti Intézeténél is.
Herkules idomvasablak

HA ÖN EGY GAZDASÁGOS ÜZEMBIZTOS KIVÁLÓMUNKATELJESÍTMÉNYŰ

MOTOROS CSÉPLŐKÉSZLETEK
ELŐNYÖS ÁRBAN KEDVEZŐ FIZETÉSI MÓDOZATOKKAL TELJESSZAVATOSSÁGGAL BESZEREZNI OHAJTUGY FORDULJON MEGKERESÉSSEL SZÜCS ÖDÖN
BUDAPEST, VI. NAGYMEZŐ UTCA 66. SZ. A.
 MEZŐGAZDASÁGI ÉS IPARI GÉPKERESKEDELMI VALLALATHOZ, MELY CÉL FELSZÁLLTASRA ÁR JEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST DÍJMENTESEN KÜLD MEG.

SZABADALMAZOTT DRÓT
DELTA FONAT

 Legújabb és legtökéletesebb kerítésanyag. Szerkezete mindenben megfelel a szilárdasági követelményeknek. Erős szegélyvel bír. Szerelése rendkívül egyszerű. Alakja teteszűs.
 Raktáron levő szélességek 1, 1,25, 1,50, 2 és 3 méter. Kimerítő ismeretessel és rúttákkal készségesen szolgál.
Kollerich Pál és Fiai
 Első magyar sodronyszövet-, fonat- és szitaárugyára **Budapest.**
 Központi iroda és raktárak: **IV., Ferencz József-rakpart 21.**

Villanyvilágítási és erőátviteli telepeket

gazdaságok és kastélyok számára legmodernebb kivitelben specialitásként szerel

SIGNER F. és R. mérnöki és elektrotechnikai vállalat
Budapest, V., Kálmán-utca 9.

Ismeretést előkező referenciákkal bérmentve küldünk.
Alapított 1903.

PRITZ ÉS POPELKA okl. mérn.
mérnöki irodája
Budapest, VIII. József körút 18.

Gazdasági

épületeket és üzembereendezéseket, mezei vasutakat, sodronykötélpályákat, vizierőműveket, vízvezetéki és világítási telepeket tervez és épít.

546/a

Parcellázásokat és felméréseket elvállal.

Allamilag ólomzárolt arankamentes
luczernamagot,

valódi makói

hagymamagot
gömbölyű és hosszukás

dughagymát,

legjutányosabb napi árban szállít:

IRITZ GYULA TERMÉNYNAGY-
KERESKEDŐ **MAKÓ**

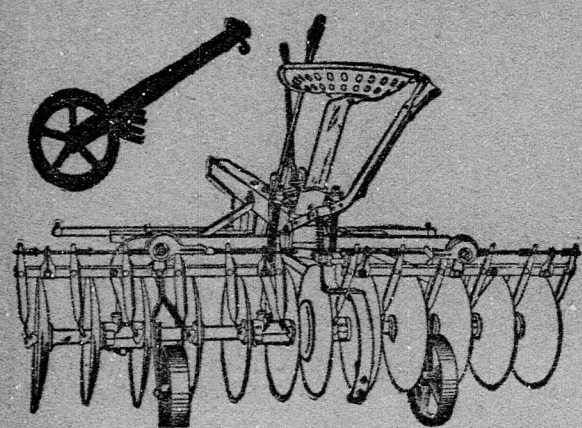
678

Hollandi pénzkölcsönt földbirtokokra,

legelőnyösebb feltételek mellett szolgálhatunk.
Levélbeli vagy szóbeli megkeresésre részletes
ajánlatot teszünk.

509

Schwarz Gyula és Társa
banküzlet, Budapest, VII., Erzsébet-körút 1.

≡ Legujabb rendszerű amerikai ≡

TÁRCSÁSBORONÁK

Egyszerű tartós szerkezet!

Kiváló aczélanyag!

Fükaszáló, marokrakó és kévekötő

aratógépeink

a legjobbaknak vannak elismerve.

Kivánatra szivesen küldünk árjegyzéket és költségvetést.

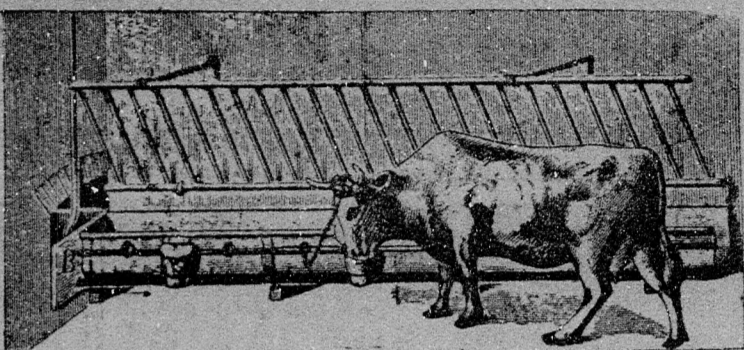
A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

Budapest, V., Váci-körút 32.

Eladó kitünő birtok!

Biharmegyében, Érmihályfalvához 30 percnyire fekvő Gálospetriban, a község közvetlen közelében eladó a Szóke-féle kitünő birtok. A birtok területe 805 bihari hold, új tanyával van ellátva, az épületek szilárd anyagból épültek. 40 kat. hold dohányengedélye és teljesen új 4 db 160 öl hosszú dohány-pajtája van. A birtok a legkedvezőbb pénzügyi lebonyolítással őszszel vehető át. A birtokban 450 hold szántó és 150 hold kaszáló és legelő van. Közlebbi felvilágosítással szolgál a **Balmazújvárosi Takarékpénztár**, Balmazújváros. 601

Önítató berendezéseket

lovak és szarvasmarhák számára készít Küng Braunschweig rendszer szerint
Hanak Gyula Budapest, VI. ker., Szondy-utca 56.
 Gyárt és szállít: zománczott itatókagylókat, szabályozó tartályokat, uszógyőrszelepeket stb., 415
amerikai juh- és lónyirógépeket,
 melyek munkateljesítése főlímulhatatlan.
 Ajánlatok, tervek és költségvetések díjtalanul kidolgoztatnak.

Három 60-as farka fehér, göndörszörű, kisjenői mángalicza-fajta anyakocznak f. évi augusztus, szeptember és októberi elléséből várható szaporulat összesen,

kb. 900 db malacz

választás után, esetleg későbbi átvételre **eladó.** Árajánlatok **Palkert Henrik** seprői gazdaságához irányítandók. Venni szándékozók a tenyészanyagot megtekinthetik. Vasuti állomás Kisjenő-Erdő-heg, vagy ceermő, ahol kocsik mindig kaphatók. 594

Prima vetőburgonya

Prof. Wohltmann-féle, egészséges, bőventermő, kézzel válogatott; ugyszintén **kitünő jármos bivalyok** (saját nevelésű, edzett, igénytelen fajta) **eladók.**
Jóságfelügyelőség — Balatonszentgyörgy. 645

Növendékiállítás.

A gazdaközönség szives figyelmébe ajánljuk a Szabadkán, Schwartz-féle telepen (a vasuti állomáshoz 5 percnyire) levő **állandó növendékiállítás.** A kiállításban állandóan 250 db (1 évestől 2 évesig) előrendü tenyésztésre és nevelésre alkalmas tarka bikák és üszök, valamint fehér tinóborjuk megtekinthetők és kerülnek eladásra. Érdeklődőknek felvilágosítást nyújt: 653
CSÁKY TESTVÉREK, SZABADKA, Erzsébet-szálloda.

1900. évi párisi világkiállításán „GRAND PRIX“.

Kwizda-féle korneuburgi marha-por:

Étrendi szer lovak, szarvasmarhák és juhok részére. 50 év óta a legtöbb istállóban használatban, étvágytalanság, rossz emésztésnél, a tej javítására s a tejelés fokozására.

1 doboz ára K 1.40, 1/2 doboz 70 fillér.

KWIZDA-féle korneuburgi marha-por
 osakis ezen védjeggyel valódi
 Főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerháza, Budapest, VI., Király-u. 12. és Andrássy-ut 26.

GAZDÁK BIZTOSÍTÓ SZÖVETKEZETE

Budapest, VIII., Baross-utca 10. sz. Alakult 1900. Biztosítási alapi Alakult 1900.

Alapítványok a kormány hozzájárulásával	1,981.360 K — f
Tartalékok	2,401.687 „ 53 „
Összesen	4,383.047 K 53 f
1901. évi fölösleg	90.349 „ — „
1902. „ „	59.782 „ 26 „
1903. „ „	109.331 „ 73 „
1904. „ „	72.438 „ 23 „
1905. „ „	61.730 „ 60 „
1906. „ „	39.243 „ 65 „
1907. „ „	41.877 „ 32 „
1908. „ „	81.088 „ 76 „
1909. „ „	106.539 „ 64 „
1910. „ „	120.164 „ 38 „

Biztosításokat elfogad **tűz- és jégkár ellen**, ugyszintén az ember életére, különféle módozatok szerint. — Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből, ugy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1902. évi üzletfeleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2—2 százalékos díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5—10 évre adták fel biztosításukat, 5 százalékos engedményben részesültek. Az 1907., 1908., 1909., valamint 1910. évi üzletfeleslegből pedig tartalékainkat gyarapítottuk, ugy hogy az 1910. év végén a tartalékok 2,401.687.53 koronára ragnak. Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül, vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál **AZ IGAZGATÓSÁG.**

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ES LEGJOBB HIRNEVÜ ORAÜZLETE.

Alapított 1847.

Brausweller Janos
 Szeged, Es. és kir. bizt. elnöke
 a nemzeti ingázásnak stb. stb.

ÓRAK, ÉKSZEK 10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Iavítások pontosan eszközöltetnek.

VILÁGSZABADALOM **NÉLKÜLÖZNETLEN**

VIZMÉRŐ-ÉS-FÉMÁRUGYÁR-R-T.
 GYÁR ES ÖNTÖDE: **BUDAPEST** KÖZPONTI IRODA
 I. MAROS-UTCA 21ÉS 19 I. BORS-UTCA 14

SZABADALMAZOTT LAKATOK-ÉS-ZÁRTORLASZ-GYÁRTÁS

BETÖRÉS ELLEN **LEGJOBB BIZTOSÁG**

TELEFON: 11-06 és 11-08

Ujdonság!

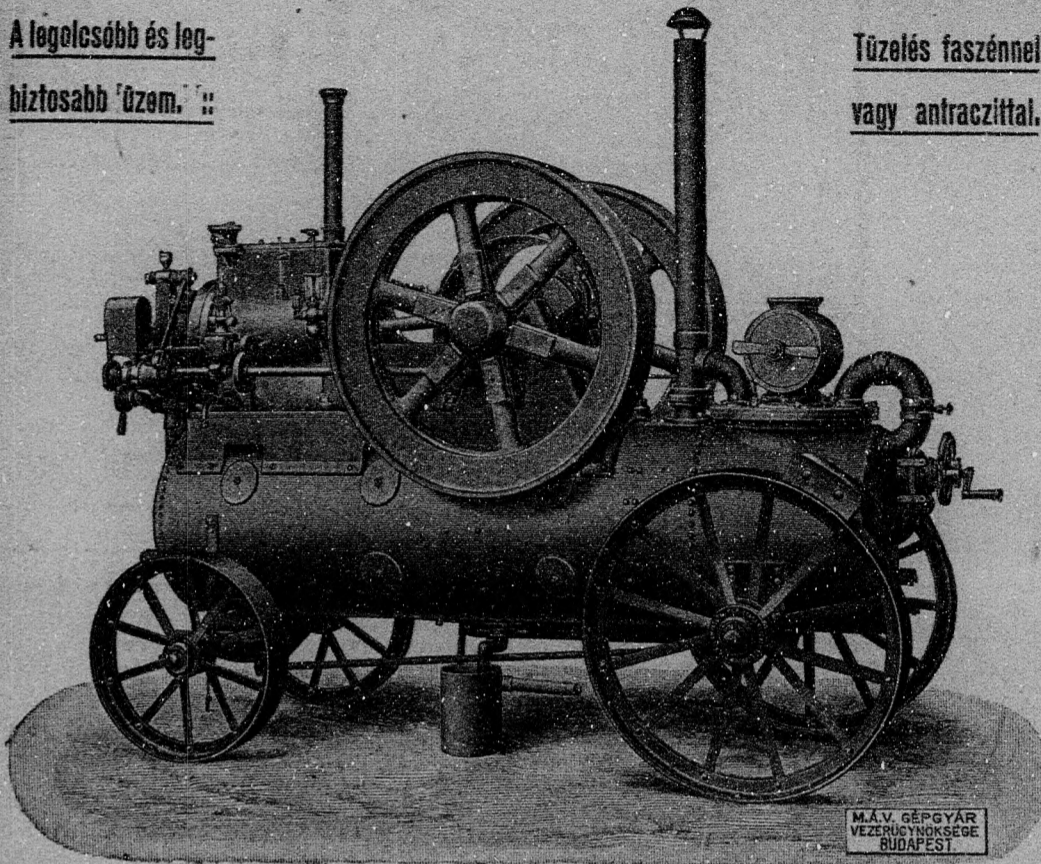
Legujabb szerkezetű cséplő-készlet. :: Szabadalmazott

SZIVÓGÁZLOKOMOBIL

Ujdonság!

A legolcsóbb és legbiztosabb üzem. ::

Tüzelés faszénnel vagy antracszittal.

golyóscsapágyrendszerű cséplőgéppel.

Saját érdekében felkérjük a t. gazdaközönseget, hogy az Államvasutak Gépgyárának ezen legujabb gépeire vonatkozó bővebb felvilágosításokért hozzánk fordulni sziveskedjék. ::

A Magy. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

Budapest, V., Váci-körút 32.

Tüzelőanyagfogyasztás óraléperőnként 480—500 gramm.

Üszöket adunk

tenyésztés céljából kigazdálnak, gazdaságoknak és uradalmaknak. A tarka és fehér 1—2 éves üszök jelenlegi árát a gazdaság 2 év után köteles megfizetni, akkor, midőn azokból tehének lesznek.

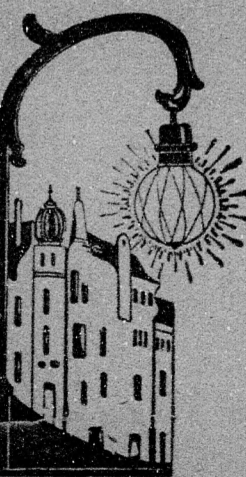
Neuschlosz Testvérek

nagybérli cég
Irodai telefon **16.** szám. Szatmár. Gazdasági telefon **155.** sz.

Eladó birtok!

A nádudvari határban (Hajdu megye) eladó a Nagyhortobágygyal mesgyés 1025 magyar holdas „Borzas”-puszta, a birtokon megfelelő épületek vannak, a birtok 550 hold szántóból, 250 hold szántónak átalakítható és 180 hold legelő-kaszáló földből áll. A birtok ősszel vehető át, az ára 450.000 korona. A pénzügyi lebonyolítás a legkedvezőbb alapon biztosított. A birtok azonnal is átvehető, ugy az őszi vetések, mint élő- és holt-felszerelés becslési egységárban számíttatnak, őszi vetés 240 hold van, ebből csak 30—40 hold rozs, a többi buza. Felvilágosítással szolgál a **balmazújvárosi takarekpénztár, Balmazújvároson.** 602

Gazdaságok villanyvilágítása, vizellátása

és takarmánykamra üzeme egy motorral végezhető. :: Olcsó üzem! Olcsó ár! Egyszerű kezelés! **Azonnali szállítás.**

Elekes és Társai
okl. gépészmérnökök
Budapest, VI., Podmaniczky-utcza 4.
TELEFON: 102-24. TELEFON: 102-24.

105882/911. szám

Magyar királyi államvasutak.

Versenyárgalási hirdetés.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága több műhelye berendezésének kiegészítéséhez szükséges szerszámok, készülékek, tűzhelyek, közlőművek, villamos erőátviteli berendezések, daruk, hidmérlegek, fordítókörögek, füstfelszívó berendezések, stb. szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A szállítandó tárgyak mennyisége és minősége az ezen szállításra vonatkozó műszaki leírásban van feltüntetve.

A szabályszerűen kiállított, aláírt és ivenként egykoronás bélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételt, sértetlen és „Ajánlat a 105882/911. számhoz” felirással ellátott borítékban elhelyezve, legkésőbb 1911. évi május hó 20. napjának déli 12 órájáig a magyar királyi államvasutak műhelyi osztályánál (Budapest, VI., Andrássy-ut 73-75. szám, IV. emelet 35. ajtó) nyújtandók be, vagy oda posta útján beküldendők.

Az ajánlatban kitéendők: 1. A szállítandó tárgyak egységairól koronákban.

Az egységáruk megállapításánál figyelembe veendő, hogy a műszaki leírás

1. tétel alatt leírt 16 HP nyersolajmotor a sátoraljaujhelyi műhelybe,
- a 2. tétel alatt leírt 3 db 60 HP elektromotor az északi és istvántelki főműhelybe, illetőleg a szombathelyi műhelybe,
- a 3. tétel alatt leírt 10 HP elektromotor a Rákos rendező pályaudvari fiókműhelybe,
- a 4. tétel alatt leírt 10 HP elektromotor a nagyszabonyi fiókműhelybe,
- a 5. tétel alatt leírt 6 HP elektromotor a szabadkai fiókműhelybe,
- a 6. tétel alatt leírt 3 db 5 HP elektromotor a Rákos rendező pályaudvari, marosvásárhelyi és Miskolc rendező pályaudvari fiókműhelybe,
- a 7. tétel alatt leírt 3 db 3 HP elektromotor közül 2 a miskolci, 1 pedig a debreczeni műhelybe,
- a 8. tétel alatt leírt 3 db 6 HP nyersolaj vagy benzomotor az északi, vinkovezei, illetőleg Szeged rendező pályaudvari fiókműhelybe,

- a 36. tétel alatti 5 tonnás forgódaru és a
73. tétel alatti 10 tonnás futódaru a sátoraljaujhelyi műhelybe,
- a 67. tétel alatti kocsihidmérleg a miskolci műhelybe,
- a 68. tétel alatti mozdonyhidmérlegmezők a pécsi műhelybe,
- a 69. tétel alatti kerékpársúlyesztő készülék átalakításához szükséges elektromos berendezési tárgyak a szolnoki, miskolci, debreczeni illetőleg szombathelyi műhelybe,

- a 70. tétel alatti 3 db 6 m. átmérőjű fordítókörög közül 2 db a miskolci, 1 db pedig a sátoraljaujhelyi műhelybe,

- a 71. tétel alatti 5 db 3/4 m. átmérőjű fordítókörög közül 2 db a sátoraljaujhelyi, 3 db pedig a szombathelyi műhelybe,

- a 75. tétel alatti 2 db villamos kerékpársúlyesztő készülék a Rákos rendező pályaudvari fiókműhelybe, végül

- a 100. tétel alatti közlőművek és a

101-116. tétel alatti füstexhaustor és szellőztető berendezések a műszaki leírásnak megfelelő tételszáma alatt feltüntetett műhelyekbe szállítandók, szállító által szerelendők és üzemképes állapotban átadandók, míg a szállítók leírás fel nem sorolt tételszámai alatt leírt szerszámok és készülékek a MÁV. északi vagy istvántelki főműhelyi szertárába szállítandók, de nem szerelendők.

A szállítás a fent megjelölt helyekre bérmentve eszközözendő.

2. A megrendelés vételének napjától számítandó szállítási határidők, melyek alatt a megrendelő tárgyak a fentjelzett helyeken üzemképes állapotban átadandók.

3. Az ajánlott tárgyak súlyai. Az ajánlatokban kitüntetett súlyoktól 5%-nál nagyobb eltérések (ugy fel, mint lefelé) szállítók által indokolandók, mely indokolás alapján a MÁV. igazgatósága határozza meg a tárgyak átvétele és visszautasítása iránt.

Súlytöbblet nem fizetetik, súlykeveslet esetén pedig, midőn a MÁV. igazgatóságának egyoldalú megítélése szerint a berendezési tárgy szülárságára káros befolyással nem bír és a berendezési tárgy átvételét, a MÁV. igazgatósága jogosítva van az 5%-nál nagyobb súlyhiánynak megfelelő értéket, mely a villamos motorokra nézve 100 kg.-kint 50 koronában, az egyéb gépekre és berendezési tárgyakra nézve pedig 20 koronában állapítatik meg a vételárból levonni.

4. Az ajánlatban kitéendő, hogy ajánlattevő az anyagok és leltári tárgyak szállítására vonatkozó 95257/911. sz. általános és a szerszámok és készülékek szállítására vonatkozó 41737/903. sz. különleges szállítási feltételeket ismeri és magára nézve azokat kötelezőknek ismeri el olyképen, hogy ezen feltételek úgy az általa teendő ajánlat, mint a megkötendő szerződés kiegészítő részét képezik.

5. Az ajánlatához csatolandók az ajánlott tárgyak oly részletesen kidolgozott rajzai, hogy azokból az egyes szerkezetek pontosan megíthetők legyenek. Ezek a rajzok az ajánlattevőnek nem fognak visszaadni. Azok a rajzok, melyeket a magyar királyi államvasutak igazgatósága becsaját az ajánlattevők rendelkezésére, nem csatolandók az ajánlatokhoz. Ajánlattevők az elvállalni szándékolt kötelezettségek biztosítására bántépényt tartoznak letenni.

A bántépény a 95257/911. számú általános feltételek 3. §-a határozmányainak megfelelően az ajánlatok fentjelzett benyújtási határideje előtti napon, déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak budapesti főpénztáránál letendő.

A versenyárgalás a magyar királyi államvasutak műhelyi osztályában (Budapest, VI., Andrássy-ut 75. szám, IV. emelet 35. ajtó) 1911. évi május hó 26. napján fog megtartatni s azon az ajánlattevők vagy igazolt helyetteseik jelen lehetnek.

A szállításra vonatkozó műszaki leírás és vázlatrajzok, valamint az általános és különleges szállítási feltételek az ajánlatok benyújtására kitűzött napig, naponként a hivatalos órák alatt (délelőtt 8 órától 2 óráig) a magyar királyi államvasutak E/III. osztályában megtekinthetők.

Az általános és különleges szállítási feltételek, műszaki leírás és vázlatrajzok a magyar királyi államvasutak nyomtatványtárában 2 koronáért beszerezhetők, vagy kívánatra a 2 korona előzetes beküldése mellett posta útján megküldetnek.

Az odaitélt 1911. évi július hó 20. napjáig fog megtörténni, amely időpontig az ajánlattevők ajánlataikkal kötelezettségben maradnak.

A szállítandó gépek származása tekintetében az általános feltételek 8 §-a, a gyártás ellenőrzése tekintetében ugyanazon feltételek 9 §-a mervadók.

Az ajánlatok a műszaki leírásban felsorolt összes tárgyakra, vagy egyes tárgyakra tehetők.

A szerszámok, készülékek, valamint a villamos motorok közül azok, amelyek nem lesznek a szállító által a helyszínén szerelendők, beszállításuk után, az összes többi gépek és berendezések pedig a rendeltetési helyükön való felszereltetésük, üzemképes állapotba való helyezésük és jó eredménnyel megejtett kipróbáltatásuk után fognak ideiglenesen átvételni. A kereseti összegek a magyar királyi postatakarékpénztár cheque és clearing forgalma útján fognak kiegyenlített, minél fogva tartozik szállító ezen cheque és clearing-forgalomba belépni.

Szállító a szállított tárgyak szerkezetének helyességéért és teljesen megbízható működéséért, a kifogástalan kivitelért, valamint a felhasznált anyagok jó minőségéért, a szerszámok, készülékek után az üzembevitel napjától számítva hat hónapi, a villamos motorokra és többi berendezési tárgyakra nézve pedig ugyan csak az üzembeviteltől számítva egy évi jótállást tartozik elvállalni.

Szállító tartozik a nála megrendelt műhelyi gépészeti berendezési tárgyak pontosan méretezett műhelyi részletrajzait a beszállítással egyidőben a magyar királyi államvasutaknak díjtalanul rendelkezésére bocsátani.

Az ajánlatok elbírálása az általános feltételek 5. §-a értelmében fog megtörténni. Budapest, 1911 április hó.

Utánnyomás nem díjazatik.)

Az igazgatóság.

ELSŐ MAGYAR ÜVEGGYÁR R.-T.

BUDAPEST, V., GIZELLA-TÉR 1. (Pannopala)

(Azüsti: Feresz köz-tér.)

Ajánl gazdaságok részére legjutányosabb árban ablakokhoz és melegítőkhoz való

üvegtáblákat

eredeti gyári ládákban. Üvegrágó gyémántok legelőcsébbankaphatók. Mézes-üvegek különféle kivitelben, fémszárral és anélkül. Kristályüveg asztali készletek.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Egyszerű gazdasági számtartástán

Irta: Ormándy János, gazdasági akadémiai tanár.

Ára vászonkötésben . . . 8 korona.

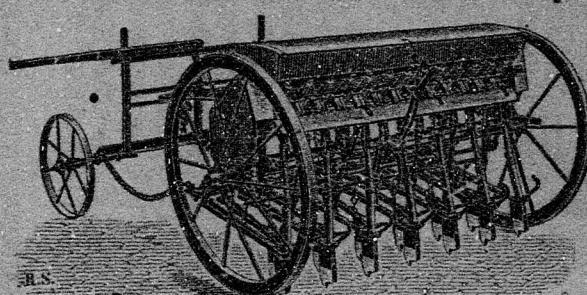
Ezen munka a gyakorlatban bevált és legjobban elterjedt számtartási rendszerek alapján van kidolgozva, melynek következtében a gyakorlati élet különféle viszonyaihoz és követelményeihez tökéletesen hozzájárul; a vagyonban történt változások számontartására, ellenőrzésére, a tiszta jövedelem kimutatására teljes mértékben alkalmas. A különböző viszonyok közt élő gazdaságok számtartásának a berendezésére, a vezetés módjainak a megértésére a munka egy gazdaság átvételét számadásával van kiegészítve. E munkában ismertett számtartási rendszer egyszerűség, áttekinthetőség és kevés munkával járó vezetés tekintetében az eddig ismert összes hasonló rendszereket fölülmulja.

Megrendelhető a 'Patria' r.-t. gazdasági szakkönyvkeresékében, Budapest, IX. kerület, Üllői-ut 25. sz.

PROPPER SAMU

mezőgazdasági gépzületében

Budapest, V., Váci-körút 52.

Valódi „SACK”-féle sorbavetőgép.

valamint szőlőmivelési eszközök, kitűnő

ugyszintén javított eredeti „WESTFÁLIA”

műtrágyaszóró gépek, amerikai

Deering-féle általánosan elismert

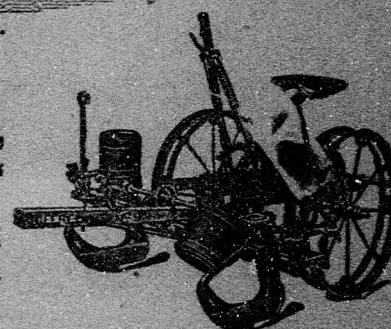
tárasásboronák, nemkülönb

szecskavágó- és répavágógépek,

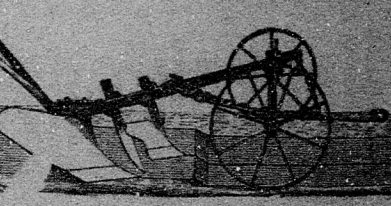
eredeti „OHIO”

amerikai kukoricsaszárítógépek,

(Shredder),

„DEERE”-féle kukoricsaszárítógép.

Valódi „SACK”-féle aczéleke.

Kayser-féle gabonacentrifugák, „APOLLO”

meszelő- és permetezőgépek,

szalmakötélfonógépek és mindenféle egyéb legelőcsébb gépek és eszközök.

10125

Legjobb eredeti amerikai manilazsineget

ajánlunk 100 kg.-ként 95.— K árban bérmentve bármely állomásra szállítva. — Ajánlunk továbbá

teljesen új kölcsönponyvákat és használt zsákokat,

legkitűnőbb minőségű raffiát, zsákokat, ponyvákat, gazdasági kötélárut, kócot és a szakmába vágó többi cikket eredeti gyári árban és kívánatra szívesen szolgálunk legolcsóbb árajánlattal.

BERGER TESTVÉREK BUDAPEST, V., AULICH-U. 4-6.
 Telefon: 39-83. és 115-15.

Megvételre keresek

állomás v. közt közelében jó gazdasági épületekkel, lehetőleg ury lakkal bíró, könnyen mivelhető, sík, jó talaju

5-800 m. holdas birtokot

Budapest körzetén 150 km.-en belül. Ajánlatokat csak a tulajdonosoktól fogadok el. **Dr. Vincze Aladár min. s.-fogalmazó, Budapest, kereskedelemügyi minisztérium.** 7297

580 kilogramm tiszta

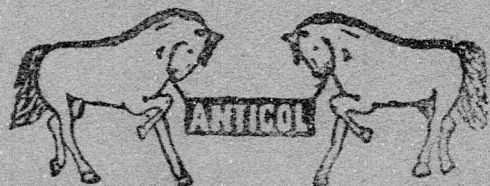
buzaszem volt az eredmény, midőn egy 550 keresztből álló buzaszalmát, mely már egy közönséges dobkosárral el lett csépelve, szab. betétsines géppel, szakértő bizottság előtt utanesépeleltünk. **Pénzt, időt és munkát takarítanak meg a Stern-féle**

szab. dobkosárbetétlécsczel.

Kérdésközlésre ingyen és bérmentve nyújt felvilágosítást **BÁRDOS és BRACHFELD** BUDAPEST, VI., Gyár-u. 5.

Szenzációs találmány.

Szabadalmazva:
3956. sz. a.

Törvényesen védve:
141. sz. a.

ANTICOL.

Páratlan hatású szer a lovak kólika betegségeinek megszüntetésére. Ezen Anticol szerrel az 1. sz. huszárezrednél két éven folytatott kísérletek teljesen beigazolták, hogy ennél jobb szer nem létezik a kólika gyors és biztos megszüntetésére, mert minden esetben már egy adag után is a baj teljesen megszűnt. Egy doboz (mely 2 Anticol adagot tartalmaz) ára 4 korona; négy adag 8 korona, hat adag 12 korona.

Megrendelhető a feltalálónál:
„ANTICOL“-laboratorium
 Mayer Ignác kir. főállatorvosnál, Brassó.

Kaiseri. und Königl. Husaren-Regiment Kaiser Nr. 1. **Elismervény.**

Alulírott, a Mayer Ignác kerületi m. kir. állami állatorvos ur által lovak kólikás megbetegedése ellen feltalált és összeállított gyógyszerét úgy a saját, mint az ezred lovainál meglepő gyogyeredményekkel használtam, ugyan azért azt gyors és biztos hatásánál, valamint alakjánál és könnyen kezelhetőségénél fogva mindenkinek melegen ajánlom.

Brassó, 1896. április hó 21-én.
(P. H.)

Littke, Oberst, s. k. 474

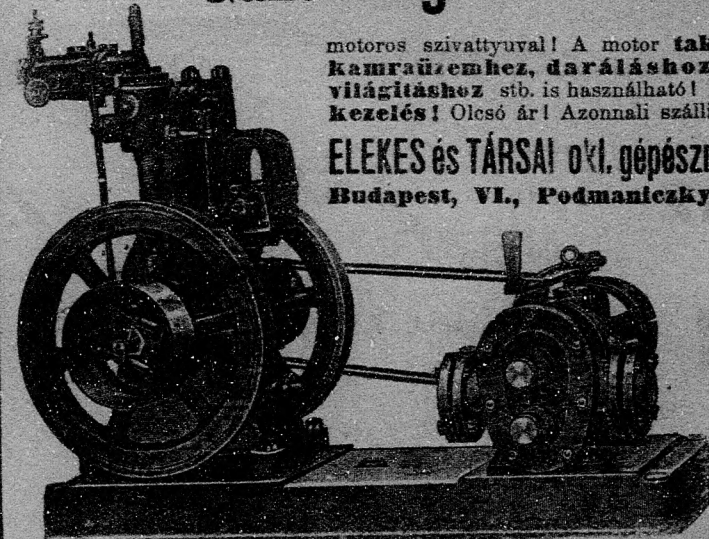
ELADÓ BIRTOKOK.

- Budapest-Bécsi fővonalon 2500 hold prima gazdasági kevés erdővel, szép kastélyval, parkkal, felszereléssel. Ára 1 1/2 millió K
- Budapest-Bécsi fővonalon 1000 hold prima gazdaság, nagyon jó épületekkel, szép urilakkal, parkkal. Ára 720.000 kor.
- Budapest-Bécsi fővonalon 500 hold legprimább cukorrépaföldek, nagy tejjgazdasággal, bor és zöldségtermeléssel, szép kastélyval, parkkal, felszereléssel. Ára 1/2 millió K.
- Bpest - Zsolnai fővonalon 4000 hold, 1/4 rész gazdaság, 3/4 rész erdő, szép kastélyval, parkkal, felszereléssel. Ára 1 millió K.
- Bpest - Ruttikai fővonalon 1500 hold prima szántóföld cukorrépa-termelésre, szép kastélyval, parkkal 1.200.000 kor.

Beyer Károly, Budapest, V., Báthory-u. 5.

Telefon 12-85. 220 Telefon 12-85.

Gazdaságok vizellátása

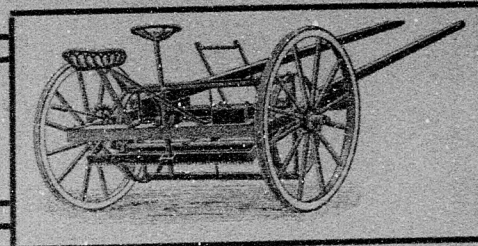

motoros szivattyúval! A motor takarmánykamraüzemhez, daráláshoz, villanyvilágításhoz stb. is használható! Egyszerű kezelés! Olcsó ár! Azonnali szállítás!

ELEKES és TÁRSAI o.kl. gépészmérnökök, Budapest, VI., Podmaniczky-utca 4.

Telefon 102-24

Vadrepcegyomláló gép

A legjobb és legjobban bevált vadrepcegyomláló, amely ezen gyom teljes kiirtását biztosítja. Mi 2 nagyságban szállítunk vadrepcegyomláló gépet: egy nagyobb és szilárdabban szerkesztett egy nehéz ígásló vagy erősebb ígásókör vontatására és 5 hektár terület napi elvégzésére, és egy kisebb és valamivel gyengébb szerkesztetű 3 1/2 hektár terület napi elvégzésére. Szíves tudakozódásokra postafordultával ad választ: 619

MASCHINENFABRIK J. NEP. HEIMRICH & SOHN, IGLAU (Mähren). NÉMET NYELVŰ LEVELEKET KÉRÜNK.

A világ legjobb, legolcsóbb és legbiztosabb kutszivattyuja
az „OMEGA“ LÁNCZKUT
 mert rendkívül sok vizet ad,
 mert kis gyermek kezelhető,
 mert soha be nem fagy,
 mert soha nem romlik,
 mert mindenki felszerelheti.

Kérjen felvilágosítást ingyen és bérmentve. **BARDOS és BRACHFELD, Budapest, VI., Gyár-u. 5.**

Eladó birtok!

Gömör megyében, Tornaj a vasuti állomástól 15 kilométernyi távolságra, kőttal, egy igen szép birtok, Pusztá-Ilonahalma, melynek területe 978 magy. hold s ez áll 320 hold szántó, 71 hold rét, 20 hold gyümölcsös, továbbá 567 hold erdő és legelőből, igen szép urilakással és parkkal, kitűnő gazdasági épületekkel, 6000 darab termő gyümölcsfával, teljes élő-és holt felszereléssel, őszi vetéssel, egy négy lóerejű két éves állami gőzgépséplővel s elevátorral s egyéb mindenféle felszereléssel, akár egy tagban, akár pedig parcellázva, magyar holdanként 300 korona árban, a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett, elköltözés miatt eladó. Bővebb felvilágosítást nyújt az **Agrár takarékpénztár r.-t., Egerben.**

628

Megjelent:

Minden intelligens magyar gazdát, szövetkezeti vezetőt, lelkészeket, tanítókat, közigazgatási tisztviselőket érdeklő, tanulságos kiváló szakmunka:

AZ ERDÉLYI SZÁSZOK MEZŐGAZDASÁGA

Irta: **enesei Dorner Béla.**

21 sűrűn nyomott iv. 68 szövegábrával. **Ára 8 korona.**

Kapható a „Patria“ r.-t. könyvkereskedésében, Budapest, IX. Üllői-ut 25. sz.

LÁNG L. gépgyára,
 Budapest, 56.

SULZER-DIESEL-

RENDSZERŰ NYERSOLAJMOTOROK

20–2000 lóerőegységig
 minden üzemre.

1300 motor több mint 110.000 lóerővel üzemben.

Egyéb gyártmányok: gőzgépek, gőzturbinák, gőzsűrítők, nagy gázmotorok, bányaszállító gépek, légsűrítők, előmelegítők, tulhevitők és közlőművek.

5985

Eladó birtokok!

Hont megyében, 1000 hold nagyon jó gazdaság, szép kastélyllyal, parkkal, felszereléssel 600.000 korona.

Komárom megye, 1400 hold nagyon jó gazdaság cukorrépa-terméssel, szép urilakkal, felszereléssel egymillió korona.

Nógrád megye, 3500 hold, 1/3 rész gazdaság, 2/3 rész erdő, nagyon jó vadászattal, urilakkal, felszereléssel 800.000 korona.

Nyitra megye, 4500 hold erdő, kevés gazdaság, szeszgyár, szép kastélyllyal, parkkal, felszereléssel 1 1/4 millió korona.

BEYER KÁROLY BUDAPEST,
 V., Báthory-utca 5. 220 Telefon 12-85.

Gazdasági vasut

építéséhez megvételre kerestetik 12.000 f. m. használt, de még kifogástalan, jó karban lévő 5-5, esetleg 7 kg.

aczélsin

Ajánlatok az ár, ugyszintén a sinek használati idejének megjelölésével Návay Géza gazdasága címére Makó küldendők. 644

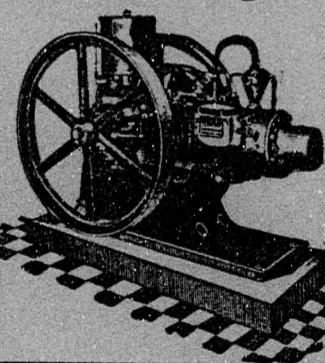
CLIMAX ÉS ECLIPSE

NYERSOLAJ-MOTOROK ÉS LOBOMOBILOK

Legjobb és legolcsóbb hajtóerő mezőgazdasági és ipari célokra.

Híres robbanásveszték, se pénz-üggyőri ellenőrzés.

ELSŐRANGU REFERENCIÁK.

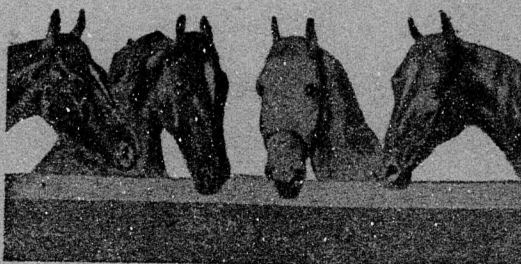
BACHRICH és TÁRSA

BUDAPEST-HAMBURG-BÉCS.

Motorgyár: Bécs, XIX/6., Heiligenstaedterstrasse 83.

Mintaraktár és iroda: Budapest, V., Szabadság-tér 17. (Börzsepalota.)

„ÁLLATTENYÉSZTÉSI SZEMLE“

Magyar nyelven egyedül álló állattenyésztési szemle, mely állománytárgyalja a rét és legelő-javítás, műtrágyázás, takarmánynevelés, melés, állattenyésztés és állategészségügy, tejgazdaság, istállóépítés, takarmánykamrabehendezés stb. összes ágait részletesen és bőven illusztrált eredeti fényképfelvételekkel.

Hazánk legnevesebb szakférfiainak közreműködésével szerkesztik:

enesei Dorner Béla és lovag Kerpely Béla.

Előfizetési ár egy évre 12 korona.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I., Budafoki-ut 41/A.

Kérjen mutatványfüzetet.

BÁMULATOSAN OLCSÓ KERÍTÉSÉR!
 Hazai gyártmány.
 Rendkívül könnyen kezelhető!
 Páratlanul csöszszent!

Számtalan elismerőlevél bizonyítja a szabedalmazott **HUNGÁRIA-SODRONYFONAT** kiválóságát, mely felülmúlhatatlan. Horganyozott sodronyból készült! Ára négyzetméterenként 30 fillér és feljebb. Megrendelhető a kizárólagos készítőnél:
Haidekker Sándor
 sodronyszövet-, fonat- és kerítésgyárában
 Budapest, VIII. ker., Üllői-ut 48 II. sz.
 Jutányos, pontos és gyors kiszolgálás!
 Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.
 264/c

MAGYAR-BELGA FÉMIPARGYÁR R.-T.
 Budapest, Hungária-körút 115-117.
GAZDASÁGI VASUTAK
 nyomjelzése, építése és anyagok szállítása.
Eladás—bérlet.
 Költségvetés, katalogus díjtalan.
Állandó nagy raktár.

ELADÓ 32 drb elsőrendű, vészen átment erős csontozatu, 14 hónapos szőke mangalicza tenyészkán
 Stein testvérek csobajai gazdaságában.
 Posta: Csobaj, Szabolcs megye. Vasutállomás: Tokaj. 605

ÜVEGIPAR-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG EZEELŐTT **SIEMENS FRIGYES, NEUSATTL, ELBOGEN** MELLETT.
 KÉPVISELŐ **BOLGÁR PÁL BUDAPEST/V.**
 AULICH-UTCZA 8. (SZABADSÁG TÉR) TELEFON 8-88.

Drótüveg, sikk és bordázott kivitelben, csaknem teljesen ablakok czélfajra: 6-7, 8 és 10 mm. vastag, minhelyvilágítóhoz; 15-30 mm. vastag, padozatok czélfajra. Mindentütt a legjobbbaak és szilárdságban felülmulhatannak bizonyult.

Fuvott és préselt kivitelű, üreges, kiváltható üvegtégla
 Környezesen védve, veranda, téllkert, kioszk, előtető, fürdő, kórház, jéggyár, jegverem, erjesztőkammera, palackozóüzem, vágóhid, pályaudvar, mozdonyazin, ipartelep stb. ablakaihoz, fényáthocsajító fal-felületeihez és boltzathoz. **Üvegtetőcserep,** sikk és hornyolt, minden alakban. **Padozati üveglap,** drótbéléssel és e nélkül, különféle kiképzésben, nagyságban és 15-40 mm. vastagságokban. **Nyersüveg,** sikk és bordázott. **Fényképekészre üveg** 661. **Jelzőüveg,** vasutak részére. **Védőüveg,** vizállásmutató készülékekhez. **Üvegtető** czégláblához és egyéb feliratos táblához stb. stb. 624

Képviseelő: BOLGÁR PÁL, BUDAPEST, V., AULICH-UTCZA 8. SZ.

SÜRGÖNY CZIMA: **WALSER** CSÁNGÓUTCZA BUDAPEST
 TELEFON: BUDAPEST 95-50

WALSER FERENCZ
 CÉGTELJÁRÓK: WALSER FERENCZ, WALSER JÁNOS, GYÖZÖ ÜNYIA.
TÜZOLTÁSI SZEREK-és SZIVATTYÚK-GYÁRA, HARANG-és FÉMONTÓDE
 BUDAPEST, VI. CSÁNGÓUTCZA 6 B.

VILLAMOS MEGÁLLÓ:
 VÁCZIÚT, A RÉGI VAM KÖZELÉBEN.

Ganz és Társa vasöntő és gépgyár részvény-társulat ::
 Budapest, X. kerület, Kőbányai-ut 31.

Motorok benzin-, gáz-, szivógáz- és kohógáz-üzemre. Emelődaruk. Közúti hengerlőgépek. Gőzekék. Mindenféle vasuti kocsik. Vasuti fölszerelések. Kéregöntésű kerekek (Griffin rendszere). Hengerszékék. Malomgépek. Egész malmok berendezése és fölszerelése. Transzmissziók. Turbinák. Gyári berendezések. Téglagyári gépek. Betonkeverő gépek.

! Árjegyzékkel és költségvetésekkel szivesen szolgálunk. !

Ganz-téle Villamossági r.t.
 Budapest, II. ker., Lövház-utca 39.
 Budapest-Buda-pestvidéki fiálet: IV., Koronaherczeg-utca 5.

Elektromos világító- és erőátviteli berendezések egyen- és váltakozóáramra. Kolibri ivilámpák reklámczélokra. Elektromos üzemek berendezése uradalmakban. Meglévő berendezések átalakítása. Elektromos üzemű szivattyúk, tejgazdasági berendezések, emelőgépek, ventilátorok, mezei vasutak, szántó-, cséplő-, aprító- és takarmányozó-berendezések. Elektromos kis és nagy vasutak. Bányavasutak.

! Árjegyzékkel és költségsszámításokkal szivesen szolgálunk. !

Legjobb minőségű **méh kaptárakat** szállít
Meister Testvérek faárugyára,
 Budapest, VII., Dongó-utca 3-5.
 Árjegyzék ingyen és bérmentve.
 1910 augusztus havában Budapestben megtartott méhészeti kiállítás alkalmával **Állami aranyéremmel** kitüntetve.

Uradalmak és középbirtokosok használatára **LIPTAY JENO** földbirtokos igazi szaktudással egy rendkívül praktikus **PÉNZTÁRI FÖKÖNYVET és PÉNZTÁRI NAPLÓT** szerkesztett. Mindkettő a lehető legegyszerűbb beosztású és könnyen áttekinthető.

A kemény papirba kötött, körülbelül 60 ives Pénztári fökönyvet és a puha fedelű, körülbelül 20 ives Pénztári naplót **15 koronaért** szállítja az összeg előleges beküldése mellett vagy utánvétellel a „Pátia” r.-társ. nyomtatványkezelői osztálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

Nagybirtokosok pénzügyeit

elsőhelyű törlesztési kölcsönök, másodhelyű kedvező kölcsönök által gyorsan és **rendezzük.** Bankösszeköttetéseink legelőnyösebben minden tekintetben legelsőrendűek. Ügyfeleink az ország legnagyobb birtokosai. Részletes felvilágosítással és czéltudatos kombinációkkal a birtokosoknak vagy igazolt képviselőiknek készséggel és díjmentesen szolgálunk. Czim:
Frankl Adolf banküzlete Budapest, VI., Eötvös-utca 19. (Eötvös-udvar), saját ház. Telefonszám 25-40.

Szimmenthali tenyészbikák

eladók Hetesi uradalomban. Posta: Hetes. Vasutáll.: Kaposvár, Somogy m.
URADALMI FŐTISZTSÉG.

607

Permetezés helyett porozás!

A szőlő peronoszpórája ellen sikerrel lehet védekezni minden permetezés nélkül a

br. Fechtig-féle „PULVAZURÓ” segélyével.

A tavalyi eredményekről szóló beszámoló füzet minden érdeklődőnek díjmentesen megküldetik! — A „PULVAZURÓ” ára nagyban 53 fillér, 50 kilogrammon alul 55 fillér kilogrammonként.

Egyedüli beszerzési forrás a

Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezete Budapest, V., Alkotmány-u. 31.

Vevőköz ínség szives figyelmébe.

A rimaszombati kereskedelmi és közgazdasági bank Rt. Rimaszombatban egy ujonnan épült és teljesen felszerelt gépgyárat létesített.

Akinek teljén gőzgépre, benzin-, nyersolajmotor garnitúrára vagy malom-berendezésre van szüksége, forduljon teljes bizalommal a rimaszombati kereskedelmi és közgazdasági bank Rt.-hoz Rimaszombatba, mert itt szolid és jó gépet kap.

Hengerrovátkoások gyorsan és pontosan eszközöltetnek, ugyancsak bármiféle motor és gépjávitások is. Autogén gyorsforrasztás, tengely, vagy bármilyen öntöttvas alkatrészekre 24 órán belül eszközöltetik. Csere üzletek a legmértányosabban eszközöltetnek.

Kellő biztosíték ellenében 10-15 évi hitelt nyújtunk.
Csak komoly érdeklődőket kérünk.

Eladunk

sima és gyökeres **Riparia Portalis és Rupestris Monticola** alanyvesszőt, ugyancsak ily alanyokon készült **elsőosztályú gyökeres fásoltványt** az összes csemegezőlő- és borsfajokban; valamint **sima és gyökeres hazai szőlővesszőt.**

Tessék árajánlatot kérni!

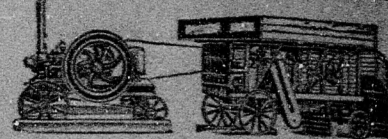
Badaesony-Szentgyörgyhegyi szőlőoltványtelep

Tapolcza (Balatonvidék). Telefon (Interurban) 83

6017

Ami jó, az olcsó!

Eredeti svédországi

MUNKTELL-**NYERSOLAJMOTOROK**

és cséplőkészletek az elismert legjobbak.

Igen olcsó árak! Kedvező fizetési feltételek! Legnagyobb jótállás!

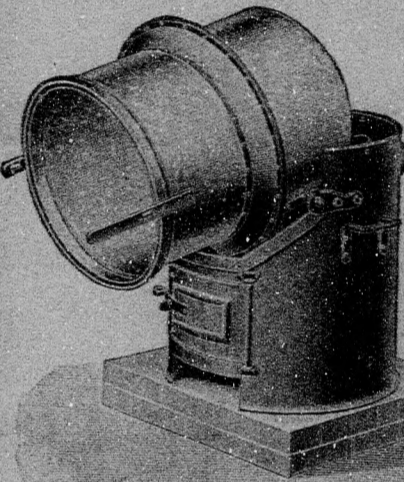
Érdeklődőknek árjegyzéket költségmentesen küld!

MUNKTELL GÉPKERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG**BUDAPEST, V., Váci-ut 6. sz.** a nyugati pályaudvarral szemben.

Ami jó, az olcsó!

Köseladás.

A hercegi eredeti elektorat-negretti és rambouillet törzsnéből **tenyészkosok** eladók. Fürstlich Löwenstein'sche Zentralverwaltung Hajd. Westböhmen. 617

**„JAJAG”
takarmányfüllesztő**

ajánlható minden gazdasági üzemre.

Előnyei:

Rendkívül gyors gőzfejlesztés.
Legesekélyebb tüzelőanyaghasználat.
Különösen könnyű kiszolgálás.
Nehéz, szolid szerkezet.
Majdnem elpusztíthatatlan.
Bármely tüzelőanyag alkalmazható.
Praktikus szitamegerősítés.

Kivitel:

Takarmányfüllesztőinket két-féle kivitelben. A) és B) modell és 9 különböző nagyságban készítjük. Kimerítő prospektusok kívánatra ingyen és bérmentve. 596A

J. A. JOHN A.-G., Wien, IV., Frankenberggasse 4/145.

Vészen átment

5/4 éves, szőke, többszörösen kitüntetett, tisztavérű mangalicza

KANOK

kaphatók

Kornstein Ernőnél, Nagyszalontán. 641

V-ik évfolyam.

Budapesti

V-ik évfolyam.

Marha- és Sertéskereskedelmi Közlöny

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IX., Viola-utca 7. sz.

Nélkülözhetetlen minden földbirtokosnak, ki állathizlalással, állattenyésztéssel foglalkozik.

Egyedüli szakközlöny, melyben az állatértékesítés statisztikai adatai olvashatók.

Előfizetési ára egész évre 10 korona.

MARHAVÉSZ,

száj- és körömfájás, valamint egyéb járványos és ragadós betegségek ellen legjobb és legolcsóbb fertőtlenítőszer a „SUBLOFORM” 100 liter oldat 5 kor., nagyobb mennyiségbe nagy árengedmény.

KENDE és SZALITER

vegyészeti laboratórium, BUDAPEST, VI., Andrassy-ut 79.

Legjobb a valódi angol medve-jegyű manila-kéveköttözsineg,

melynek hossza 340-380 méterig terjed és szakítóképesége a legnagyobb, amely egyáltalában manila-zsinegnél elképzelhető.

Kapható egyedül **Klár Andor** cégénél, **Debreczen.** Telefon 445. **Tessék ajánlatot kérni, míg a készlet tart.** 366

H. HAUPTNER világhírű berlini műszergyár gyártmányai.

Az 1910. évi brüsszeli világiállításon versenyen kívüli jury-tag. Az 1910. évi buenos-ayresi világiállításon „Grand Prix“-el kitüntetve.

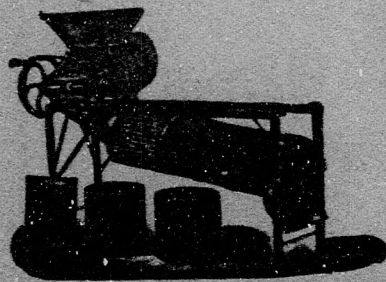
HAUPTNER gyártmányu „Flessa” bikaorrgyűrű és fogó,

melylyel minden veszedelmet elkerülhetünk az orrgyűrűk (bikaorrgyűrűk) beerősítésénél. Egyetlen nyomás elegendő: 1. az orrválaszfal átlukasztásához, 2 a gyűrű összeszorításához és 3 a gyűrű bezárásához. A fej rögzítésén kívül más rögzítése az állatnak felesleges. A műtő sérülései kizárva! Az állat előbb nem szabadu, amíg a gyűrű beerősítése és elzárása meg nem történt. Maga a fogó összeszorítása biztos fogást nyújt az állat tartásához. A biztonság kedvéért azután még egy csavart erősítünk be éppen úgy, mint a közönséges bikaorrgyűrűknél.

570. Bikaorrgyűrű Beckert szerint D. R. G. M. darabja	K 1-82
575. Flessa-fogó D. R. P. rondes nagyság darabja	K 149-5
576. Flessa-gyűrű D. R. G. M. az előbbi fogóhoz, 55 % ^m belső átmérőjű	K 1-36
578. Flessa-fogó D. R. P. igen nagy	K 19-40
579. Flessa-gyűrű D. R. G. M. az előbbi fogóhoz, 60 % ^m belső átmérőjű	K 1-36

Kaphatók a magyarországi vezérképviseleknél

GEITNER és RAUSCH cégénél, Budapest, VI., Andrassy-ut 8/K.

STAHEL és LENNER

trieur- és lemez-lyukasztó-gyár Budapest, VI., Angyal föld, Országbíró-u. 44/46.

AJÁNLJUK: Trierjeleket, marott vagy sajtolt hengermekkel, mirden gabona tisztítására. :: 5 kg. nyerstermény beküldése mellett különleges triert készítünk.

Tőrekresták és mindenféle gépészeti gépezeteket, zink-, vas- vagy szél-tornász. Trier-javitások mindenkor azonnal és legolcsóbb árak mellett vállaljuk.

ELSŐ MAGYAR GYAPJUMOSÓ ÉS BIZOMÁNYI R.-T. BUDAPEST, V., KÁRPÁT-UTCZA 9. SZ.

Negyvenharmadik üzemév!

Különösen az idei gyapju-üzleti viszonyok közt **legelőnyösebb** a gyapju **GYÁRI MOSATÁSA.**

A gyapjuvirás közeledtével a t. cz.

Juhtenyésztő gazdák és gyapjukereskedők figyelmét

gyapjumosó gyárunkra

irányítjuk és annak igénybevételét mint a hazai gyapju legelőnyösebb értékesítési módját ajánljuk.

KIVITEL: Osztrák-, Német-, Francia-, Orosz- stb. országba.

Csomagolózsákokat használati díj nélkül kölesönkép küldünk.

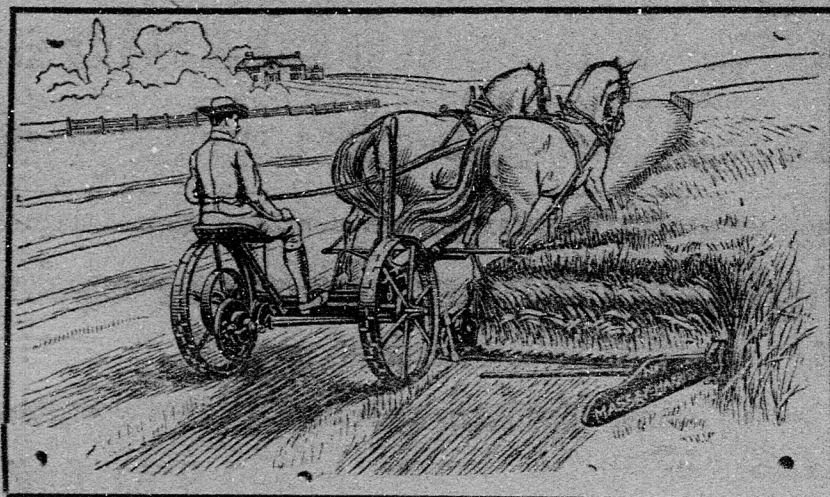
A mosott gyapju után sem raktározási, sem biztosítási díjat nem számítunk.

Nyersgyapjubizományi osztályunk

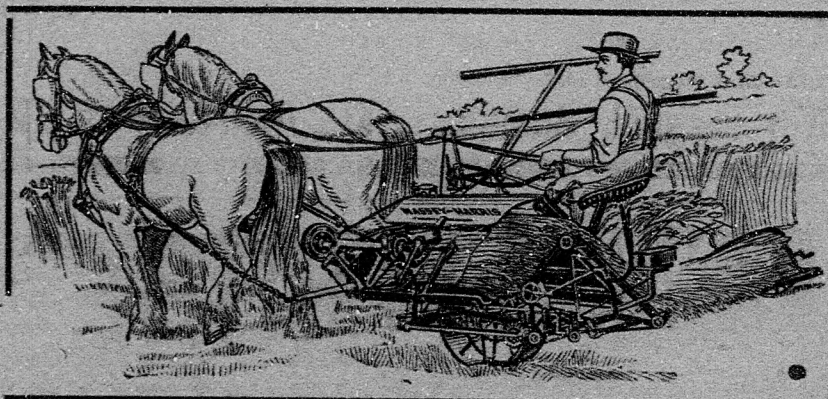
elvállalja mindennemű zsiros (szennyos) és usztatott (háton mosott) gyapju nyers állapotban való bizományi eladását a legmérsékeltőbb feltételek mellett. A külföldi textilipari piacokkal fennálló kiterjedt összeköttetésünk a gyapju legjobb értékesítésére képesít bennünket.

Kimerítő felvilágosítással és prospektussal szívesen szolgálunk. **AZ IGAZGATÓSÁG.**

MASSEY-HARRIS C. R. T.

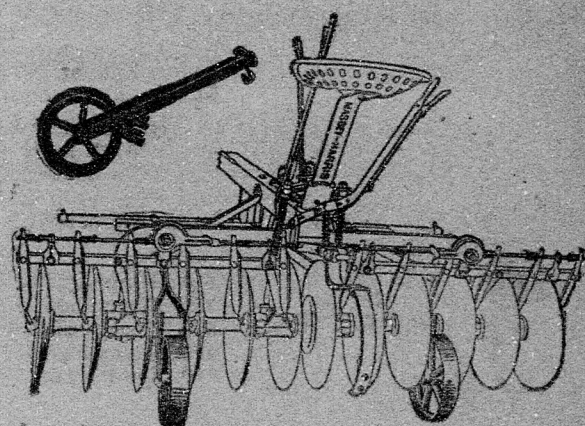

A világ legjobb gyártmányai.

fűkaszó aratógép és föld-
mivelő eszközök gyára

TORONTO, ÉSZAK-AMERIKA.

Tárcsásborona.

Árjegyzéket kívánatra ingyen küld

Massey-Harris C. R. T. Budapest, V., Alkotmány-utca 23.

GAZDASÁGI KOCSIGYÁR

MERŐCZE, Nyitra megye.

gyárt gazdasági, teher- és mindennemű szekeret, kerekeket, kerék- és szekéralkatrészeket.

KIVÁLÓ MINŐSÉG! :: ELŐNYÖS ÁR!

SCHAUMBURG-LIPPE HERCZEG BEREMENDI PORTLANDCEMENT- ÉS MÉSZMŰVEI

Kereskedelmi igazgatóság: PÉCS, Indóház-utca 42.

Művek: BEREMEND.

Kitűnő minőségű és páratlanul szép színű

portlandcement és fehérmész gyártása, valamint géppel zúzott kavics és nyers mészkő előállítás.

Évi termelés: 500.000 q portlandcement :: 120.000 q fehérmész :: 800.000 q kavics.

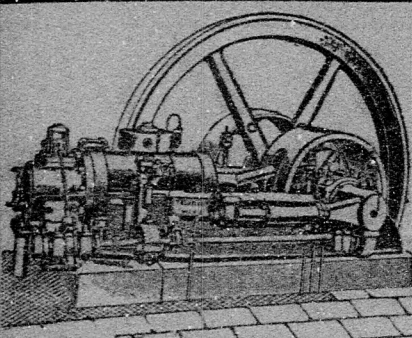
Portlandcementünk kiváló minősége mindenütt a legnagyobb elismerést vívta ki. A hivatalos szabványokat messze felülmúló minőségért szavatalunk.

Pontos és gyors kiszolgálás!

Uj és egyszer használt zsákok, ponyvák, kötélárúk, amerikai manillazsineg kölcsön és eladás kartellen kívül.

Gazdasági lótakarók.

NAGEL ADOLF Budapest, V., Arany János-u. 10. Táviratczim NAGELA. :: Telefon 35-92.

TRAUZI & Co. BÉCS, IV/2.

Magyarországi FARKAS BÉLA okl. gépészmérnök, Budapest, VI., Teréz-körut 8. vezérképviselő

Négyütemű egyenymásu nyersolajmotorok, fekvő elrendezéssel. Egyszerűsített és javított **Diesel-rendszer** szerint működő motorok, nehezen gyuló, olcsó olajok számára.

Előnyök: A jelenkor legbiztosabb, legegyszerűbb, legököltelesebb szerkezete. Porlasztókészülék, gyújtókészülék, előmelegítés nincsen. Bármikor azonnali üzembe hozható. A gép minden egyes része könnyen áttekinthető és hozzáférhető, olaj- és hűtővízszüksége kicsiny. Malmok számára különösen alkalmas, miután szakadatlanul üzemben tartható. Üzemeltetés óránként és tényleges löerőnként 1-1/2 fillér.

Állategészségoltan

Állattenyésztő és Állattartó gazdák használatára. Irta: Wenostori Károly. 223 ábrával. Ára 7 korona. Megrendelhető a „Páris” r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében. Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Főintéző,

okleveles gazda ajánlkozik nagy gazdaságba. Kiváló kezelő, felügyelő és üzletember. Czime megtudható a kiadóhivatalban.

588

Földbirtokosok

kik birtokaikat legjobb árban készpénzfizetés mellett minél előbb eladni kívánják, forduljanak ez ügyben bizalommal az eladó birtokra vonatkozó főbb adatok közlése mellett cégünkhez. A megvett birtokok parcellázásra kerülnek és az eladó birtokost a megállapított vételáron felül a parcellázásnál elért haszonban is részesítjük. E célra főbb millió korona áll rendelkezésünkre és az ügyletek pénzügyi és egyéb részzeit is cégünk legkedvezőbbben elintézi.

Bővebb felvilágosítást készséggel és díjmentesen nyújt:

FRANKL ADOLF banküzlete Budapest, VI., Eötvös-utca 19. szám (Eötvös-udvar) saját ház. TELEFONSZÁM: 25-40. TELEFONSZÁM: 25-40.

Bérletünk megszűnése alkalmából gazdaságunkban levő

összes gőz- és lóerejű gépeket

valamint mezőgazd. eszközöket és szekereket eladjuk. Venni szándékozók kérdezősködései alulírottakhoz intézendők: EISLER JOZSEF és MANÓ bérgazdasága, LAJTAKÁTA, Moson megye.

571

Eladó birtokok!

Pest megyében, Budapesttől 2 1/2 órányira, kb. 1200 m. hold esinos belsőséggel, jó karban lévő gazdasági épületekkel, termő erőben lévő fekete homoktalajjal.

Héves megyében, 1 1/2 órányira Budapesttől, 1800 m. hold.

Nógrád megyében, kb. 900 m. hold, rendkívül esinos belsőséggel és egyéb jófekvésű és minőségű birtokok eladásra előjegyzeve

Röjtöki BAUER ANTAL

földbirtokközvetítő irodájában

Budapest, VIII., Baross-utca 4.

TELEFON 164-66.

Eredeti „Otto” motorok

DIESEL-nyersolajmotorok
Benzinmotorok

Benzinlokomobilok

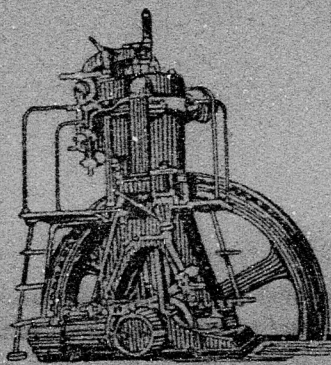
Teljes cséplőkészletek

Famegmunkálógépek

Hűtő- és jéggyártógépek

LANGEN és WOLF
motorgyár

BUDAPEST, VI., Váci-körut 59.

Gazdasági, erdei és ipari keskenyvágányu vasutak.

Sinek, hordozható vágányok, váltók, fordítókorongok, keskenyvágányu kocsik, kerékpárok és mozdonyok szállítása uj és használt állapotban, több évi részletfizetésre is.

Nyomjelzés, tervezés, építés!

A MAGYAR WAGGON-ÉS GÉPGYÁR R.-T., GYŐR keskenyvágányu gyártmányainak eladása és bérbeadása.

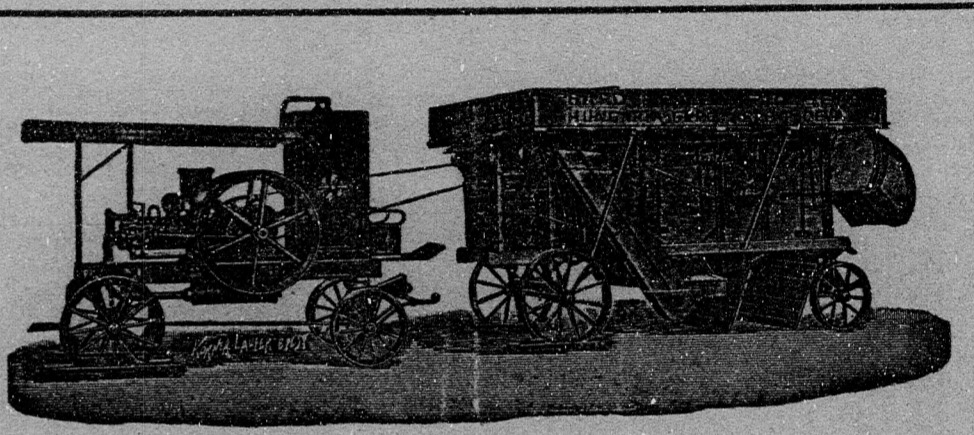
Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytárs. Keskenyvágányu Vasutosztály
Budapest, V., Váci-körut 32.

Gazdasági ponyvák :: lótakarók :: len- és jutazsákok a legjutányosabb gyári áron beszerezhetők
FISCHER ÉS REISS zsák- és ponyva gyári raktárában, BUDAPEST, V. ker., Arany János-utca 12/K. szám.

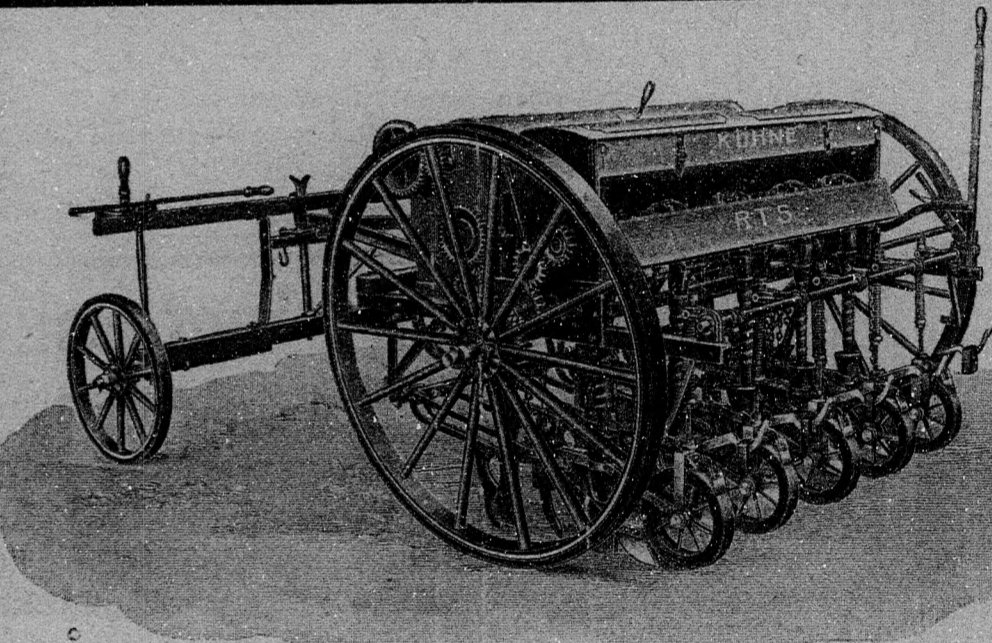
Törlesztéses jelzálogköcsönöket földbirtokra, valamint fővárosi és törvényszéki székhelyvel bíró városokban épült vagy épülő házakra 4-4 1/2% kamattal, továbbá II-ik helyű jelzálogköcsönöket a legelőnyösebb feltételek mellett a legmagasabb összegig előleges díjazás nélkül **sürgősen** folyósítatunk és felvilágosítással díjtalanul szolgálunk.
 Propper és Orlei bank és váltóüzlet, Bpest, Andrásy-ut 32.

Br. Kemény József

HUNGARIA GÉPGYÁR B.-T. DÉVA.

Ajánlja a következő legújabb rendszerű és elsőrendűnek elismert gyártmányait:
Benzin- és nyersolajmotorok és cséplőkészletek. **Szivógázgenerator-lokomobilok**, legújabb rendszer. **Szivógázgenerator-telepek.** Gőzgépek, gőzkazánok, vizeztartályok, szivattyúk, közlőművek, villamos-világítási és erőátviteli telepek.
Daráló-, őrle- és fűrészmalom tervezése és építése. Autogén-hegesztések elvállalása, kazánok javítása, törött öntvények hegesztése. Hóni gyártmány! Olcsó árak! Kedvező fizetési feltételek! Pontos és szolid kiszolgálás!
 Nyersolajmotoraink nem **gyújtó-golyóval** dolgoznak, hanem sűrített levegővel.

Uj gyártási ág: Benzimotoros cséplőkészletek elsőrangú kivitelben.

Legújabb kanalas rendszerű

Répa vetőgépeket

szorítóhengerekkel, fészekberakó szerkezettel és műtrágyaszóróval kombinálva

Laass-rendszerű kapálógépeket

mindennemű egy- és többsoros

**kapáló eszközöket, lán-
 czos műtrágyaszórókat**

szállít:

RÜHNE MEZŐGAZDASÁGI **MOSONBAN**
 GÉPGYÁR R.-T.

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körút 57/a. Fiókraktárak: Temesvár, Debreczen.

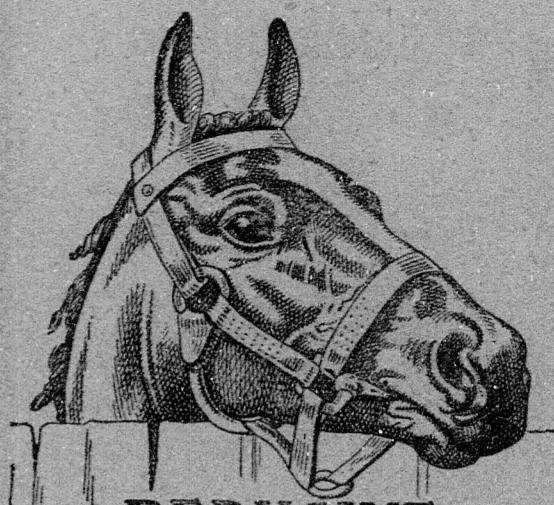
Gazdasági számvitelhez

szükséges összes nyomtatványok
a legelőnyösebben szerezhetők be a
"Pátria" irodalmi vállalat és nyomdai
részv.-társ. nyomtatványkezelő osztályában,
 Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám. (Köztelek.)

Többféle rendszer!

Mintaiveket és árjegyzéket díjmentesen küldünk.

REDUCINE

a sánta lovaknál csodás hatású szer DUBLINBAN, Írországból lesz előállítva.

Reducine a legmakacsabb vastag inakat, csánkpókot, nyultetemet, csapdagot, esonttetemet, bokadagot és mindennemű lerakódásokat gyógyítja.

Reducine nem okoz fájdalmat, nem hágy hátra nyomokat, pusztán felzívódás útján gyógyít és csak rá kell tenni, amellet a ló tovább használható.

Reducine minden elsőrendű gyógyszer-tárban kapható, vagy egyenesen a vezér-képviselőstől Berger Armin Wien, II., Kaiser József-Str. 36.

Ára 18 korona. Leírások kívánatra ingyen. Számos elismerőlevél áll rendelkezésre. 389

Minden gazdaságnak, ipartelepnek, Kastélynak, lakóháznak stb. lehet ma már olcsón

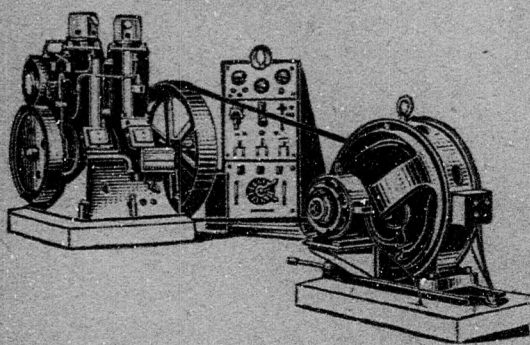
saját villanyvilágítása és vízvezetéke,

melyet modern gépekkel juttányosan letesítünk.

Költségvetés ingyen és bérmentve. **BARDOS és BRACHFELD** műszaki és villamosági vállalat Budapest, VI., Gyár-utca 7/B.

Villamos világítás saját teleppel nyersolajmotor-üzemre gazdaságok, kastélyok stb. részére. Szivattyutelepek. Olcsó árak. Gyors szállítás. Legolcsóbb üzem. 478

ELERTRA villamos és erőtelepeket építő r.-t. Budapest, VI., Gyár-utca 11/K.

ALKALMAZÁSOK: A SZÁRVAZMÁRHÁZ, BORJUK, JUHOK, BÉRÁNYOK, KEESKÉH ÉS SERTÉSEK BIZOMÁNGI ELADÁSÁVAL.

PEF
PORCELLÁN-EMAIL-FESTÉK
Működéshez teljesen készen rakolatra, fára és vasra.
Ez az ár 1000 szta.

LUTZ EDE és TÁRSA
FESTÉKGYÁRAK BUDAPEST, VII.
ÓRNADY-UTCA 6.

Telefon a marhavásártéren: 57-76.

A Budapesti Állatvásár-pénztár Részv.-Társaság

Levél cím: Václavvárosi, Budapest.

Legnagyobb megtakarítás időben, pénzben és anyagban!

A „King” kiváló gyormeszelő- és fertőtlenítő gép sokoldalú használata miatt egy mezőgazdaságban sem nélkülözhető. A szivattyúk teljesen tömör sárgarézből készülnek, javítások majdnem teljesen kizárhatók. „King” tömlővezetékekkel többet teljesít, mint 20 ember ecsettel és mindenféle állványozással és előmunkálatot feleslegesen tesz. Ez a gép egy nap alatt készlelők.

Telefon a sertésvásártéren: 163-02.

A Heller-féle „KING” gyormeszelő és fertőtlenítő gép, az ecsetmunka 20-szorosát teljesíti.

Gyártok azonkívül:

Pittore és Triumph nevű gyormeszelőt is.

Meszelőm szivattyúi azonnal kicserélhető golyós szelepekkel vannak ellátva, tehát nincsen eldugulás, nincsen piszkálás. Meszelőm ára (teljes felszereléssel és gyümölcsfák permetezésére alkalmas két- vagy háromágú szóróval) **60 koronától 320 koronáig.**

IG. HELLER,
BÉCS, II., Prater Schrotzberg-Strasse 1.
Kérjenek leírást. 5795 Képviselek kerestetnek.

Elvállaljuk

gazdasági vasutak

teljes **kiépítését** és hozzá-tartozó anyagok **szállítását.**

Allandó nagy raktár új és használt iparvasuti anyagokban.

Vétel, eladás, bérbeadás!

KISVASUTI FORGALMI R.-T.
BUDAPEST,
V., Kálmán-utca 24. sz.
Telefon 132-83.

A *peronospora* ellen idejében permetezzünk **valódi Bixeni Kristály-Azurinnal,** mely jobb, biztosabb és olcsóbb védőszer mint a kékkő-mészkeverék. Kapható mindenütt. Kérjen ingyen-prospektust. Magyarországi főraktár:

Molnár M. és Társai
műszaki és mezőgazdasági cikkek nagykereskedése **Budapest, VI., Gyár-utca 21/g.** Rézkénpor, permetezőgép, borsajtó, zsák, ponyva, gépolaj, gépszij stb legolcsóbb beszerzési forrása.

Hutter és Schrantz
Részvénytársaság.

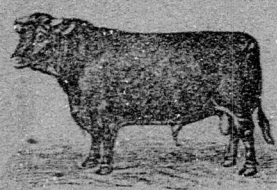
Az osztr.-magyar monarchia legrégebbi szakmabelli cége. Alapították 1924-ben. — Ajánlja elsőminőségű, többszörösen csavart, kész állapotban tűzben horganyozott gépsodronyfonatait.

A kitűnő horganyozás következtében tartósság tekintetében páratlan gyártmány! — Nem tévesztendő össze a négyzetletes (□) lyukú, végig sodrott és végig hullámzott azalakból álló fonatokkal!

Meglepően olcsó árak! ! 26 fillértől feljebb !

És nagyobb vételnél még magas engedmény. — Kapható minden jobb vaskereskedésben! — Sűrű (6 cm. tüsketávolságú) horganyozott tüskedrótt méterje 5 fillér. — **Egyszerű fizetési feltételek!** — Kerítézarcsok kovácsolt vasból, kapuk, ajtók sodronyfonatos betétekkel igen csinos kivitelben és minden e szakmához tartozó cikkek kitűnő minőségben legolcsóbb árak mellett. — **Legnagyobb kiténtetések.** — Ezekre menő elismerőlevelek! — Árjegyzékek és minták bérmentve és díjtalanul.

Magyarországi telep: BUDAPEST, Váci-körut 61/7.
Levél cím: **Hutter és Schrantz r.-t.**

Zudtvieh-Etablissement
"SURWÜRDE"
Alapított 1860-ban.
Tulajdonos: LÜBBEN H.
Oldenburgi tenyészmének,
kanczák, csikók, telivér
Shortorn-szarvasmarha,
telivér Oxfordshirei down-
juhok, telivér Yorkshire-
sertések.

Megrendelések másfajú
tenyészállatokra (pl. Olden-
burgi Wesermarsch-, ost-
friesi Wilsterm rsch-szarvas
marha stb. stb.), a leggon-
dosabban eszközöztetnek.
Kivitel! Behozatal!

Tenyésztetők Európa,
Amerika, Ausztrália és
Afrikában számos tisztelet-
díjat stb. nyertek.
Sürwürden vasút, posta és
fávárdaállomás a Bréma-
Hude-Nordenham vona-
lon, Oldenburg nagyher-
cegségben, Németország.

Vezérképviselő Magyarország
és Ausztria részére:
BÁRÓ WIMMERSPERG EGON
LAXENBURG

közveti, vasuti, posta- és
fávárdaállomás WIEN
mellett. 41

**Valódi bonyhádi
friss fejős hasas
tehenet és mindenféle
tenyészállatot**

szállítók a legjutányosabb
árban, a legjobb minőség-
ben és bármily mennyiség-
ben: a tejhozamra nézve
garanciát vállalok és a
legszebbet kiszolgálást
biztosítom. — Istállóban
állatok állandóan kap-
hatók. 635

Hoffmann Dávid
pusztaszántógyörgyi bérlő
Bonyhád, Tolna megye

**Vöröstartka
tinó és úszó**

első prima, 1-2, esetleg 3 éves
nalam minden mennyiségben
kapható olcsó áron. Későbbi
ugyancsint jános és beállít-
tási önkéntes szállására vállal

**Kitűnő
friss fejős tehenek**

előleges jelentés után, nalam
mindenkor megtekinthető kő-
telekesség nélkül. Vevő ter-
vese szerint választhat. 478

Henrik Ignác fia
Szalónak (Vas m.)

Első-
rendű tiszta erdélyi-
magyar fajta 1-2-3
éves

Ökörborjúk

bármily mennyiségben,
jutányos áron, állandóan
kaphatók

NYEGRUCZ ÉS TÁRSA
legelőgazdaságában

Szamosujvárt.
Cím: NYEGRUCZ TÓDOR
SZAMOSUJVÁRT. 478

**Elsőrendű eredeti
bonyhádi
teheneket**

hasasakat vagy bor-
jasokat bármely időben,
bármily mennyiségben
kutatás áron szállít

BAUER MÓR
tenyész- és haszonállatkeres-
kedő BUDAPEST. Iroda
VI., Felsőerdősor-utca 1.
Istálló Újpest, Károly-u. 11.
Telefon 93-95. 566

Vegyések

**Vállalok 3000 holdas pri-
ma legelőmre**
marhat, esetleg juhok, darabon-
kát számos marhat 16 koroná-
ért, nagyobb csapatok némi
engedményben részestínek.
Juhnál egyezség szerint. Vasúti
szállítással: Zilah 18, Zeb 17.
Budapest—predeal fővonalról 32
kilométernyire. Levelek Ma-
gyarországi uradalom, Magyar-
egregy, Szilagy megye cím-
zendők. 7281

**Társulna 30.000-40.000
koronával komoly**
realis vállalatok rendkívül
praktikus uri ember. Ajánlatok
„Komoly 26.985” alatt Schwarz
József hirdetőjébe, Budapest,
VI., Andrássy-ut 7. 7295

Speciális gazdasági gép
bevezetésével ura-
dalmaimnál jól bevezetett urak
jóvédelmű mellékkeresetre
tenetnek szert. Ajánlatok „E.
M. G. G.” jellegre Mosca
Rudolfhoz, Budapest intézen-
dők. 7319

Birtokrendezés, felszámolást,
lejtendőt,
magánutak kifizetését és gazdasá-
gi tervek kidolgozását, ter-
leltimutatással együtt elvállal
ezen szakmában 50 évi prak-
szissal rendelkező nyug. mér-
nök. Cím: a kiadóhivatalban.
7299

T. Cz. Tisztelettel tudatom,
hogy Désen, Bánffy-
utca 23. szám alatt keres-
kedelmi ügynöki irodá-
mat megnyitottam; mint
önálló gazdasági Romániában és
ittthon 17 évig működtem. Mint
ilyen nagy jártassággal fogla-
kozom mindenemü szarvas-
marha bevásárlásával, különös
szakismeretem van az erdélyi
fajta fehér-szürke jános-ökrök
megvásárlásánál. Elvállalok
direkt megbízást ilyen ökrök
bevásárlására és segítkezem
itteni országos vásárokon egy
jarnos ökrök, mint növények
marhák bevásárlásánál, ha erre
megbízást kapok. Nagy jártas-
sággal foglalkozom birtokok,
házak és telkek eladás- és
vételével; valamint haszonbér-
letek közvetítésével. Lovak,
sertések, juvak, nemkülönben
mindennemű termény adás és
vételét közvetítem a legnagyobb
telkiismeret és becsülettel.
Legyen szabad kérnem a jövőre
minden a kereskedelmre váró
szíves megbízást és jó akaró
pártfogást. Üzinte tisztelettel
Kovács Sándor. 7298

**Szeszgyári iroda
FREY LAJOS**

okl. vegyész, szeszgyáros,
Reichel és Heszler vegyipari
részvénytársaság
volt műszaki főtisztviselője.

Elfogad jutányos fel-
tétélek mellett minden
szakbavági munkát,
mint üzemi ellenőrzést,
átalakítást stb. Továbbá
szeszgyárak, szeszfino-
mitók tervezését, építé-
sét, költségvetéseket, be-
rendezéseket felülbírálá-
sát, nemkülönben egyes
gépek beszerzését. 2771
Bpest, VI., Dálnok-u. 27
Műszaki Iroda.

**Tekintetes
Olgay Molnár Pál** urnak
Budapest,
IX., Rákos-utca 3.

A múlt évben volt szeren-
cesem a kegyed által feltalált
sertésvesz elleni óv-
szert használni, mely után
a vesz megszűnt s amiért
köszönetemet nyilvánítottam
uraságodnak. Ister áldása
maradjon vele és kísérje
lépéseibe.

Most újra azon kéresem
fordulok hozzá, legyen szí-
ves részemre egy 3 füves
ládával postán mielőbb kül-
deni.

Mely után maradok tisztelője
Miképeős, 1911 márczius
hó 20-én.

Kenderes János
gazdálkodó.
7280

Eladás

Alkalmi zongoravétel.
Bösendorfer, Schweighof-
fer, Kern-Wird. Kiváló
mesterek gyártmányai
200 forinttól feljebb. Pia-
nók 160 forint, új zong-
ora vagy pianó 350
frttól feljebb, minden árban.
Zongora-, cimba-
lomhangolások helyben
és vidéken szakavatott
munkások által gyorsan
és olcsón eszközöztetnek
EMÉNYI MIHÁLY a
Magy. Kir. Zeneakadémia
szállítója, BUDAPEST,
VI., Király-utca 53. sz. 1139

Fényképezőgépek kedvező
áron alkalmi vé-
tele már 10-15 frttól feljebb.
Görz, Zeiss, Busch, Voigt-
länder és ugyanilyen pri-
mák látszólag, valamint tük-
ör reflexkamrák, Stereo-
gépek elsőrangú és híres
objektívvel, állványos
és utazógépek igen olcsón
kaphatók Radó sport- és fény-
vételésében, Budapest,
Egypet-tér 5. Jó fényképező-
gépet és jó vadászpuskát
veszek és becsérlek. Brill-
ing, ejectorok Hammer-
sch, távesőves Maucher-
Schönauer, finom Mauser és
Winchester, 16-os új Browning
és Sjögrén szintén olcsón. 4588

Egy BB54" jeltű 1910. évi gyárt-
mányú könnyűbajtű
államgépgyári cséplőgép, mely
egészben 14 napot dolgozott,
rendhívűl előnyös árban
megvehető Dorner S. cég-
nél Barson, a Magyar Kir.
Államvasutak Gépgyára Vezér-
ügynökségének kártlelti kép-
viselőjénél. 6931

Zöldtrágyázáshoz csillagfűt
mennyiségben kapható 100 kg-
kért 17 koronáért, Győr vas-
útra szállítva, Benes Györgynél,
Győr. 7140

Tökmag eladó, óriási indiai,
mint a készlet tart
kg-ként 2 koronáért gazda-
ságomban. Weinberger
Samu, Gyulaháza, Szabolcs
megye. 6380

Azonnal szállítható kipróbált,
kittűnő járása, 35 tény-
leges lövész, állé típusú Bolin-
der-nyersolajmotor, készleten
Schwarz József és Társa cég-
nél Budapest, VI., Váci-körút
53. sz. 7041

Tökmag. Sok éven át általam
nemisített szürke indiai mammut
és vöröse kínai keresztezésből
származó mag nalam kapható.
Terménye rendkívül bőtermő
és sokáig eltartható, kilója 3
korona. Tarnai Bertalan földb.
Apostag, Pest megye. Megren-
delésnél kérem a hirdetőre
hivatkozni. 6794

Allattartók ügyelmé! Szál-
lítók konkolydarát
5 kor. 20 ill., tengeridarat 6
kor. 75 ill., árpaderát 9 kor.
25 ill.ért 50 kg-ként zsákkal
együtt ab Budapest vasút vagy
hajóhoz szállítva. Zuckermann
Ede, Budapest, VIII., Tarasz-
mező-utca 12. sz. Telefon 5900.
7130

Konvenczióra alkalmas 300
mm-es buza
van eladó, 70 kilós A 19 K. ab
Barcs. 150 mm. kétfézes, 63/4
kilós A 16 K. Venni szándékozók-
nak szívesen szolgál mintakti-
démnyvel Fodor L., Fenék, a. p.
Drávafok, Somogy m. 7166

Eladó malomnagyobbitás vé-
gű 5 éves, igen jó kar-
ban lévő, Schrautz-féle fekvő,
egyhengeres magasnyomású
(Corval-kazán), 36 lóerőjű gép,
vaskéményvel együtt 6500 ko-
rona árban. Molnár József,
Lakócsa, Somogy m. Vasút.
Darány, vagy Baranya-Sellye.
7166/a

Egy kittűnő karban lévő 8 ló-
erőjű Claydon &
Shuttleworth féle cséplőgari-
tura teljesen felszerelve, es-tleg
törlesztésre is eladó G. Lelovich
Sándor gazdaságában, Herény
(Szombathely mellett). 7218

Egy teljesen jókarban lévő
8 HP. Máv.
gyártmányú komplett cséplő-
garnitúra és egyéb gazd.
felszerelések bérlet meg-
szüntetésé végett azonnal
eladó. Bővebbet a tulajdo-
nosnál Pick, Budapest, Sző-
vetség-u. 36/B. 7217

6 vasú eke szántógéphez.
Barels gyárt-
mány, teljesen jó karban, izen-
képes állapotban tartalékvasák-
kal eladó Jakabfy Sándor Pte-
Esegy, szolnokmegyei gazdasá-
gában. 7218

**A tavarnoki uradalom főin-
tezősége** elad,
amíg a készlet tart, vető-
bikkonyt, mmászánként 21
koronáért a verőszakájában száll-
ítva, ab vasutállomás Nagy-
tapolcsány. 7142

Eladó cséplőgépek, 1 keszi:
49" MÁV. cséplőgép, 1
készlet 54" MÁV. cséplőgép kaza-
lózóval, 1 készlet 54" Forster-
cséplő, 1 készlet 10 HP Robey
mozdony, izenképes állapotban
olcsón eladók, ugyanott több
kiseb-nagyobb kazalozó rak-
táron van, Illjés Károly, gép-
lakatos mesternél, Miskolcon.
7100

Eladó felsőkürtvényes gazda-
ságban, posta Sárbo-
gárd, 8 HP. Máv. gőzcséplő-
garnitúra elővételrel, takarmá-
nyoskamra berendezés 4 HP.
gőzmotorral, Doering marok-
rakók, 22 soros Mellóbar-vetőgép
Vestfália mátrágyaszóró, ru-
ganyos kocsk, uri és igaz
szánok, egyes és kettős ekék,
tizedes mérlegek, igás lösz-
számok, láncos kutszerkezet
rézesóvel. 7265

Szatmár megyében Király-
darácz
község határában 400 holdas
(1206) kittűnő talaju birtok el-
adó. Mindenféle gazdasági épít-
letekkel, öt szobás lakással, egy
hold termő szőlővel, gyümölcsös
kerttel és dohtányvedélylyel.
Vasuti állomás Domahida-Ála-
majtény. Értekezni lehet Cségyi
Istvánnal Krasznaszentmiklóson
u. p. Kismajtény. 7264

Eladó egy 6 HP MÁV. jókar-
ban lévő cséplő-készlet
löherfejtővel, egy Osborne
kévékötő és egy marokrakó
arató gép; esetleg átserélem
választott malacokra vagy
éven felült tinó-borjúkra. Buch-
wald Ódona birtokos, Kőrös-
bánya. 7289

Eladó 2 db teljes új kibon-
taltan kaszálógép, egy
Ankers gőzkészlet, egy
10 HP benzínkomobil, egy 10
HP MÁV. 9 éves lokomobil.
Nyerselajmotorek. Megtekin-
hetők Hittelbank áruosztályánál-
Nagykároly. 7325

Megvevőre darab két
szőlőkaré eladó az „Arad-
vány” gazdaságban. Ugyanott
két jókarban lévő hatos
cséplőgarnitúra is kapható.
Pósta Nyiradony, Péhi Alfréd
urad. kasmár. 7322

Fácántojások kaphatók
bármily
mennyiségben az éskai
uradalom vadászati inté-
zőségénél Ecskán. 7288

Olcsó birtokok. Egészben
cselláza eladók. 67, 343, 270,
400, 800, 315, 223, 119, 1290,
450, 210, 320 magyar holdasok,
vasutállomás, község és váro-
sokhoz közel, ára holdankint
170 forinttól 300 forintig, hol-
danként 20-40 forint lefizeté-
ssel megvehető. Többi törlesz-
téses kölcsönök. Ezenkívül
nagy mezőgazdasági és erdő-
birtokok eladásával és haszon-
bérbeadásával vagyunk meg-
bizva. Kérjük az érdekelteket
bizalommal hozzájuk fordulni
válaszúvegygel. Hác János és
Társa, Debreczen, Timár-u. 18.
7293

Földbecslési eljárást egy-
kor-
lati alapon Kodolányi Antal
műveiből sajtíthatjuk el. Kap-
ható 2 koronáért a „PÁTRIA”
könyvkereskedésében Budapest,
IX., Üllői-ut 25.

Birtokeladások.
Trencsén megyében gyönyörű
vadászirtok, 3900 holdas, tul-
nyomán erdő, 800.000 korona.
Nyitra megyében 850 holda
750.000 kor., felszereléssel Bars
megyében 900 holdas 620.000 kor.,
500 holdas 500.000 kor. Bihar
megyében 800 holdas 300.000 kor.,
1200 holdas 450.000 kor. Arad
megyében 500 holdas 500.000
kor. Komárom megyében 1250
holdas grófi birtok 1.000.000 kor.
Esztergom mellett 100 holdas
45.000 kor. Tasnád mellett 110
holdas 55.000 kor. Továbbá több
kisebb-nagyobb birtokeladások
és bérletek a Magyar Mező-
gazdasági Szakirodánál
Budapesten, Andrássy-ut 2.
7171

**Legolcsóbb,
legjobb pótlása**
a drága olajfestéknek
csakis a
**SZINES
Karbolineum.**
Izlésesen takar,
nagyon kiadós.
20 színárnyalatban,
mázolásra készen
szállítható és
kittűnően konzerválja
a befestett
faanyagokat.
Mintakártyák ingyen.
M. Barthel & Co., Wien, X/T.

Most jelent meg!
Ujdonság!
**KONYHAKERTI
" " NÖVÉNY-
TERMESZTÉS**
Írta:
Németh József
m. kir. főkerelő,
a bajai m. kir. kertész-
segéd-lakóia vezetője.
Ára bérmentes küldé-
ssel 1 korona, mely
összegezőt elzárta be-
küldését kérjük, mert
alánvétellel 45 fillérről
drágább. Megrendelhető
a „Patria” r-t. könyv-
kereskedésében, Buda-
pest, IX., Üllői-ut 25.

**Stádel-Torkos
FÖLDMÉRŐ TALIGA**
kapható
Stádel gépgyárban, Győrött.

RATTO
**Phosphor-pasta
PATKANYOK**
teljes kipraktításra eszavatoosság
mellett füvekben 1 korona,
3 korona és 4 korona.

DETSINYI FRIGYES
Budapest, V., Marokkói-u. 2

**Phosphor-pasta
PATKANYOK**
teljes kipraktításra eszavatoosság
mellett füvekben 1 korona,
3 korona és 4 korona.

Szalmasajtoló
kevessé használt állapot-
ban igen előnyös árban
eladásra ajánlatik
Szücs Odön
cég által, Budapest,
VI., Nagymező-u. 66. sz. 7367

Lótenyésztés
és a hadsereg lóállománya-
nak kiégésítése Poroce-
országban, Magyarorszá-
ban, Ausztráliában s Bosznia-
Hercegovinában.

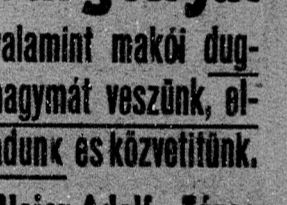
Írta: Prihradny Elek.
Ára 6 korona.
Megrendelhető a „PÁTRIA”
r-t. gazdasági könyvkeres-
kedésében, Budapest, IX.,
Üllői-ut 25.

**Mindenfajta fajtiszta,
étkészési és szesz-
gyártási célokat
szolgáló " " "**

**vető-
burgonyát**
valamint makói dug-
hagymát veszünk, el-
adunk és közvetítünk.

Bleier Adolf és Társa
Budapest, Csillag-utca 1.
(Csarnok-tér.) 7099

**Legolcsóbb,
legjobb pótlása**
a drága olajfestéknek
csakis a
**SZINES
Karbolineum.**
Izlésesen takar,
nagyon kiadós.
20 színárnyalatban,
mázolásra készen
szállítható és
kittűnően konzerválja
a befestett
faanyagokat.
Mintakártyák ingyen.
M. Barthel & Co., Wien, X/T.

Most jelent meg!
Ujdonság!
**KONYHAKERTI
" " NÖVÉNY-
TERMESZTÉS**
Írta:
Németh József
m. kir. főkerelő,
a bajai m. kir. kertész-
segéd-lakóia vezetője.
Ára bérmentes küldé-
ssel 1 korona, mely
összegezőt elzárta be-
küldését kérjük, mert
alánvétellel 45 fillérről
drágább. Megrendelhető
a „Patria” r-t. könyv-
kereskedésében, Buda-
pest, IX., Üllői-ut 25.

**Stádel-Torkos
FÖLDMÉRŐ TALIGA**
kapható
Stádel gépgyárban, Győrött.

RATTO
**Phosphor-pasta
PATKANYOK**
teljes kipraktításra eszavatoosság
mellett füvekben 1 korona,
3 korona és 4 korona.

DETSINYI FRIGYES
Budapest, V., Marokkói-u. 2

**Phosphor-pasta
PATKANYOK**
teljes kipraktításra eszavatoosság
mellett füvekben 1 korona,
3 korona és 4 korona.

48521/X-3. 1911.

Versenytárgyalási hirdetés.

A mezőhegyesi m. kir. ménesbirtok 1911. évi szükségletét képező alább felsorolt tűzifaféleségek beszerzése céljából 1911. évi május hó 4-én, délelőtt 11 órakor, a ménesbirtok igazgatóságának hivatalos helyiségében, zárt írásbeli ajánlatok alapján nyilvános versenytárgyalás fog tartatni.

Beszerzésre kerül:

50 vagon (5000 q) elsőrendű egységes száraz bükkhasábfa.
30 vagon (3000 q) egészséges száraz kemény dorongfa.

Ajánlattevők felhívtnak, hogy az egykoronás bélyeggel és a feltételekben kitüntetett bánatpénzzel ellátott, sajátkezüleg aláírott ajánlatokat „Ajánlat tűzifa szállítására” felirással jelezve legkésőbb folyó évi május hó 4-én, d. e. fél 11 óráig a mezőhegyesi ménesbirtok igazgatóságánál nyújtsák be, később érkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek. Ajánlat tehető nemcsak az egész kiírt mennyiségre, hanem annak egy részletére is.

A részletes szállítási feltételeket tartalmazó ajánlati úrlap a vezetésem alatt álló minisztériumban a gazdasági főigazgatónál (L. em. 55. sz.) és a mezőhegyesi ménesbirtok igazgatóságánál megszerezhetők és kívánatra megküldetnek.

Kelt Budapesten, 1911. évi április hó 8-án.

652

M. kir. földművelésügyi miniszter.

Hizómarhaeladás.

Gróf Draskovich Iván hitbizományi uradalma **Sellye**, elad írásbeli zárt ajánlat útján

94 darab hizott tarka tinót,**14 darab hizott fehér mustra ökröt,** folyó

évi június hó 10-től 31-ig terjedő átvételre és

12 darab hizott fehér tenet,**2 darab hizott fehér bikát,** folyó évi május hó

10-ig átvéve. A hizók a sellyei és szilasi majorokban megtekinthetők, vasuti állomás Sellye.

Az ajánlatok benyújtási határideje folyó évi május hó 1.

**Minden gazda olvassa el
a következő most megjelent művet:**

A szántóföldek műtrágyázása

különös tekintettel a sortrágyázásra

Írta: **VETŐ PÁL**

Ezen rendkívül hasznos füzet tartalmából a következő főbb fejezeteket említjük fel:

- I. Mít nevezünk trágyázásnak?
- II. Milyen táplálóanyagokra van szüksége a növénynek?
- III. Mi az előnyük a műtrágyáknak az istállótrágyával szemben?
- IV. Hányféle műtrágya van?
- V. Milyen műtrágyákat használjunk?
- VI. Hogyan kell a trágyázási kísérleteket végrehajtani?
- VII. Hogyan járunk el a műtrágyák vásárlásánál?
- VIII. Hogyan kell a műtrágyákat elszórni?
- IX. A sortrágyázógép leírása.
- X. A sortrágyázás összehasonlítása a szórt trágyázással.
- XI. Mit mond a gyakorlat a sortrágyázásról?

1 korona 10 fillér

előzetes beküldése mellett bérmentve szállítja a

“PÁTRIA” R.-T. GAZD. SZAKKÖNYVKERESKEDÉSE

Budapest, IX., Üllői-út 25.

Számok beszélnek!**EGY MILLIÓ****Alfa Laval Separator**

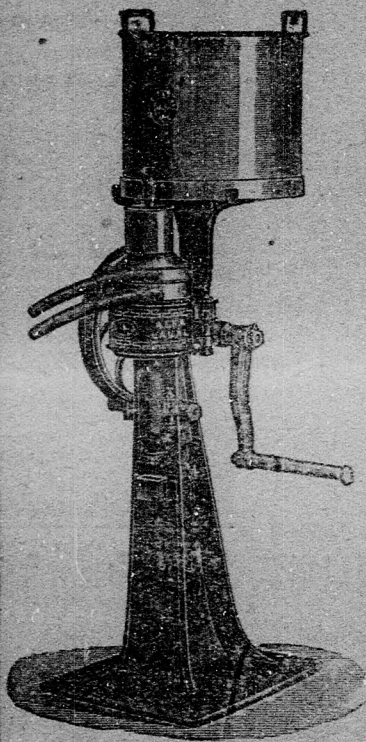
az egész világon használatban.

➔ **850 első díj!** ➔ **Múlt évi eladás 110.000 darab.**Több mint **60.000 idegen földről** lett eddig **„ALFA LAVALRA”** hecserélve.

➔ Az **„ALFA” Separatorok**, tejjgazdasági eszközök és gépek, **valamint a világhírű „ASTRA” gépek** biztosítják egyedül a **tejjgazdaság legnagyobb jövedelmezőségét.** ➔

Felvilágosítással szolgál az

ALFA SEPARATOR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V 56.

Lovászmasternek ajánljuk kintinó bizonyítvánnyal rendelkező, 35 éves, nős egyén, ki 15 éve egy gróf háznál min. hajókocsos és méneskezelő működik, ki a földművelés minden ágában teljesen járta. Beléphet junius elején. Cím: Lovászmaster, Nagykároly, Bihar vm. 7305

36 éves gépező üzemgépész ajánljuk nagyobb vállalatra. Mindennemű technikai gépek javítását és üzemeltetését elfogadja. Gazdaságkörüli nagy gyakorlattal bír, autogénhegesztést és esztorgályozást is végez. Cím: a kiadóba. 7307

Uradalomnak a fővárosban székelő központjánál számvető, pénztárnoki, vagy egyéb megfelelő állást keres 43 éves, 20 évi gazdasági gyakorlattal és **hetven ezer korona** készpénzzel rendelkező **okleveles** gazda. Cím: a kiadóvalban. 7306

Okleveles műkertes a földművelésben és szőlőművelésben teljesen járta, hosszabb és kintinó bizonyítvánnyal, nyugdíj állást keres 39 éves, nős, egy leány atyja, mely polgári iskolában jár. A magyar és német írásban járta, románul és szerbül beszél. Cím: **Polcz, Kecskémét, Helvécia-telepen.** 7308

Gödöllőn végzett, 19 éves, román kath. vallású, baromfi-tenyésztő leány baromfi-tenyésztő női állást keres azonnali belépésre. Cím: Szabényi Annus, Dóbróköz, Tolna m. 7311

Kollektív megjelenési intézkedés, 19 éves, román kath. vallású, baromfi-tenyésztő leány baromfi-tenyésztő női állást keres azonnali belépésre. Cím: Szabényi Annus, Dóbróköz, Tolna m. 7311

Gépező azonnali belépésre állást keres 33 éves, román kath. vallású, baromfi-tenyésztő leány baromfi-tenyésztő női állást keres azonnali belépésre. Cím: Szabényi Annus, Dóbróköz, Tolna m. 7311

Ispáni esetleg segédintéző állást keres azonnali belépésre 31 éves, román, keresztény, józan életű, erélyes, pontos, szorgalmas, vállalkozó szellemű, gyakorolt és szakképzett egyén. Járta mezőgazdasági növénytermelésben, állattenyésztés, szőlészet, borsászat és könyvtartásban. Meghívásra azonnali megy, ha a fizetés és feltétel közöltetik. Cím: „Kereskedő gazdaság” Postarésztartó, Mezőtúr. 7312

Állást keres földművelés és tejjelgazdasági szakembert kintinó-jelölten végzett 35 éves egyén. Gyakorlattal bír: az összes kocsis, belső gazdasági teendők, iródi munkákban és kereskedelemben. Cím: **Király, Makó, Arany-János-utca.** 7313

Gépező éves állást keres, 44 éves, nős, 21 évi gyakorlattal, vagy több hónapi célpást gépjáratással, érti az összes gazdasági gépek egyszerű javítását, kéveköti és marokrakó aratógépek és Diesel hengerűrtű gépek kezeletét. Több évig volt nagyobb gazdaságokban, kocsiságot gépezéssel üzemeltető is elvállal, érti a szerelési lovaslást. Szíves megkeresést kér bármikori belépésre Ulmer Lajos, gépező, Nagysajó. 7315

Kisajóti segédintéző, raktárnoki, neki, vagy hasonló minőségű állást keres, **malomban** vagy gazdaságban járta, földművelésiskolát végzett egyén. Szíves megkeresést Ráthy Károly, Szolnoki-gyárba, (Fejér megye) címre kér. 7323

Két arató gazda 100-100 emberrel munkát vállalna. Megkeresések Gáspár István, Pálosnagymező címre kéretnek. 7324

Gépező és gazdasági gépező, 35 éves, nős, 21 évi gyakorlattal, vagy több hónapi célpást gépjáratással, érti az összes gazdasági gépek egyszerű javítását, kéveköti és marokrakó aratógépek és Diesel hengerűrtű gépek kezeletét. Több évig volt nagyobb gazdaságokban, kocsiságot gépezéssel üzemeltető is elvállal, érti a szerelési lovaslást. Szíves megkeresést kér bármikori belépésre Ulmer Lajos, gépező, Nagysajó. 7315

Földművelésiskolát elméletileg és gyakorlatilag jeles és igen használható végzettséggel végzett, a gazdaság minden ágában járatos, kifogástalan erkölcsi bizonyítvánnyal rendelkező, katonai kötelezettségnek eleget tett, nős 27 éves erélyes, szerény igényű egyén, kulcsári, felügyelői állást keres május 15-re, jelenleg 10 hónapja egy nagyobb, intenzíven kezelt gazdaságban, hol szeszgyár, gőzmalom és nagy tejelő, hizláló tehénészet van, mint felügyelő-kulcsár van alkalmazva. Cím: **Wa. ga István felügyelő, Taksony, (Pest m.) Erős Armin gazdasága.** 7320

Állatok

SOVÁNY ÉS HIZOTT sertéseket legjobban értékesít és bessenre **BAUER B. GYULA** sertésbizományos **Bpest, VIII., Rákóczi-ut 73. TELEFON 79-41.** Minden felvilágosítás díjtalanul készséggel adatik.

Berni tenyésztés eladó. Direkt Svájcából, berni kantonból importált 5 tehén, 7 évesek, ezeknek berni bikáktól való feltétlen fajtisza ivadéka. Összesen 23 drb, 5 még közelebről hozjuk, prima anyag. Tuberkulína nem reagáltak, hegyi legelősek, kiválóan alkalmazhatók Szombathely István, Zagon, Háromszék megye. Ertesítésre nagyborosnyói állomásra kocsit küldök. 7116

Bernáthegyi nyolczhetes nagyon szép szuka kutyakölykök, Németországból importált apától, teljesen klimatizált nagyon tanulékony és kintinó házörzők, kaphatók 40 K.-jával ifj. Vidovszky Károly gazdaságában Békéscsabán. 7158

Eladó egy darab tisztavérű, szép, 30 hónapos algaui tenyészbika, elsőrendű tenyészeti áll. Bővebbet Pilepökmajor, posta és vasútállomás Ötveny. 7157

Eladó egy körülbelül 1 éves yorkshirei tenyészkan sertés, anya Bezerédj Andor jegyű, apja Blaszók Gyula kajaosi tenyészeti áll. További megtehető Perczel Lajosnál, Kiskajda, Tolna m. 7159

Hecht és Grosz sajószentpéteri gazdák gazdaságban erősen átvészelt anyáktól 210 drb szőke, 8 hónapos malacz eladásra kerül. 7212

A dunaörsi gazdaságban egy 3 éves, vöröses deres, erős csontozatu, muraközi anyától és angol hidegvérti (Shyre) apától származó, kiváló szépen fejlődött ménesikó eladó. Ára 2000 kor. Ertesítést ad az intézőség. 7209

Tinókat kitarításra elvállalok április 24-től okt. 1-ig terjedő időre drb-ként két évesig 20 kor-ért, örszéi díjjal együtt. Bővebbet dr. Bugarszky Koszta Zombor (Bácska). 7210

2 drb háznál és 2 drb berkshirei szép, fejlett, tenyészképes, egy éven felült tenyészkanat keresek megvételre. Dr. Szalay Géza, Datta. 7211

Yorkshire emse 12 drb 6-7 hónapos, kg-ként 1-80 kor-ért eladó. Bér gazdaság Jobbaháza, Sopron m. 7215

Eladó 2 darab Silvery Chimes nán nevű, törzkönyvezett 2 1/2 éves amerikai ménesikó. Magasság 150-190 cm. Lépés és sőtépej. Megtekinthető Liptay Arthur gazdaságban Jászkarajenő, Pest m. Kivántra Abony vasuti állomásra kocsit küldök. 7213

Eladó paripa, sőtépej kanca, 7 éves, 167 cm. magas, minden sulyt elbír, teljesen megbízható, belovagolt, hibátlan 16 Ára 1200 korona. Báró Pateani István, Balaton-Erdőcs. 7243

Eladó 30 darab kiválóan szép szövetgyapjas tenyész-ek. Csornal bér gazdaság, Sopron megye. 7282

Megvételre kerestetik 100-200 éves darab miskarolatlan, fél éves elsőrendű szőke mangoliza malacz, és 50-100 darab egy és két éves elsőrendű tarka tinóborjú. Ajánlatok Budapest, József-körút 65. I. em. 6. címre kéretnek. 7284

Magyar tenyészbika 2 drb kiválóan erős, fejlett példány eladó. Jakabfy Sándor pusztacserepesi (J. N. K. Szolnok m.) elsőrangú orsz. törzkönyvezett tenyészeti áll. Cím: Pusztacserepesi, Szolnok megye. 7286

Eladó egy pár jól behajtott 162-163 cm. magas figurans gyors, hibátlan szürke, 6-7 éves lipizai kocsió. Kanca és herelt. Áruk 700 forint. Továbbá egy igen szép erős csontozatu 165 cm. magas, hibátlan, herelt lakó paripa, 9 éves jól belovagolta. Ugy kocsiban, mint női nyereg alatt jól használható. Ára 500 forint. Mind három teljesen megbízható. Svaticsa Gyula földbirtokosnál Balatonederics, Zalamegye. 7283

87 darab 1 éves tenyészteher kiválóan alkalmas mangoliza kocsa eladó. Közlelő felvilágosítás szolgál dr. Macourek Lajos, Gálofa, Somogy megye. 7287

Yorkshirei vemhes kocsa 20 drb és 2 drb 2 éves kan eladó kg-ként 2 koronáért. Heilmann Sándornál, Szeged. 7318

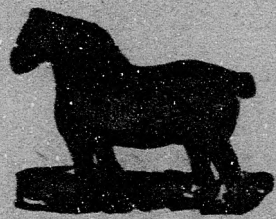
Eladó telivér szimmenthali törzkönyvezett, 1 1/2 és 2 éves bikák, importált egyedek után nevelve. Fáy Zoltán eszéki gazdaságában, Heves m. 7123

Laszkary Gyula romhányi tenyészteherében 3 db montfumi 2 éves bika eladó, felvilágosítást ad Hóblík Károly intéző Romhányban, posta és vasut helyben. 7321

A szenttamási gazdaságban állandóan eladásra kerülnek fiatal bonyhádi

hasas tehének és két éves bonyhádi tenyészbikák.

Jelenleg eladásra kerül körülbelül 60 darab tehén, mintegy fele leborjózott, a többi egy hónapon belül borjuzik és 10 darab 2 éves tenyészbika. Érdeklődőknek FÜLÖP PÁL gazdasági intéző Szenttamás, u. p. Kunszentmiklós, szívesen ad levélbéli bővebb felvilágosítást és előzetes értesítésre Kunszentmiklós Tasse vasuti állomásra kocsit is küld. 7160

Muraközi hidegvértű (nori) igás tenyészlovak választott csikók és tenyészmenek

vásárlásánál közvetlen a tenyésztőtől, segédkezésemel felajánlom s a folyó évben Muraköz és vidékén tartandó lovasárok jegyzékét kivántra szívesen küldöm: Elsőrendű referenciák rendelkezésre állnak.

Czimem: IDŐSB HEINRICH MÓR lovasároló ügynökege **Csáktornya (Muraköz), Törv. bej. özég.** Sürgönyozim: **Heinrich Senior, Csáktornya.** **Interurban - Telefon 33. szám.** 572

Ardenni származású, 3 db igen szépen kifejődött, 2 éves, fedezőképes ménesikó eladó. Bővebbet Katay M. Káznár, Böhönye, Somogy m. 6040

Elsőrendű eredeti bonyhádi teheneket hasasokat, borjasokat és tenyész-bikákat

bármely időben, bármely mennyiségben kulans áron szállítok 3145 **KLINGER MÓR** tenyész- és haszonállat-kereskedő **Kispest, Lakás és istállók: Kispest, Kölesel-utca 5. sz. Levél- és sürgönyozim ugyanotti Telefon Kispest 85. Saját házbán**

Telivér szimmenthali bikák

2208 eladók:

Pajzs Gyula országos törzkönyvezett törzstenészetében **Ráczaalmás.**

Vasut- és távirdaállomás.

Legelsőrendű eredeti bonyhádi teheneket, friss borjasokat, hasasokat s tenyészbikákat bármely időben, bármely mennyiségben kulansul és legolcsóbb áron szállít:

Fonyves Fiaschner Sándor tehenkereskedő. **Levél- és sürgönyozim Budapest, VII., Elemér-u. 17. Telefon: 170-18. Istállók: Kispest, Cili-ut 4. Telefon „Kispest” 38.**

Elsőrendű bonyhádi fajteheneket

lefejes és tenyészteher, az átlagos tejelesért garanciát vállalva, továbbá vöröstarka ökor- és üszöborjukat

1-2-3 éves korban, hizlásra vagy járomba való tarka ökröket a legutányosabb áron, egyezség szerint bármely mennyiségben szállít **Baneth Adolf** Bonyhád, Tolna m.

Eladó 200 drb, 1 évet töltött, elsőrendű erdélyi fehér

ökorborjú

Értekezhetni Nagy Dénes földbirtokosnál Torda, Torda-Aranyos m. 604

Eladó koczák!

220 drb 1 éves Mezőhegyesi faj, darabonként 160 kor. 180 drb 1 1/2 hónapos, gróf Andrassy-faj, darabonként 200 korona. Ezek vétel után tetszés szerint lesznek felbugatva.

40 drb 5/4 éves, felbugott, darabonként 170 korona, 42 drb 1 1/2 éves, felbugott, kilónként 2 kor. A koczák mind **biztosan átvészáltak.**

Bővebb felvilágosítást ad **Zadák József**

sertésbizományos, **Budapest,**

Népszínház-u. 17. sz., hol a **legszigorubb kiszolgálás** mellett lehet

sertéseket

beszerezni és eladni.

Bármilyen felvilágosítással készséggel szolgál. 7342

Berni bika,

telivér, törzkönyvezett, Almássy-féle, **26 hónapos** eladó. Megtekinthető

dr. DOMOKOS JENŐ gazdaságában

Tiszavárkony v. á., n. p. Jászkarajenő.

Kivántra vasutnál kocsit vár. 7156

Kiválóan csontos, nem mes és jó fajlódésú

Bonyhád-simmenthali keresztezésből eredő

1 1/2-2 éves

tenyészbikák

eladók. Fedeztetés kipróbálva. Yorkshirei tenyészet. Boldogasszony Moson megye. **Az intéző.** 302

SZEMERE és GYÖRGY magnagykereskedése **Budapest, V., Kálmán-u. 3.**

SZEGEDI KENDERFONÓGYÁR R.-T. SZEGED.

Miután a gazdaközönség már ezidőtájt szokott gondoskodni az aratáshoz szükséges czikkek beszerzéséről, felhívjuk a figyelmet

aratógépekhez való

manila-kéveketőfonalunkra.

Az 1910. évi idényben az ország minden vidékére kb. **2200 métermázsza manila-fonalat** szállítottunk, melylyel vevőink a mult évi aratás nehézségei daczára (sok fekvő gabona) annyira meg voltak elégedve, hogy csaknem **kivétel nélkül elismerték, miszerint fonalunkkal tökéletesen ugy dolgozhattak, mint bármely külföldi fonallal.**

Ezen hosszú évek munkájával elért sikeres eredmény után tehát joggal mondhatjuk, hogy manila-kéveketőfonalunk a **külföldivel teljesen egyenrangu** és miután fonalunk **az egyetlen megfelelő minőségű hazai gyártmány**, az árban pedig oly jelentékeny előnyt nyújtunk, hogy csaknem **az egész védvámot a gazdaközönségnek engedjük át**, joggal számítunk arra, hogy a t. gazdaközönség már **saját érdekében is ezen hazai gyártmányt fogja vásárolni.**

Ajánljuk **manila-kéveketőfonalunkat kg.-ként kb. 350 folyómétertartalom és 45—50 kg. hordképesség garantálásával**

100 kg.-ként . . 95 korona árban

bérmentve bármely állomásra szállítva, a legkedvezőbb fizetési feltételekkel.

Fonalunk kifogástalan használhatóságáért **teljes szavatosságot** vállalunk, minélfogva a gépkereskedők által új gépek eladásánál támasztani szokott nehézségek a mi fonalunknál elesnek.

Elismerő nyilatkozatok:

„Kivánságukhoz képest ezennel szívesen igazoljuk, hogy a folyó évi aratási idényben aratógépeinkhez önöktől beszerzett manila-kéveketőfonal **minden tekintetben teljesen bevált és avval teljes megelégedésünkre épugy dolgozhattunk, mint a külföldi fonallal**“.

Pécsi püspöki uradalom, Pécs,
Bartal-féle birtokkezelőség, Fadd,
Gróf Bethlen István uradalma, Magyarfráta,
Gróf Nákó Sándor uradalma, Nagyszentmiklós,
Gróf Teleky László uradalma, Szedinka,
M. kir. telepítési felügyelőség, Kolozsvár,
Gróf Zselénski Róbert urad., Kakasszék,
Gróf Blanckenstein urad., Pa-Nagy-Mérges,
Győri káptalan urad., Védony,
Gróf Wilczek Vilmos urad., Százd,
Aradvármegyei G. E. fogy. és ért. szöv., Arad,
Gróf Berchtold Lipótné urad., Árpádhalom,
Szászberekí urad., Szászberek,

Lévai uradalom, Léva,
Emödi Vilmos és Testv. gazd., Szécsény,
Vállaji urad. bérgazdaság, Vállaj,
Jakabfy Sándor, Pa-Ecseg,
Fogarassy Aurél, Tisza-Farkasfalva,
Polákovics Mátyás gazd., Rudna,
Deutsch Andor, Tomesbuttyin,
Székely gazdák szöv., Marosvásárhely,
Hatvany-Deutsch Sándor és József gazd.,
Nagytelek,
Fürst Ödön, Nagyhát,
Kohner Adolf fiai gazd., Munkács,
Strasser Izidor, Máriamajor,

Léderer László, Pa-Báhoczka,
Csabacsüdi uradalom, Csabacsüd,
Vámi uradalom, Vám,
Németegyházi uradalom,
Schwarcz Lajos urad., Oroszlámos,
Veress Sándor urad., Mezösályi,
Meller Rudolf urad., Törökbalint,
Tótvázsonyi urad., Tótvázsony,
Réthy Kálmán, Berettyó-Ujfalu,
Schwarcz Lajos urad., Okány,
Farkas Miksa, Szamosfalva,
Mocsáry Dénes, Fegyvernek,
Gyapolyi uradalom, Gyapoly.

Egyedül **valódi** elpusztíthatatlan **kender-zsákokat**, valamint mindennemű szakmabeli gazdasági czikket legolcsóbban szállítunk.

Alapított 1850-ben.

EREDETI
FOWLER-féle GŐZEKÉK
páratlanok

munkafeljesítményben, tartósságban és az üzemben való takarékoságban.

JOHN FOWLER & CO.

Telefon 42-50. **BUDAPEST—KELENFÖLD** a vasútállomásnál szembe

Braun Sándor hevesi gazdaságában, Hevesen, 6 drb 2¹/₂ éves
magyar fajbika

eladó. A bikák elsőrendű állatok. A tenyésztés Klár Gusztáv hírneves szabolcsi gulyájából származik. 642

„MINERVA“ ÁLTALANOS BIZTOSÍTÓ R.-T.
MAGYAR BIZTOSÍTÓ-INTÉZET

BUDAPEST, V., EOTVOS-TER 2. SZAM.

Telefonszám 172-91.

Elvállal állatbiztosítást

és pedig: verseny-, hintó-, háts-, katonatiszti és vadászlovak, valamint csődörök, tenyészkanca, csikók, továbbá tenyészbikák, tenyésztehén és tenyészborjak **biztosítását.**

ALAKIT: községi állattenyésztő, ill. állatbiztosító szervezeteket és elvállalja azok **viszontbiztosítását.**

KÖT: kezességi és óvadékbiztosítást, sikkasztás, eltulajdonítás, lopás és hűtlen kezelés elleni **biztosítást.** 365

Minden néven nevezendő baleset-, szavatossági és **automobil biztosításokat** is elvállal a legelőnyösebb feltételek mellett.

Részletes felvilágosítással úgy az igazgatóság, mint a társaság összes képviselői szívesen szolgálnak.

Főtiszt

intenzív főuri, főpapi vagy iparvállalati uradalom élére ajánkozik. Szíves ajánlatok „Jószágfelügyelő 1860” jeligére a kiadóhivatalba kéretnek. 643

Szőlő-kötözőfonál
sodorra és gombolyítva, jobb és olcsóbb, mint a raffia,
zsák és ponyva

a legjobb minőségben **FISCHER**-féle zsák- és ponyvagyárban, Budapest, Nádor-u. 31-33. szerezhető be. A Fischer-féle szab. impregnált szavatolt tiszta lenből készült vízhatlan ponyvák nagy strapa mellett is eltartanak 10-12 évig. A 29 év óta fennálló Fischer-féle zsák- és ponyvagyár az ország legjelentékenyebb uradalmának szállítója. Pontos, szolid kiszolgálás. **Ponyvakölcsönző intézet. Manillazsinegek, kévekötelek, lópokrócok.** Tessék ajánlatot kérni.

Magyar gyár!

Magyar gyártmány!

YOHIMBIN „KINCSEM“ ad us. veter.

Név törvényesen védve.

Aphrodisiacum, idegbénulások gyógyszere kitünő anaestheticum. Poralakban vagy tablettázva eredeti csemagolásban (háromféle adagolásban) minden gyógyszerárban kapható. — Kifejezetten **Yohimbin „Kincsem“** kérendő. — A m. t. állatorvos uraknak irodalommal és próbaküldeménynyel készséggel szolgálunk.

Dr. Kereszty, dr. Wolf és Tsa vegyészeti gyára
Budapest, VI., Petneházy-u. 23. sz. TELEFON: 133-54.

Birtokok kerestetnek:

az ország nyugati részén:

2-5000 holdig, szép kastélyllyal, vadászattal és 800-1000 holdig (lehet bérbe adva is) kastélyllyal.

Beyer Károly, Budapest, V., Báthory-u. 5.

Telefon 12-85.

520

Telefon 12-85.

HANÁK MIKSA

Budapest, V., Nádor-utca 50.

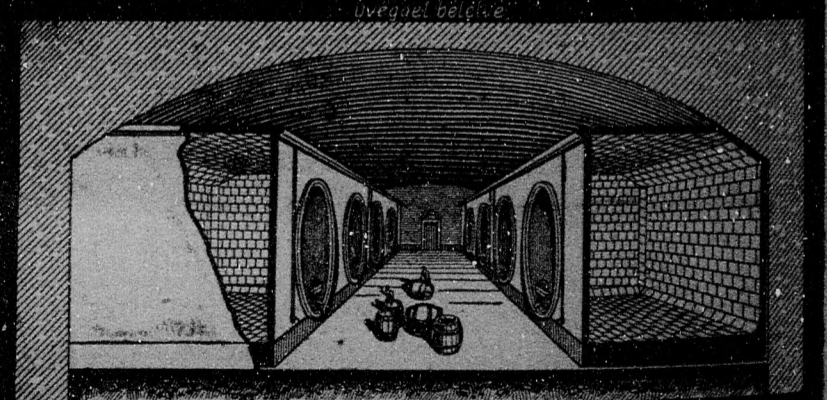
Szállít nagy raktárából:

mindenféle vascsöveket
viz- és gőzvezetékhez
lokomobilcsöveket,
kutfurócsöveket,
öntöttvascsöveket,
köagyagsöveket,
betoncsöveket,
fürdőszoba- és
klozetberendezéseket,
mindenféle istálló-
berendezést tetszés-

szerinti kivételben,
mindenféle tömlőt,
gummiárut,
szivattyút,
szerszámokat,
csatornázási cikkeket,
dobsineket,
olajozókat,
tömítési cikkeket,
hegesztett hordó-
kat és üstöket.

557

CZEMENTHORDOK

BORSARI ÉS TARSÁ

Uzserügynöksége BUDAPEST, V. Alkotmány-Utca: 31.

2,000,000 hektoliter használatban. ■■■ Kérjen prospektust és látogatást